

**STRATEGIJA RAZVOJA GRADA DOBOJA
ZA PERIOD 2023 - 2029. GODINA**

NACRT DOKUMENTA

juni, 2023. godine

SADRŽAJ

1. UVOD	5
2. STRATEŠKA PLATFORMA	7
2.1. IZVOD IZ SITUACIONE ANALIZE	7
<i>Geografski položaj i resursi</i>	7
<i>Demografske karakteristike</i>	9
<i>Pregled stanja i kretanja na tržištu rada</i>	13
<i>Pregled stanja i kretanja u lokalnoj ekonomiji</i>	15
<i>Društvena infrastruktura</i>	27
<i>Komunalna infrastruktura</i>	41
<i>Stanje životne sredine</i>	44
<i>Analiza budžeta</i>	48
2.2. ANALIZA KLJUČNIH SNAGA, SLABOSTI, PRILIKA I PRIJETNJI (SWOT)	50
2.3. STRATEŠKI FOKUSI	51
2.4. VIZIJA RAZVOJA	53
2.5. STRATEŠKI CILJEVI SA INDIKATORIMA	54
3. PRIORITETI I MJERE	56
4. KLJUČNI STRATEŠKI PROJEKTI	62
5. OKVIRNI FINANSIJSKI PLAN	64
6. MEĐUSOBNA USKLAĐENOST STRATEŠKIH DOKUMENATA	70
7. OKVIR ZA SPROVOĐENJE, PRAĐENJE, IZVJEŠTAVANJE I VREDNOVANJE STRATEŠKOG DOKUMENTA	74
7.1. PREGLED OSNOVNIH AKTIVNOSTI I ODGOVORNOSTI U PROCESU IMPLEMENTACIJE STRATEGIJE	75
8. PRILOZI	77
8.1. SAŽETI PRIKAZ STRATEGIJE RAZVOJA	77
8.2. DETALJAN PREGLED MJERA	87

1. UVOD

Strategija razvoja grada Doboja za period 2023 – 2029. godina (Strategija razvoja) predstavlja ključni strateško-planski dokument koji treba da trasira razvoj grada u narednom sedmogodišnjem periodu. Strateški dokument pripremljen je korištenjem metodološkog pristupa definisanog novim normativnim okvirom za izradu strateških i sprovedbenih dokumenata u Republici Srpskoj¹. Između ostalog, metodološki pristup propisao je i redosljed osnovnih koraka u procesu izrade Strategije razvoja, uz poštovanje zadate strukture, kao obaveznog dijela svakog strateškog dokumenta.

Odlukom o pokretanju procesa strateškog planiranja formalno je započet posao na izradi strateške platforme kao prve faze u pripremi nove Strategije razvoja grada Doboja. Shodno predviđenoj dinamici, prednacrt strateške platforme urađen je u periodu oktobar – decembar 2022. godine od strane Radne grupe za izradu strateškog dokumenta koja je formirana od strane Gradonačelnika Grada Doboja i uz eksternu konsultantsku podršku, od kojih je jedan ekspert za obuku za službenike republičkih organa uprave i JLS, u domenu strateškog planiranja te autor „*Priručnika za izradu strateških dokumenata u Republici Srpskoj*“.

Kao podloga za izradu strateške platforme korišteni su relevantni planski dokumenti koji usmjeravaju budući razvoj grada Doboja, prije svega Prostorni plan grada Doboja za period 2018 – 2038. godina, dostupni podaci nadležnih službi Gradske uprave, kao i relevantni podaci iz različitih statističkih izvora. Na bazi pomenutih podloga, prikupljenih i ažuriranih podataka, utvrđen je Nacrt strateške platforme kao osnova za javne konsultacije u kojima su učešće uzeli socio-ekonomski partneri, odbornici, predstavnici civilnog sektora, poslovne zajednice, kao i zaduženi službenici lokalne uprave. U cilju razmatranja početnih nalaza situacione analize, identifikovanja strateških fokusa, definisanja vizije i strateških ciljeva sa indikatorima, održani su radno-konsultativni sastanci uključujući i konsultacije putem online platformi.

Shodno navedenom, kao rezultat prve faze u izradi strateškog dokumenta, pripremljena je strateška platforma koja obuhvata:

- Situacionu analizu sa pregledom ključnih snaga, slabosti, prilika i prijetnji u formi SWOT analize;
- Strateške fokuse,
- Viziju budućeg razvoja grada Doboja i
- Strateške ciljeve razvoja sa pratećim indikatorima učinka.

Nakon izrade strateške platforme pristupilo se narednim koracima u pripremi strateškog dokumenta. Na osnovu definisanih strateških ciljeva utvrđeni su prioriteti, mjere i ključni strateški projekti. Finalna faza izrade strateškog dokumenta podrazumijevala je izradu indikativnog finansijskog plana za sprovođenje predloženih mjera i projekata te pregled osnovnih aktivnosti i nosioca odgovornosti za implementaciju, praćenje i vrednovanje strateškog dokumenta. Potrebno je još napomenuti da se prilikom izrade strateškog dokumenta, u skladu sa već pomenutim regulatornim okvirom za upravljanje razvojem i strateškim planiranjem u Republici Srpskoj, naročito vodilo računa o usklađenosti sa strateškim i planskim dokumentima višeg reda, prije svega sa strateškim i prostorno-planskim dokumentima Republike Srpske, ali i sa drugim sektorskim strategijama u Republici Srpskoj i

---

¹ Закон о стратешком планирању и управљању развојем у Републици Српској (Службени гласник РС бр. 64 од 7. 7. 2021)

Уредба о стратешким документима у Републици Српској (Службени гласник РС бр. 94 од 20. 10. 2021. године).

Bosni i Hercegovini. Takođe, Strategija je usklađena sa procesom evropskih integracija i Globalnim ciljevima održivog razvoja (eng. *Sustainable Development Goals - SDG*) definisanim u nacrtu Okvira za ciljeve održivog razvoja (eng. *Agenda 2030*) Bosne i Hercegovine.

2. STRATEŠKA PLATFORMA

2.1. Izvod iz situacione analize

Geografski položaj i resursi

Grad Doboj smješten je u centralnom dijelu Republike Srpske, na prelazu iz Panonske nizije prema planinsko-kotlinskoj oblasti Dinarskog sistema. Nalazi se na brežuljkasto-brdovitim predjelima i pruža se uz rijeke Bosnu, Spreču i Usoru. Područje grada Doboja graniči se na zapadu sa opštinama Derventa i Stanari. Na sjeveru graniči sa opštinom Brod, a na sjeveroistoku sa opštinom Modriča. Na jugu i istoku Doboj graniči sa Federacijom Bosne i Hercegovine, sa opštinama Usora, Doboj Jug, Tešanj i Maglaj u Zeničko-dobojskom kantonu, te opštinama Doboj Istok, Gračanica i Gradačac u Tuzlanskom kantonu.

Područje Doboja karakteriše teren sa ostrim i blagim reljefnim formama koje zavise od geološke građe podloge i geomorfolških procesa. Najviša nadmorska visina je u zoni planine Ozren i iznosi 915 m.n.v., dok je najniža tačka u zoni rijeke Bosna na krajnjem sjeveru prema opštini Modriča i iznosi 115 m.n.v. Na klimatske uslove koji vladaju na ovom prostoru najviše utiče sjeverni pripanonski dio, što znači da su ljeta topla, a zime umjereno hladne, dok prosječna godišnja temperatura iznosi 10 °C.

Sa hidrološkog aspekta, prostor grada Doboja se može označiti kao relativno bogat. Njegovu osnovu čine tok rijeke Bosne i slivovi Usore i Spreče, kao i tok rijeke Ukline. U slivu rijeke Bosne, kao lijeve pritoke, značajno je istaći vodotokove Rudanke, Zarječe, Foče, Veličanke, Lovnice i Glogovice, a kao desnu pritoku rijeku Lukavicu sa njenim pritokama. Područje Doboj – Maglaj – Teslić utvrđeno je kao perspektivno za nalaženje značajnih količina termalnih voda, čija se temperatura kreće i do 80 °C. Ugljениčno-kisele termomineralne vode u vidu izvora postoje u sprečanskoj rasjednoj zoni na lokalitetu Boljanića, sa izdašnošću od 10 l/sek, a prisutne su i u dijelu zapadnog Ozrena (prostor naselja Rječica).

Mineralni resursi su raznovrsni sa akcentom na rudu građevinskog kamena i pijeska, krečnjaka i vode. Postoji značajan potencijal da se rudna bogastva koriste kao sirovinska baza industrije Republike Srpske, a djelimično i kao sirovinska baza šireg okruženja.

Posebna komparativna prednost Doboja je njegov geografski položaj i činjenica da predstavlja jedno od ključnih i najvažnijih komunikacionih raskršća Bosne i Hercegovine (BiH). Duž prostranih riječnih tokova Bosne, Usore i Spreče razvio se drumski i željeznički saobraćaj, koji svoj puni smisao ima na makroplanu ostvarujući povezanost dvaju pomenutih makroregija (srednjoevropska i mediteranska) i predstavlja osnov za nastajanje i razvoj ostalih grana privrede. Slobodno se može reći, da je prostor Doboja komunikacijska spona Panonskog i Jadranskog basena, s jedne strane, te zapadne Evrope i centralnog Balkana, s druge strane, i da kao takav ima strateški značaj, kako za mikroregiju tako i za cijelu Republiku Srpsku.

U željezničkom saobraćaju Doboj važi za najveću raskrnicu u BiH, a drugu po veličini u bivšoj Jugoslaviji. U putnom saobraćaju takođe je raskrznica najvažnijih putnih pravaca od sjevera prema jugu i od istoka prema zapadu. Izgradnjom autoputeva ovaj položaj je dodatno ojačan s obzirom da se u Doboju spajaju Koridor 5S i autoput Doboj – Banja Luka (9. januar). Odlična saobraćajna povezanost predstavlja najveći strateški i razvojni potencijal grada Doboja. Pored već pomenutog čvorišta drumske i željezničke saobraćajne infrastrukture, Doboj je od aerodroma u Tuzli udaljen 71 km dok je aerodrom u Banjoj Luci udaljen 86 km. Što se tiče

riječnih luka, Luka Šamac na rijeci Savi je udaljena 61 km, Luka Brčko, takođe na rijeci Savi, 76 km, a pristanište Brod 64 km.

Doboj je značajan i kao regionalni centar za područje koje čine jedinice lokalnih samouprava: Derventa, Modriča, Vukosavlje, Teslić, Brod, Petrovo, Šamac i Stanari u Republici Srpskoj. Pripada transportno-industrijskoj policentričnoj regiji Doboj – Derventa – Brod – Šamac, sa oko 238.000 stanovnika, koja pored demografskih kapaciteta ima razvijen i privredni status, sa Dobojem kao najvećim urbanim centrom.

Kada je u pitanju administrativno uređenje, površina teritorije grada Doboja (bez novoosnovane opštine Stanari) iznosi 65.533,73 ha ili 655,34 km² i administrativno je podijeljena na 67 mjesnih zajednica. Treba napomenuti da je teritorija Doboja, nakon potpisivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma, dobila novu fizionomiju. Teritorijalne promjene su uslijedile, prije svega, kao posljedica o dijela teritorije na području Federacije BiH, s jedne strane, i pripajanja dijela teritorije drugih (predratnih opština) opštini Doboj, s druge strane. Tako je predratna opština Doboj ostala bez 7 naselja, dok je tadašnjoj opštini pripojeno 12 novih naselja, uglavnom naselja sa dijela Ozrena.

Najvažniji nalazi po osnovu geografskog položaja i prirodnih resursa

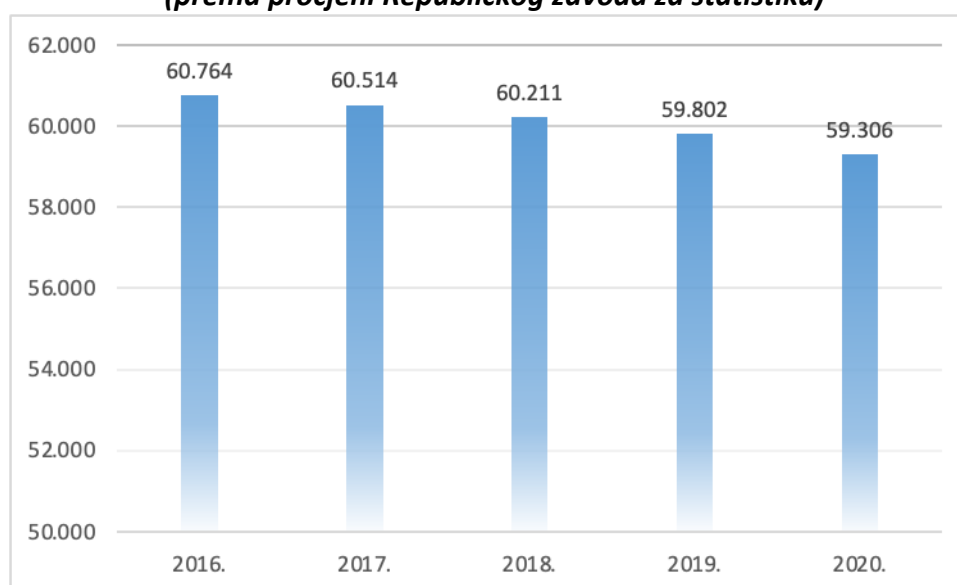
- Grad Doboj karakteriše izuzetno povoljan geografsko-komunikacijski položaj i činjenica da se nalazi na čvorištu drumske i željezničke infrastrukture, ne samo u Republike Srpske, već i šire. Značajan je i kao regionalni centar kojem gravitira više opština u neposrednom okruženju sa demografskim kapacitetom od preko 200.000 ljudi.
- Prirodna bogatstva i mineralni resursi su raznovrsni sa akcentom na rudu građevinskog kamena i pijeska, krečnjaka i vode. U tom pogledu postoji značajan potencijal da se rudna bogatstva koriste kao sirovinaska baza industrije Republike Srpske i šireg okruženja.
- Istovremeno sa potrebom da se valorizuju navedeni resursi nameće se i strateški izazov da se u budućnosti osigura razvoj područja na održiv način, naročito iz perspektive očuvanja životne sredine.

Demografske karakteristike

Prema rezultatima Popisa stanovništva u BiH iz 2013. godine, u Doboju je evidentirano 68.514 stanovnika. Ukupan broj stanovnika Doboja konstantno je u padu u periodu nakon 1991. godine, sa tendencijom relativnog usporavanja tempa opadanja u posljednjih nekoliko godina. Broj stanovnika smanjen je sa 90.534 stanovnika u 1991. godini na 68.514 stanovnika u 2013. godini, odnosno na 61.556 stanovnika kada se izuzmu naseljena mjesta koja su od 01. oktobra 2014. godine ušla u sastav novoformirane opštine Stanari. Ratna dešavanja u periodu 1991. – 1996. godina dovela su do značajnog poremećaja u prostornom rasporedu stanovništva i da smanjenja broja stanovnika na području grada Doboja. U periodu nakon 1996. godine, nastavljena je tendencija smanjenja stope rasta stanovništva, s tim da je taj trend blago usporen u posljednjih pet godina o čemu govore podaci predstavljeni na narednom grafikonu.

Grafikon 1: Kretanje broja stanovnika u gradu Doboju (prema procjeni Republičkog zavoda za statistiku)

Izvor: Republički zavod za statistiku RS

Kada je u pitanju starosna struktura stanovništva, prosječna starost stanovnika Doboja je 42,67 godina, dok je prosjek starosti ukupnog stanovništva u Republici Srpskoj 43,37 godine.

Tabela 1: Procjene stanovništva osnovni kontigenti i indikatori, sredina 2020. godine

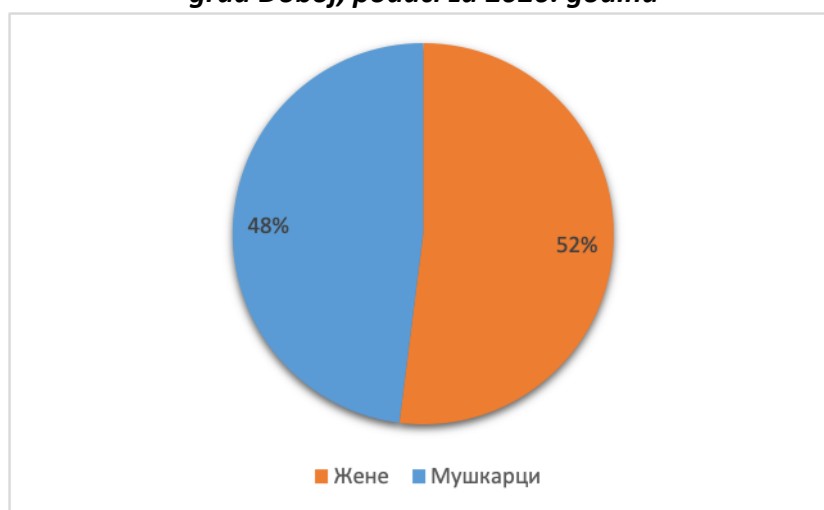
Nivo	Ukupno	Starosne grupe						Prosječna starost	Indeks starenja
		0-14		15-64		65+			
		broj	%	broj	%	broj	%		
Republika Srpska	1.136.274	151.530	13,34	748.772	65,90	235.972	20,77	43,37	155,97
Doboj	59.306	8.199	13,82	39.700	66,94	11.407	19,23	42,62	144,52

Izvor: Republički zavod za statistiku RS

Prema starosnim kontigentima, najveće je učešće radno sposobne populacije između 15 i 64 godine starosti sa blizu 70% ukupnog broja stanovnika. Kontigent starijih od 65 godina učestvuje u ukupnoj strukturi sa 19%, dok najmlađi, starosti do 14 godina, učestvuju sa 11%. Posmatrano po petogodišnjim starosnim kontigentima, najviše je stanovništva iz kategorije 55–59 godina starosti, njih 4.689 ili 8% ukupnog broja stanovnika, slično kao i stanovnika iz kategorije 60–64 godina starosti. Iako je starosna struktura nešto bolja od prosjeka za Republiku Srpsku, indeks starenja je visok i iznosi 144,52.

Zanimljivo je uočiti nešto veće učešće žena u ukupnom broju stanovnika. Prema procjeni Zavoda za statistiku, u Doboju je krajem 2020. godine živjelo 30.582 žena i 28.724 muškarca.

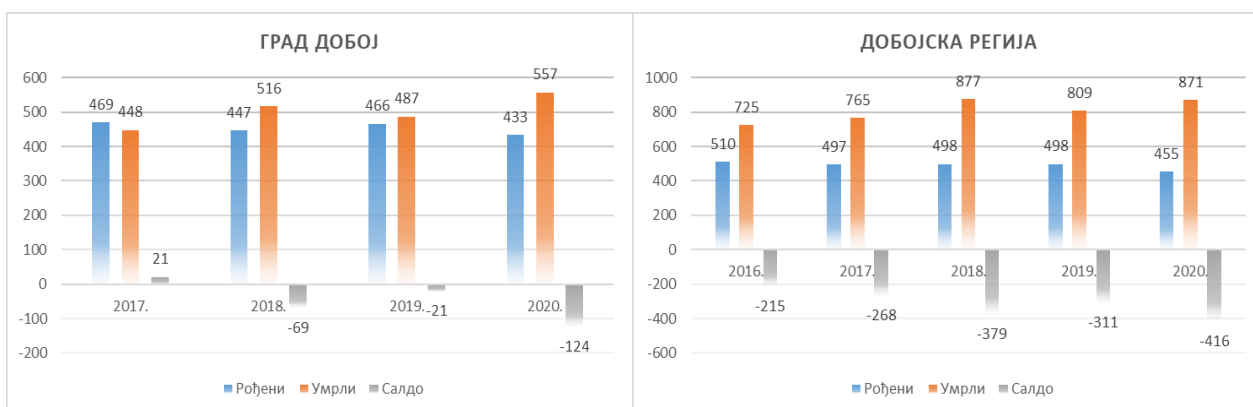
Grafikon 2: učešće žena i muškaraca u ukupnom broju stanovnika grad Dboj, podaci za 2020. godinu

Izvor: Republički zavod za statistiku RS

Prirodni priraštaj stanovništva je konstantno negativan, a najveća razlika između živorođenih i umrlih je zabilježena je u 2020. godini (416 više umrlih nego rođenih).

Grafikoni 3 i 4: Broj rođenih i umrlih u periodu 2016. – 2020. godina (za grad Dboj i dobojsku regiju)

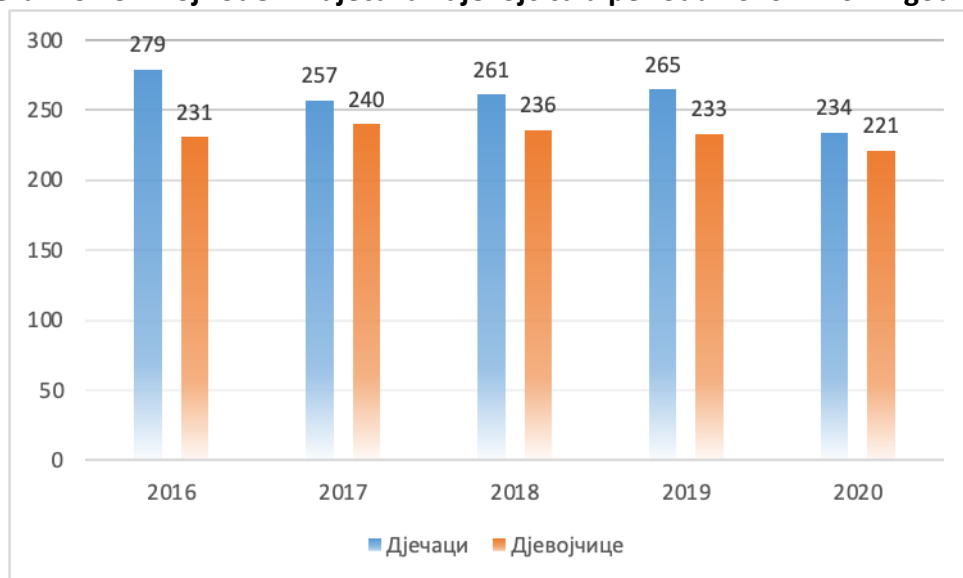
Izvor: matična služba Gradske uprave Doboj i Republički zavod za statistiku RS i

Ovdje treba napomenuti da Republički zavod za statistiku vodi evidenciju o broju rođenih i umrlih na osnovu podataka koji posmatraju Doboj kao regiju (uključena su djeca iz susjednih opština rođena u dobojskoj bolnici). Radi uporedivosti i jasnije slike po pitanju prirodnog priraštaja, na lijevom grafikonu su predstavljeni uporedni podaci matične službe Grada Doboja koji se odnose na rođene i umrle isključivo sa područja grada. Iako je u oba slučaja evidentan

negativan prirodni priraštaj u periodu od 2018. godine, podaci koji se odnose na grad Doboju pokazuju da se radi o nešto manjoj negativnoj razlici, kao i da je u 2017. godini prirodni priraštaj bio pozitivan.

Kada je u pitanju ukupan broj rođenih, u posmatranom petogodišnjem periodu potrebno je ukazati na trend blagog smanjenja, kao i na činjenicu da je broj rođenih dječaka konstantno veći od broja djevojčica, iako u ukupnoj strukturi stanovništva žene učestvuju sa 52%.

Grafikon 5: Broj rođenih dječaka i djevojčica u periodu 2016. – 2022. godina

Izvor: Republički zavod za statistiku RS

Migracioni tokovi takođe utiču na nepovoljne demografske trendove. Već duži niz godina, migracioni saldo je konstantno negativan, naročito u periodu nakon poplava i tokom 2016 i 2017. godine, o čemu svjedoče podaci u narednoj tabeli. Ovdje treba naglasiti da se radi o unutrašnjim migracionim kretanjima (u okviru BiH i Republike Srpske) i da podaci ne uključuju kretanja stanovništva prema inostranstvu i iz stranih zemalja.

Tabela 2: Unutrašnja migraciona kretanja stanovništva za period 2016. - 2020. godina

God.	Broj doseljenih u opštine Republike Srpske				Broj odseljenih iz opština Republike Srpske				Migracioni saldo
	ukupno	iz FBiH	iz Brčko distrikta	iz drugih opština RS	ukupno	u FBiH	u Brčko distrikt	u druge opštine RS	
	1	2	3	4	5	6	7	8	
2016.	459	247	7	205	3600	190	11	3399	-3141
2017.	388	212	8	168	1157	211	6	940	-769
2018.	441	204	5	232	797	191	8	598	-356
2019.	445	212	6	227	637	174	4	459	-192
2020.	415	184	7	224	484	172	1	311	-69

Izvor: Republički zavod za statistiku RS

Najvažniji nalazi i zaključci u vezi sa demografskim kretanjima

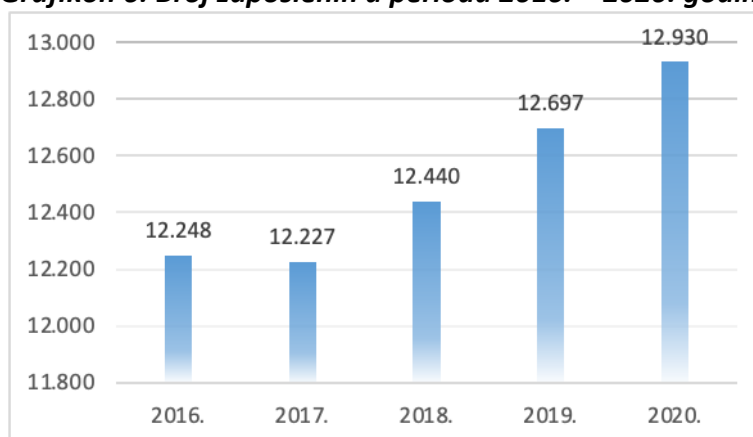
- Demografska kretanja na području grada Doboja karakterišu visoka prosječna starost stanovništva, negativan prirodni priraštaj i negativan migracioni saldo.

- Iz perspektive dugoročnih trendova, posebno zabrinjava pad broja djece rođene u posmatranom petogodišnjem periodu.
- Iako nepovoljna, demografska struktura grada Doboja je ipak nešto bolja od prosjeka u Republici Srpskoj, a ono što ohrabruje je usporavanje negativnog trenda unutrašnjih migracionih kretanja.

Pregled stanja i kretanja na tržištu rada

Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku RS, na području grada Doboja u 2020. godini bilo je 12.930 zaposlenih, a njihov broj je u posmatranom petogodišnjem periodu u konstantnom porastu.

Grafikon 6: Broj zaposlenih u periodu 2016. – 2020. godina

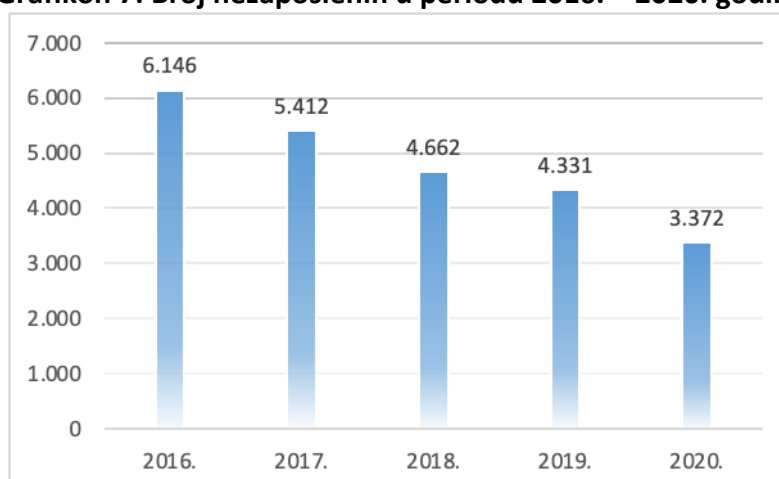

Izvor: Republički zavod za statistiku RS

Posmatrano po djelatnostima, najviše zaposlenih je u oblasti "Trgovine na veliko i na malo" (oko 22% svih zaposlenih) i "Prerađivačke industrije", a potom u djelatnostima "Opšte uprave", "Obrazovanja", "Zdravstvene i socijalne zaštite". U ukupnoj strukturi zaposlenih učešće muškaraca je 54%, a žena 46%.

Kada je u pitanju ukupan broj nezaposlenih, trendovi na lokalnom tržištu rada su takođe pozitivni. U posmatranom petogodišnjem periodu, bilježi se konstantno smanjenje broja lica koja su na evidenciji Zavoda za zapošljavanje RS. U odnosu na 2016. godinu, broj nezaposlenih lica je gotovo prepolovljen, što se može vidjeti na narednom grafikonu.

Grafikon 7: Broj nezaposlenih u periodu 2016. – 2020. godina

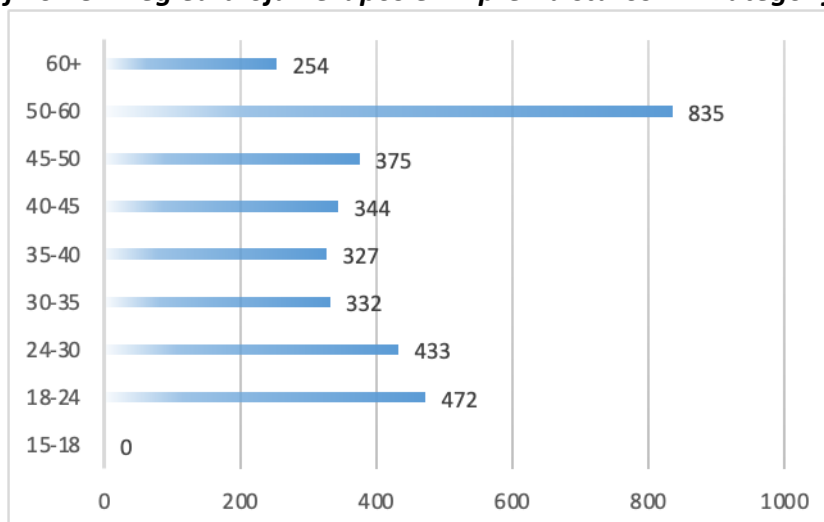
Izvor: Republički zavod za statistiku RS

Značajnom padu broja nezaposlenih svakako su doprinijele i izmjene zakonskog okvira kada je u pitanju pravo na zdravstveno osiguranje. Od početka 2020. godine, status nezaposlenog lica više nije bio osnov za prijavu za zdravstveno osiguranje. Ovo je dovelo do brisanja značajnog broja nezaposlenih koji nisu bili aktivni tražioci posla, već su bili prijavljeni isključivo radi

ostvarivanja prava na zdravstveno osiguranje, sa evidencije Zavoda za zapošljavanje. Ipak, pozitivan trend smanjenja broja nezaposlenih započeo je ranije tako da ova administrativna mjera nije imala presudan uticaj na sliku lokalnog tržišta rada.

Prema starosnoj strukturi, najveći broj nezaposlenih osoba nalazi se u starosnoj kategoriji od 50 do 60 godina, s tim da je i dalje relativno visoko učešće i mladih (18 - 24 i 25 - 30 godina) u ukupnom broju nezaposlenih.

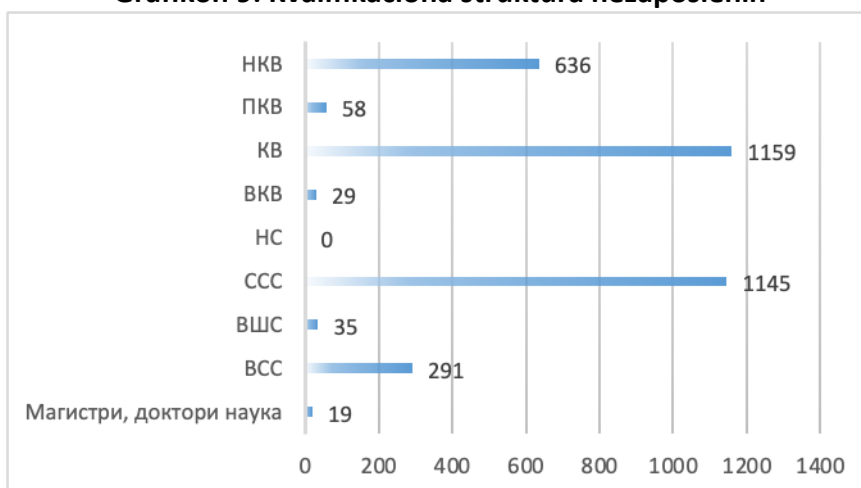
Grafikon 8: Pregled broja nezaposlenih prema starosnim kategorijama

Izvor: Republički zavod za statistiku RS

Većina nezaposlenih na posao čeka duže od godinu dana, od čega 25% čak duže od četiri godine. Kada je u pitanju obrazovna struktura nezaposlenih, najveće je učešće lica sa srednjom stručnom spremom, kvalifikovanih radnika i radnika bez kvalifikacija.

Grafikon 9: Kvalifikaciona struktura nezaposlenih

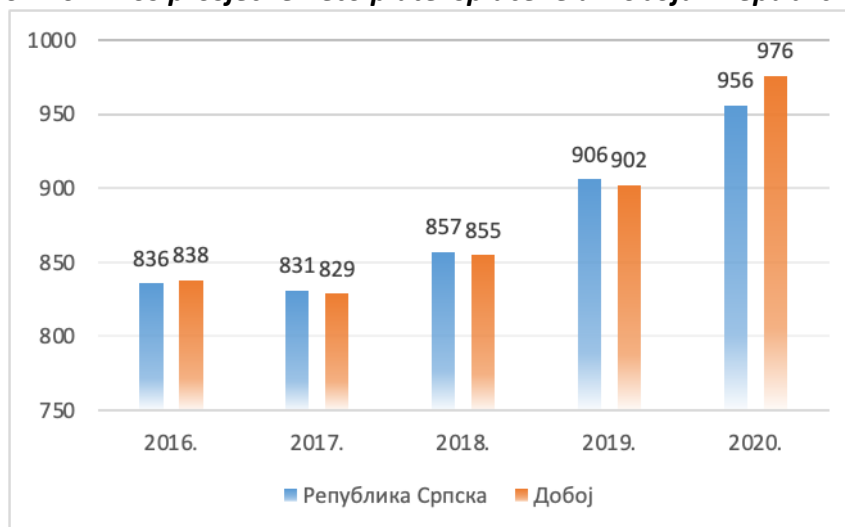

Izvor: Republički zavod za statistiku RS

Kada se posmatraju uporedni podaci o broju zaposlenih i nezaposlenih na području grada Doboja treba primijetiti da je pad ukupnog broja nezaposlenih znatno oštiri od porasta broja zaposlenih. U posmatranom periodu, 2.742 lica je odjavljeno sa evidencije Zavoda za zapošljavanje, dok je istovremeno broj zaposlenih povećan za svega 682 osobe. Ovaj nesrazmjer ide u prilog pretpostavci da značajan broj nezaposlenih zaposlenje pronalazi izvan lokalnog tržišta rada, u drugim gradovima i opštinama ili u inostranstvu.

Pozitivna kretanja odrazila su se i na nivo plata zaposlenih radnika na lokalnom tržištu rada. Kada se posmatraju prosječne neto plate isplaćene u periodu 2016. – 2020. godina, prisutan je konstantan trend rasta.

Grafikon 10: Iznos prosječne neto plate isplaćene u Doboju i Republici Srpskoj

Izvor: Republički zavod za statistiku RS

Najvažniji nalazi i zaključci po pitanju lokalnog tržišta rada

- Podaci sa lokalnog tržišta rada pokazuju pozitivne trendove. Pri tome je evidentirano značajno smanjenje broja nezaposlenih (istorijski minimum za grad Doboj). Evidentirano je takođe konstantno povećanje broja zaposlenih i rast prosječnih neto plata.
- Ipak, ukoliko se posmatraju uporedni podaci o broju zaposlenih i nezaposlenih, vidi se da je pad ukupnog broja nezaposlenih znatno oštiri od porasta broja zaposlenih i taj nesrazmjer govori da je značajan broj nezaposlenih radnika svoje zaposlenje pronašao izvan lokalnog tržišta rada, u drugim gradovima i opštinama ili u inostranstvu.
- Kada je u pitanju kontigent nezaposlenih, primjetno je učešće teško zapošljivih kategorija, ali i relativno visoko učešće mladih (18 - 24 i 25 - 30 godina starosti), što se može posmatrati i kao solidan potencijal za novo zapošljavanje i dodatnu dinamiku na tržištu rada.

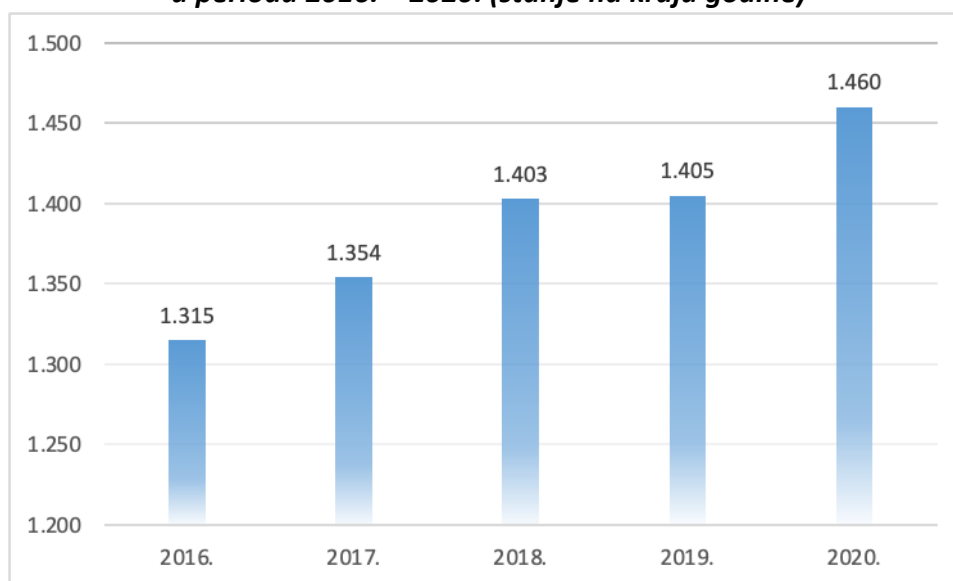
Pregled stanja i kretanja u lokalnoj ekonomiji

Pozitivni podaci sa lokalnog tržišta rada ukazuju na to da je i lokalna ekonomija u prethodnom petogodišnjem periodu doživjela zaokret. Naime, neposredno nakon rata, na području tadašnje opštine Doboj, privredna struktura je dobrim dijelom razgrađena i devastirana, kako tehnološki, tako ekonomski i kadrovski, osim jednog broja prijašnjih javnih preduzeća. U poslijeratnom periodu, privreda Doboja je zapala u tranziciju recesiju, koja je značajno uticala na privredni razvoj. Jedan od glavnih uzroka tranzicione recesije je i nedovoljno brz razvoj privatnog sektora, odnosno činjenica da su mala i srednja preduzeća sporije nastajala nego u uspješnijim tranzicionim privredama. Dugi niz godina lokalna ekonomija nije mogla generisati otvaranje novih radnih mjesta i zapošljavanje, zbog čega je Doboj bio konstantno

suočen sa problemima visoke stope nezaposlenosti i relativno skromnog obima ekonomskih aktivnosti.

Ipak, tokom posljednjeg petogodišnjeg perioda, dolazi do značajnog zaokreta i uspostavljanja pozitivnih trendova kada je u pitanju obim ekonomskih aktivnosti, zapošljavanje i ukupan lokalni ekonomski razvoj. Ilustracije radi, prema podacima Republičkog Zavoda za statistiku, u 2009. godini na području tadašnje opštine Doboj (uključujući i sadašnju opštinu Stanari) bilo je registrovano ukupno 1.019 poslovnih subjekata, dok je taj broj krajem 2020. godine uvećan za 40%. Trend povećanja broja registrovanih poslovnih subjekata prikazan je na narednom grafikonu.

Grafikon 11: Broj registrovanih poslovnih subjekata u periodu 2016. – 2020. (stanje na kraju godine)

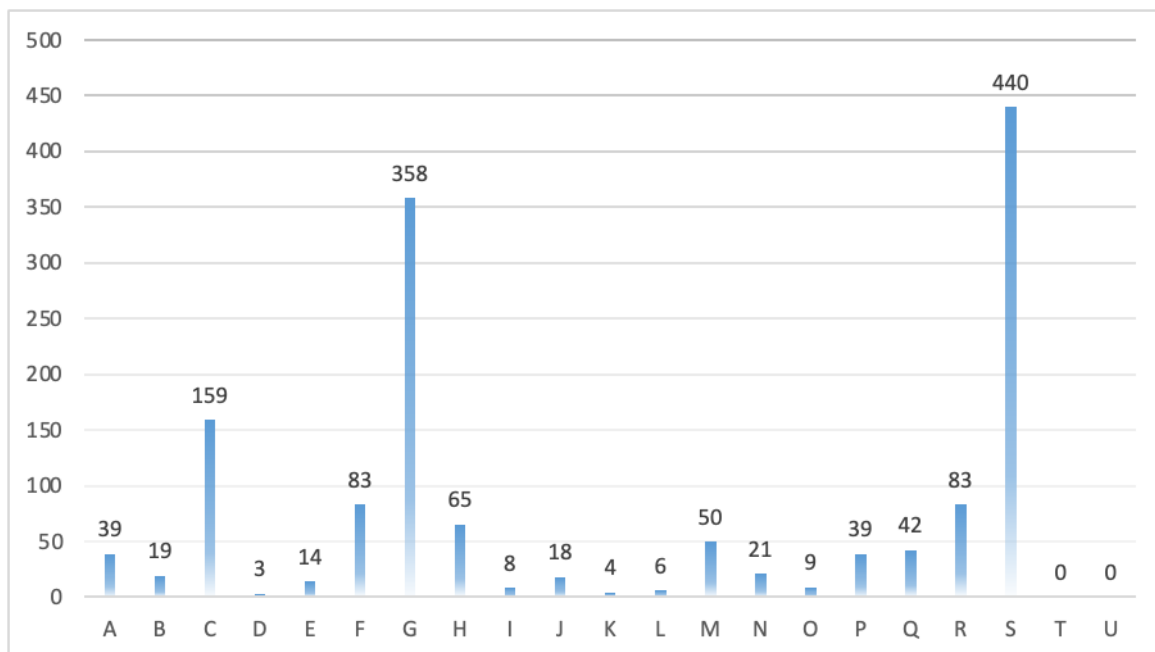
Izvor: Republički zavod za statistiku RS

Kako je u prethodnom poglavlju već navedeno, rast broja poslovnih subjekata pratio je i rast zapošljavanja i povećanja prosječnih neto plata.

Prema vrstama djelatnosti, najveći broj registrovanih poslovnih subjekata je u oblasti uslužnih djelatnosti, trgovine i prerađivačke industrije.

Grafikon 12: Registrovani poslovni subjekti prema vrstama djelatnosti (2020. godina)

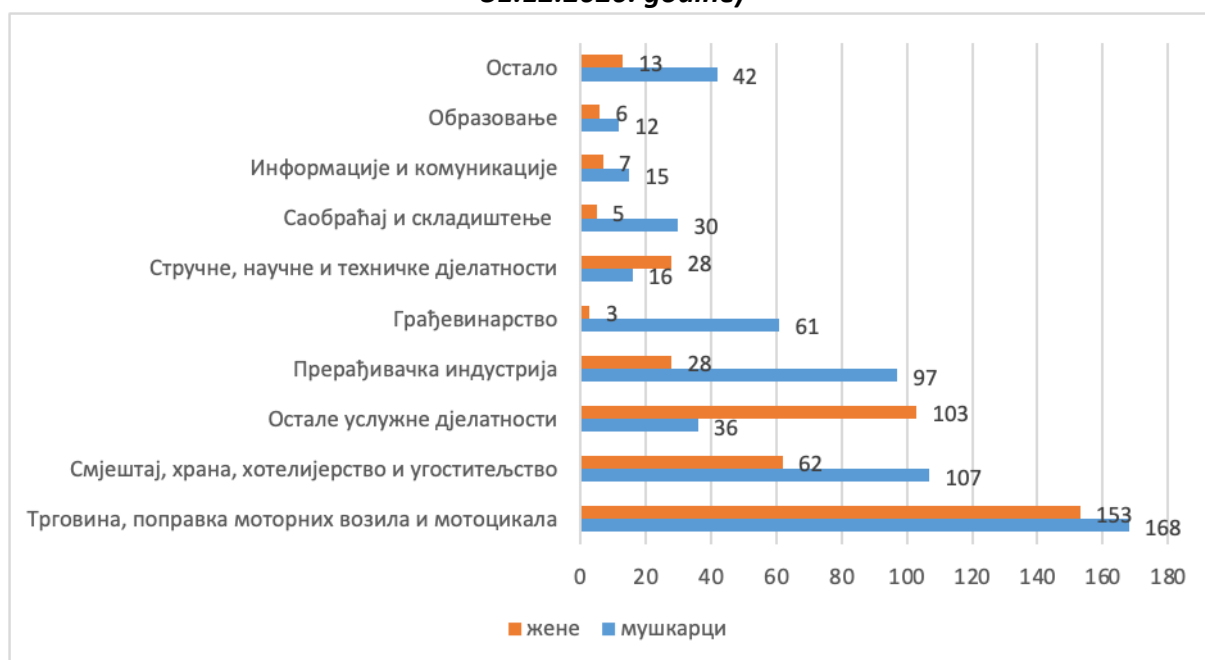
Izvor: Republički zavod za statistiku RS

A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov
B Vađenje ruda i kamena
C Prerađivačka industrija
D Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, gasom...
E Snabdijevanje vodom; kanalizacija, upravljanje otpadom i djelatnosti sanacije životne sredine
F Građevinarstvo
G Trgovina na veliko i na malo; popravka motornih vozila i motopikala
H Saobraćaj i skladištenje
I Djelatnosti pružanja smještaja, pripreme i posluživanja hrane;
J Informacije i komunikacije
K Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja
L Poslovanje sa nekretninama
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti
O Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje
P Obrazovanje
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalog rada
R Umjetnost, zabava i rekreacija
S Ostale uslužne djelatnosti
T Djelatnosti domaćinstava kao poslodavaca;
U Djelatnosti eksteritorijalnih organizacija i organa

Iako i dalje javni sektor ima veliko učešće u zapošljavanju (oko 25% svih zaposlenih), uloga privatnog sektora postaje sve značajnija, što je posljedica promjena koje su se desile u ukupnoj privrednoj strukturi grada Doboja u posljednjih nekoliko godina.

Kada je u pitanju preduzetnička djelatnost, prema podacima Odjeljenja za privredu i društvene djelatnosti, krajem 2020. godine u Doboju je bilo registrovano nešto više od 1.000 preduzetnika. U odnosu na ranije godine, taj broj je u blagom padu, imjući u vidu da je ukupan broj preduzetnika u 2018. godini bio 1.085. Od ukupnog broja preduzetnika, 59% su muškarci, a 41% žene. Preduzetnici se najčešće odlučuju za djelatnosti trgovine, ugostiteljstva, zanatstva i prerađivačke industrije.

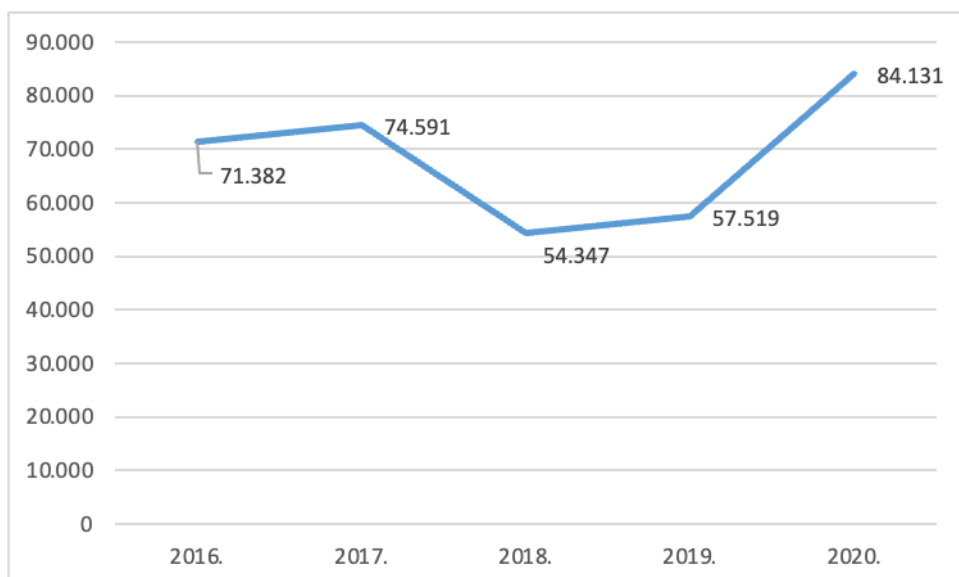
Grafikon 13: Preduzetnici prema sektorima djelatnosti i polnoj strukturi (stanje na dan 31.12.2020. godine)

Izvor: Odjeljenje za privredu i društvene djelatnosti Grada Doboja

Kao ilustraciju pozitivnih kretanja u lokalnoj ekonomiji na području grada Doboja, vrijedi spomenuti i podatke o ostvarenim investicijama u stalna sredstva u prethodnom petogodišnjem periodu. Radi se o investicijama u izgradnju novih kapaciteta, rekonstrukciju, modernizaciju, dogradnju i proširenja, održavanje nivoa postojećih kapaciteta, te o ulaganjima u građevinske objekte i prostore, mašine, opremu i transportna sredstva. Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku, ukupna vrijednost investicija u 2020. godini iznosila je preko 84 miliona KM i bila je značajno veća nego u prethodne dvije godine.

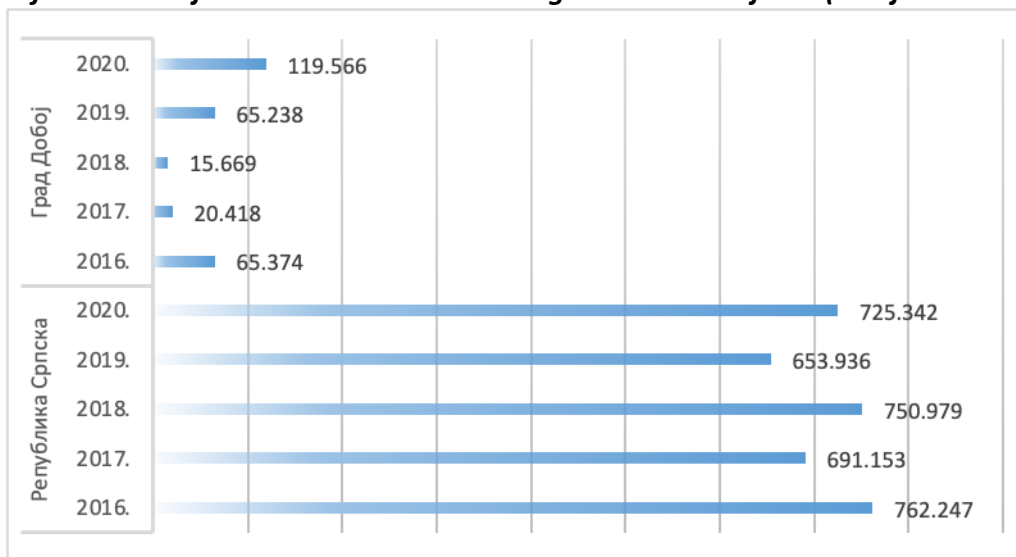
Grafikon 14: Ostvarene investicije u stalna sredstva (u hiljadama KM)

Izvor: Republički zavod za statistiku RS

Privredna djelatnost koja se posebno ističe u prethodnom petogodišnjem periodu je oblast građevinarstva i stanogradnje. Dostupni podaci o vrijednostima radova prema vrsti građevinskih objekata i stambenoj izgradnji pokazuju trend rasta, naročito kada je u pitanju niskogradnja. Ovaj trend rasta je posebno karakterističan za grad Doboj ukoliko se posmatra u odnosu na opšti prosjek za Republiku Srpsku, što se može vidjeti na narednom grafikonu.

Grafikon 15: Vrijednost izvršenih radova u građevinske objekte (u hiljadama KM)

Izvor: Republički zavod za statistiku RS

Poljoprivreda

Za područje grada Doboj poljoprivreda predstavlja izrazito važnu privrednu granu, s obzirom na tradiciju, naslijeđe i činjenicu da procentualno veći broj ukupnog stanovništva živi u ruralnim područjima pogodnim za bavljenje poljoprivredom.

Prema podacima o namjeni površina na području grada Doboja, više od 52% površina je pod šumom, 44% obuhvata poljoprivredne površine, dok se ostatak odnosi na površine pod vodom i ostala nepolodna zemljišta.

Tabela 4: Namjena površina na području grada Doboja

Prikaz namjene površina	Ukupno (ha)	% površine grada
Poljoprivredne površine	29.180,06	44,53
Šumske površine	34.096,08	52,03
Vodne površine	484,46	0,74
Ostala neplodna zemljišta	1.773,13	2,70

Izvor: Prostorni plan Grada Doboja

Kada se posmatra samo poljoprivredno zemljište, 58% uključuje obradive površine, a 22% su površine sa značajnim uticajem vegetacije. Pod pašnjacima i oranicama koje se navodnjavaju je preostalih 20% poljoprivrednih površina.

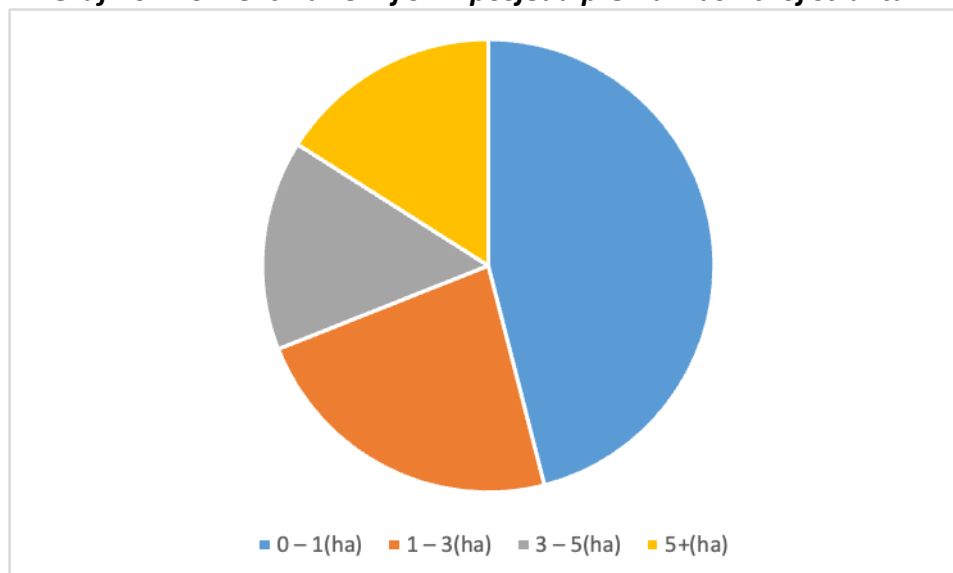
Tabela 5: Struktura poljoprivrednog zemljišta

Poljoprivredno zemljište	
Obradive površine	17.053,22
Oranice koje se ne navodnjavaju	3.711,84
Pašnjaci	1.956,28
Poljoprivredne površine sa značajnim uticajem vegetacije	6.458,72
UKUPNO	29.180,06

Izvor: Prostorni plan grada Doboja

Prosječna veličina posjeda poljoprivrednog gazdinstva iznosi 3 ha. Od ukupnog broja registrovanih gazdinstava, 46% ima veličinu posjeda do 1 ha, 23% od 1-3 ha, 15% od 3-5 ha, 12% od 5-10 ha i 4% od 10-50 ha.

Grafikon 16: veličina zemljišnih posjeda prema vlasničkoj strukturi

Izvor: Odjeljenje za poljoprivredu

Prema podacima koji su prikazani na prethodnom grafikonu, u ukupnoj strukturi dominantno učestvuju mali posjedi površine 0 - 1 i 1 - 3 hektara. Ova struktura je veoma nepovoljna imajući u vidu da proizvodnja žitarica na prosječnom, dominantnom poljoprivrednom imanju

od 1 - 3 hektara ne može biti ekonomski opravdana, kao i to da na njoj nije moguće zasnovati komercijalnu stočarsku proizvodnju. Najveći dio proizvedenih kultura ostaje na gazdinstvu i služi za ishranu stoke.

Analiza proizvodnje u osnovnim kulturama jasno odražava stečene navike seoskih domaćinstava orijentisanih ka zadovoljenju vlastitih potreba i održavanje vlastitog stečenog fonda na biološkom minimumu. Očigledno je da, osim nepovoljne strukture poljoprivrednih kultura, poljoprivredu karakterišu i veoma niski prosječni prinosi, što ovoj proizvodnji daje karakteristike ekstenzivne, neproduktivne i samim tim teško održive proizvodnje.

Kada je u pitanju registrovana poljoprivredna proizvodnja, prema podacima Registra poljoprivrednih gazdinstava - RPG-a iz 2022. godine, na području grada Doboja je bilo registrovano 819 poljoprivrednih gazdinstava, od čega je 12 gazdinstava organizovano kao privredni subjekti (PG-PS), dok 807 uključuje porodična poljoprivredna gazdinstva (PPG). U porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima bilo je angažovano više od 500 članova domaćinstava, dok je na gazdinstvima koja su registrovana kao privredni subjekti bilo zaposleno nešto više od 150 radnika. Ukupna površina kojom registrovana poljoprivredna gazdinstva raspolažu iznosila je 2.317 hektara².

Pored poljoprivrednih gazdinstava, registrovano je i nekoliko zemljoradničkih zadruga, koje su uglavnom prestale sa radom i nemaju funkciju i ulogu u razvoju sela kakvu su imale 80-tih godina prošlog vijeka.

Razvijenost stočarske proizvodnje je jedan od glavnih indikatora nivoa životnog standarda i razvijenosti ruralnih zajednica. Nažalost, ratna dešavanja i migracije stanovništva dovele su do velikih gubitaka u stočnom fondu, koji nisu nadoknađeni ni do današnjeg dana. Veliki problem u razvoju ratarske, pa tako i govedarske proizvodnje, predstavlja usitnjenost posjeda i mali broj grla po posjedu, odnosno farmi. Prikupljeni podaci ukazuju na stagnaciju stočnog fonda u prethodnih pet godina.

Tabela 6: Brojno stanje stoke

Kategorija životinja	Broj grla, kljunova, košnica				
	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Goveda	11.217	11.017	11.047	11.025	10.294
Ovce	5.465	5.406	5.425	5.420	5.580
Svinje	15.022	15.016	15.013	15.020	15.025
Konji	250	245	240	240	225
Perad	151.160	151.230	151.330	151.280	150.520
Nosilice	82.501	81.900	81.950	81.900	81.640
Koze	1.477	1.367	1.360	1.360	1.055
Pčele	6.190	6.170	6.080	6.170	6.090

Izvor: Odjeljenje za poljoprivredu

Nepostojanje otkupljivačko-prerađivačkih kapaciteta je ozbiljan limitirajući faktor za razvoj poljoprivrede na području grada Doboja. U tom kontekstu, važno je naglasiti da je Doboje nekada bio prepoznatljiv upravo po preduzeću "Bosanka", osnovanom još 1956. godine, koje je posjedovalo hladnjaču velikog kapaciteta i tehnološke linije za proizvodnju voćnih prirodnih sokova, sirupa, marmelade, džemova i kompota, kao i prerađevina od povrća. Iako je ovo

² Студија "Основа заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта", Универзитет у Бањој Луци Пољопривредни факултет, Институт за агрокологију и земљиште, 2020. година

preduzeće ugašeno nakon rata i neuspjelog pokušaja privatizacije, tradicija bavljenja poljoprivredom i iskustvo u razvijanju lanaca vrijednosti u prehrambeno-prerađivačkom sektoru svakako i dalje postoji.

Turizam

Turizam je nesumnjivo privredna grana koja je u prethodnom periodu zabilježila upečatljiv rast na području grada Doboja. Treba napomenuti da je turistički položaj Doboja izuzetno povoljan u odnosu na glavne turističke tokove Evrope. Pored Sarajeva, važan je saobraćajni čvor BiH koji je putevima i prugama povezan sa Šamcem, Banjalukom, Sarajevom i Tuzlom, a preko Slavenskog Broda i sa posavskim saobraćajnicama.

Od 2005. godine, dosta je urađeno po pitanju rekonstrukcije, restauracije, konzervacije i valorizacije turističkih vrijednosti grada Doboja. U skladu s tim, pozitivnim se mogu ocijeniti dosadašnja ulaganja u osnovnu infrastrukturu (komunalnu, saobraćajnu, komunikacijasku), kao i u osnovnu turističku infrastrukturu. Vrijedi napomenuti da je 2006. godine osnovana Turistička organizacija grada Doboja upravo sa ciljem valorizacije, očuvanja i zaštite turističkih vrijednosti na području Doboja.

Za razvoj budućih turističkih sadržaja treba napomenuti da je Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika BiH proglasila četiri lokaliteta na području Grada Doboja nacionalnim spomenicima. To su:

- Arheološki lokalitet – **Rimski logor i civilno naselje u Makljenovcu,**
- Arheološki lokalitet – **Crkvina u Makljenovcu,**
- Graditeljska cjelina – **Stari grad Doboj i**
- Istorijska građevina – **kuća Mulalić.**

Pored navedenih nacionalnih spomenika na području grada ima još interesantnih turističkih lokaliteta kao što su: Regionalni muzej, Narodna biblioteka, Javna ustanova Centar za kulturu i obrazovanje Doboj, Spomenik u parku narodnih heroja, Sportsko rekreativni centar „Džungla“, Hotel Park, dobojski Ćiro, kraljevsko selo Kotromanićevo, manastir Sv. Matrone Moskovske, Goransko jezero, Krčmarica – Baza, Paragost - Okolišta, Mašino jezero, Adrenalin park Doboj - Pridjel, Djevojačka pećina Stanovi, jezero Rudanka, Spomen hram Sv. apostola Petra i Pavla, Katolička crkva Presvetog Srca Isusovog, džamija Selimija, sinanoga - Bet Šalom, Gostilj, Ostravica, Brezici, planina Trebava, Centar za kulturu Kožuhe, Etno selo Vuk Majevec, te seoska domaćinstva: Nacionalna kuća Lipac, Etno imanje Savić, Roman, Adventure in Nature, Ozrenska ognjišta.

Od navedenih, u prethodnom periodu, posebnu prepoznatljivost izgradili su sadržaji koji uključuju turističko naselje Kotromanićevo, Goransko jezero, dobojsku tvrđavu, kao i nastojanja pojedinih samostalnih pružalaca usluga da gostima ponude sadržaje u domenu ruralnog turizma, posebno na planini Ozren. S tim u vezi, u narednom periodu, korisno bi bilo pripremiti analizu potencijala za razvoj ruralnog turizma za područja Ozrene, Trebave, Vučijaka i Krnjina.

O razvoju turizma kao privredne grane govore i podaci o broju posjeta i ostvarenih noćenja na području grada Doboja koji su prikazani na narednoj tabeli. Evidentiran je i porast broja privatnih pružalaca usluga u domenu tzv. djelatnosti „stan na dan“.

Tabela 7: Pregled broja posjeta i noćenja na području grada Doboja

Godina	Dolasci	Noćenja
--------	---------	---------

	ukupno	domaćih turista	stranih turista	ukupno	domaćih turista	stranih turista
2016.	4.970	2.675	2.295	16.229	12.109	4.120
2017.	11.098	4.552	6.546	19.621	8.104	11.517
2018.	14.419	6.323	8.096	23.081	9.185	13.896
2019.	14.819	6.237	8.582	24.201	9.238	14.963
2020.	6.265	3.834	2.431	9.089	4.808	4.281

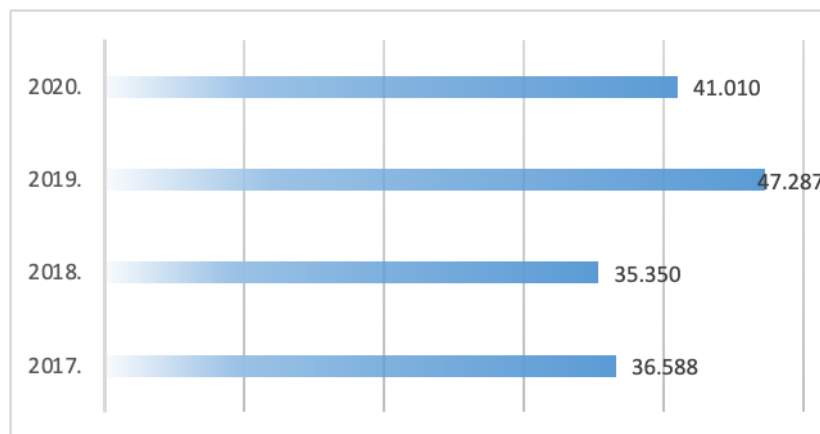
Izvor: Republički zavod za statistiku RS

Na osnovu podataka iz prethodne tabele vidljivo je da je u periodu od 2016. do 2019. godine ostvaren snažan rast (čak 3,5 puta kada se posmatra broj registrovanih turističkih posjeta), kako u pogledu posjeta tako i u pogledu ostvarenih noćenja. Posebno je izražen rast posjeta i noćenja od strane turista iz inostranstva, što dodatno ide u prilog sve većoj prepoznatljivosti turističkih potencijala grada Doboja, ne samo u BiH već i šire. U pogledu turističkih potencijala, Američki magazin Forbes objavio je listu najpotencijalnijih gradova za posjetu na zapadnom Balkanu, na kojoj se našao i Doboje, koji je posebno atraktivan zbog tvrđave iz 13. vijeka, a preporučuje se i istraživanje lokalne kuhinje u starom dijelu grada, kao i obilazak obližnjeg Goranskog jezera.

Dobar trend u turističkoj djelatnosti prekinut je uslijed pandemije COVID-19 tokom 2020. godine i ograničenja po pitanju putovanja. Nema sumnje da se radi o privremenom prekidu pozitivnog trenda koji će biti nastavljen u narednom periodu.

Naplata turističkih taksi u periodu 2017. – 2020. godina kretala se na nivou od nekih 40.000 KM, kao što je to detaljnije predstavljeno na narednom grafikonu.

Grafikon 17: Ostvareni godišnji prihodi od turističke/boravišne takse (u KM)

Izvor: Turistička organizacija grada Doboja

O rastu značaja turizma i njegovoj prepoznatljivosti svjedoče i podaci o smještajnim kapacitetima. U periodu od 2017. godine, smještajni kapaciteti su povećani za više od 20%, najviše kao rezultat ulaganja u manje turističke objekte, vile, apartmane i ostali smještaj. Prema podacima Turističke organizacije, posjetiocima je u Doboju u 2020. godini na raspolaganju bilo ukupno 365 ležajeva, lociranih u hotelima, vilama i apartmanima, čija je struktura predstavljena u narednoj tabeli.

Tabela 8: Broj ležajeva i struktura turističkih objekata

Struktura turističkih objekata	2017.	2018.	2019.	2020.
Hoteli	122	122	122	122

Aparthoteli	20	20	20	20
Vile	70	84	98	98
Apartmani	54	60	70	74
Ostali smještaj	30	30	51	51
Ukupan broj ležajeva	296	316	361	365

Izvor: Turistička organizacija grada Doboja

Turizam ima potencijal da doprinese ostvarenju ciljeva ekonomskog razvoja, ali je njegov razvoj u dužem roku potrebno dovesti u vezu sa ostalim strateškim opredjeljenjima, pogotovo onima koja se tiču profilisanja Doboja kao logističkog i saobraćajnog centra. U skladu sa Prostornim planom grada Doboja i planovima razvoja turizma i ugostiteljstva, turizam vi u narednom periodu mogao značajno doprinijeti povećanju prometa i povećanju zaposlenosti, s obzirom da se radi o radno-intenzivnim djelatnostima. Trgovina, ugostiteljstvo, zanatstvo i turizam su komplementarne djelatnosti, s tim da ih turizam povezuje značajno utičući na njihov razvoj.

Shodno tome, razvoj turizma treba da prati razvoj infrastrukturnu opremljenost područja, te unapređenje opšteg standarda života stanovništva. Planski razvoj turizma moguće je provoditi jedino ako se uspostavi stabilan odnos turizma i životne sredine, što uključuje i prevenciju, zaštitu i monitoring.

Prerađivačka industrija

Razvoj industrije, posebno prerađivačke, značajno doprinosi zapošljavanju na području grada Doboja. Međutim, porast zapošljavanja ide sporijim tempom, jer razvoj industrije podrazumijeva i stalan tehnološki napredak i porast produktivnosti rada, doprinoseći većem prihodu po osnovu proizvodnje, te bržem privrednom razvoju.

U narednom periodu, očekuje se aktiviranje postojećih, te izgradnja novih kapaciteta u industriji. Shodno planovima i potrebama razvoja grada Doboja, dozvoljeno je proširenje postojećih privrednih i industrijskih zona, u skladu sa zakonskom procedurom i izradom prostorno-planskih dokumenta nižeg reda (sprovedbenih planova). U okviru planirane namjene površina, rezervisana je okvirna lokacija za potencijanu privrednu zonu „Boljanić“. Pored postojećih privrednih zona i planirane privredne zone u Boljaniću, planom su predviđene i manje privredne zone u naseljenim mjestima Johovac i Kladari.

Slobodna zona "Doboj"

U cilju realizacije postojećih investicionih potencijala, na području Doboja formirana je slobodna zona "Doboj". Radi se o jedinstvenoj slobodnoj zoni na tri lokacije: Ševarlije, Podnovlje i Velika Bukovica.

Ševarlije je dio slobodne zone na površini od 102.256 m² locirano sa desne strane rijeke Bosne, pored željezničke pruge Šamac – Sarajevo i regionalnog puta Doboj – Maglaj (R465). U neposrednoj blizini lokacije, postoji most koji povezuje zonu sa magistralnim putem M17 sa druge strane rijeke. Nakon izgradnje dionice Koridora 5S na teritoriji opštine Tešanj, lokacija će imati brz pristup autoputu.

Podnovlje je dio slobodne zone na površini od 539.865 m² koja se nalazi u blizini magistralnog puta M17. U skoroj budućnosti imaće poveznicu sa Koridorom 5S.

Velika Bukovica je dio slobodne zone na površini od 1.320.953 m² sa lokacijom uz magistralni put M17. Izgrađen je pristupni put do saobraćajne petlje kojom se spajaju autoput 9. januar i Koridor 5S.

Najvažniji nalazi i zaključci po pitanju lokalne ekonomije

- Posmatrani petogodišnji period karakterišu pozitivni trendovi kada je u pitanju obim ekonomskih aktivnosti, zapošljavanje i ukupan lokalni ekonomski razvoj.
- Bitno ograničenje za razvoj poljoprivrede predstavlja dominantno učešće malih posjeda do 3 hektara u ukupnoj strukturi. Ovakva struktura je veoma nepovoljna imajući u vidu da proizvodnja žitarica na prosječnom, dominantnom poljoprivrednom imanju od 1 - 3 hektara ne može biti ekonomski opravdana, niti je na njoj moguće zasnovati komercijalnu stočarsku proizvodnju.
- Iako bilježi rast po pitanju ukupnih prihoda i zapošljavanja, turizam još uvijek ne zauzima poziciju strateške grane za budući razvoj Doboja. Evidentan je potencijal koji postoji u sektoru turizma, a njegov razvoj u dužem roku je potrebno dovesti u vezu sa ostalim strateškim opredjeljenjima, pogotovo onima koja se tiču profilisanja Doboja kao logističkog i saobraćajnog centra.
- Plan ekonomskog razvoja Doboja u planiranom strateškom periodu potrebno je usmjeriti na korištenje povoljnog geosaobraćajnog položaja za stvaranje atraktivne poslovne lokacije i izgradnju povoljnog poslovnog okruženja, te podsticanje investicija, prvenstveno u oblastima distribucije, transporta i prerađivačke industrije. Takođe, unapređenje tržišne povezanosti treba da dovede do povećanja obima poljoprivredne proizvodnje, te povećanja prihoda i radne angažovanosti seoskog stanovništva.

Društvena infrastruktura

Predškolsko i osnovnoškolsko obrazovanje

Na prostoru Doboja, 383 djece pohađa predškolsko obrazovanje u jednoj javnoj ustanovi toga tipa koja djeluje na području grada. Pored javne, postoje i dvije privatne ustanove:

- Predškolska ustanova Vrtić i jaslice „Mala industrija“, kapaciteta 200 polaznika, koja ima dvije organizacione jedinice i bavi se obrazovanjem djece predškolskog uzrasta starosne dobi od šest mjeseci do polaska u školu, te
- Predškolska ustanova Klub za djecu „Madagaskar“, kapaciteta 50 polaznika.

U 9 osnovnih i 26 područnih škola, u 2020/21 školskoj godini, upisano 5.028 učenika. Pregled javnih predškolskih i osnovnoškolskih ustanova, sa brojem nastavnog osoblja i učenika, predstavljen je u narednoj tabeli.

Tabela 9: Pregled obrazovnih ustanova predškolskog i osnovnoškolskog obrazovanja

Naziv ustanove	Broj podr. škola	Broj učenika									
		2017/18		2018/19		2019/20		2020/21		2020/21	
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
DJEČIJI VRTIĆI											
JPU "Majke Jugović" Doboje	1	218	182	220	181	224	182	214	169	1	40
OSNOVNE ŠKOLE											
JU OŠ "Vuk S. Karadžić" Doboje	2	593	544	558	547	557	545	576	547	21	77
JU OŠ "Sveti Sava" Doboje	4	599	707	698	713	696	709	696	701	16	82
JU OŠ "Dositej Obradović" Doboje	2	313	309	333	321	334	338	341	332	9	44
JU OŠ "Milan Rakić" Bukovica Velika	5	99	110	100	107	93	102	82	79	11	18
JU OŠ "Đura Jakšić" Podnovlje	1	139	126	129	117	127	107	124	96	8	27
JU OŠ "P.P. Njegoš" Boljanić	2	75	87	72	84	73	79	67	76	7	17
JU OŠ "Radoje Domanović" Osječani	3	133	149	133	137	129	137	120	124	12	25
JU OŠ "Ozren" Paklenica	3	51	72	53	63	50	62	53	53	10	21
JU OŠ "P. Kočić" Sjenina Rijeka	4	99	110	100	107	93	102	82	79	11	18
Ukupno - vrtići	1	218	182	220	181	224	182	214	169	1	40
Ukupno - OŠ	26	2101	2214	2176	2196	2152	2181	2141	2087	105	329

Izvor: Odjeljenje za Privredu i društvene djelatnosti Grada Doboja

Od 2019/20 školske godine, primjetan je trend pada broja učenika u osnovnim školama. Broj učenika upisanih u gradske osnovne škole u posljednje četiri godine kreće se na približno istom nivou, dok se broj učenika u seoskim školama smanjuje, što upućuje na demografsko praznjenje sela.

Srednje obrazovanje

U šest dobojskih srednjih škola, u 2020/21 školskoj godini, upisano je 2.312 učenika. Pregled srednjoškolskih ustanova, sa brojem učenika po smjerovima i brojem nastavnog osoblja, dat je u narednoj tabeli.

Tabela 10: Pregled obrazovnih ustanova u srednjem obrazovanju

Naziv ustanove i vrsta obrazovanja	Broj učenika								Nastavno osoblje	
	2017/18		2018/19		2019/20		2020/21		2020/21	
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
JU TEHNIČKA ŠKOLA	326	30	336	30	347	24	319	38	19	24
Mašinski tehničar za kompjutersko konstruisanje	79	5	86	4	89	2	88	5		
Građevinski tehničar	64	24	69	26	70	22	57	33		
Auto-mehaničar	51	1	36	0	37	0	38	0		
Obrađivač metala rezanjem	19	0	23	0	28	0	28	0		
Instalater	33	0	31	0	33	0	32	0		
Bravar	32	0	30	0	26	0	15	0		
Varilac	48	0	61	0	64	0	39	0		
Bravar-zavarivač	0	0	0	0	0	0	22	0		
JU SAOBRAČAJNA I ELEKTRO ŠKOLA	449	123	445	133	416	136	396	152	20	26
Tehničar računarstva	82	23	82	20	79	24	59	18		
Tehničar elektroenergetike	66	8	73	9	67	2	70	2		
Tehničar elektronike	46	3	22	1	25	1	0	0		
Električar	36	0	34	0	33	0	30	0		
Elektroničar mehaničar	21	0	19	0	8	0	9	0		
Tehničar drumskog saobraćaja	50	51	54	52	45	53	43	55		
Tehničar željezničkog saobraćaja	51	17	44	24	23	18	10	12		
Vozač motornih vozila	39	1	51	2	37	2	36	0		
Rukovalac građevinskih i pretovarnih mašina	38	0	26	0	39	0	38	0		
Autoelektričar	14	0	14	0	24	0	23	0		
Tehničar logistike i špedicije	6	20	6	20	17	31	24	47		
Tehničar inf. tehnologija	0	0	20	5	19	5	36	12		
Tehničar računarstva i programiranja	0	0	0	0	0	0	18	6		
JU GIMNAZIJA "JOVAN DUČIĆ"	114	179	106	174	84	162	75	155	9	26
Opšti smjer	114	179	106	174	84	162	75	141		
Društveno-jezički smjer	0	0	0	0	0	0	0	14		
JU UGOSTITELJSKA I TRGOVINSKA ŠKOLA	115	208	112	222	138	228	96	173	9	28
Trgovački tehničar	14	75	10	73	8	71	6	43		
Turistički tehničar	46	54	28	52	21	48	21	46		

Naziv ustanove i vrsta obrazovanja	Broj učenika								Nastavno osoblje	
	2017/18		2018/19		2019/20		2020/21		2020/21	
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
Kulinarski tehničar	18	24	36	54	33	41	28	37		
Kuvar	8	23	9	22	13	21	12	22		
Ugostiteljski tehničar	2	4	0	0	42	9	12	11		
Konobar	18	1	20	3	13	21	13	4		
Poslastičar	0	0	4	9	4	9	4	10		
Ugostiteljsko-kulinarski tehničar	0	0	0	0	0	0	0	0		
Trgovac	9	27	5	9	4	8	0	0		
JU MEDICINSKA ŠKOLA	151	454	141	449	126	457	124	451	9	34
Medicinski tehničar	94	275	85	279	78	281	72	280		
Zubno-stomatološki tehničar	26	90	25	87	20	90	22	86		
Farmaceutski tehničar	0	0	0	25	0	25	2	26		
Fizioterapeutski tehničar	31	89	31	58	28	61	28	59		
JU EKONOMSKA ŠKOLA	82	264	84	293	69	286	61	272	19	27
Ekonomski tehničar	46	138	43	129	35	123	29	106		
Poslovno-pravni tehničar	22	83	16	75	11	77	6	81		
Poslovno-informatički tehničar	0	0	0	0	7	16	17	30		
Bankarski tehničar	12	18	23	66	14	47	9	31		
Frizer	2	25	2	23	2	23	0	24		
Ukupno	1237	1258	1224	1301	1180	1293	1071	1241	85	165

Izvor: Odjeljenje za Privredu i društvene djelatnosti Grada Doboja

Slično kao i u osnovnim školama, i u srednjem obrazovanju prisutan je pad broja upisanih učenika, sa 2.525 u 2018/19 na 2.312 u 2020/21 školskoj godini.

Grad Doboje posvećuje posebnu pažnju pripremi planova upisa u srednje škole u nastojanju da se obrazovni profili što bolje usklade sa potrebama tržišta rada. Koordinacija se obavlja putem Lokalnog savjeta za obrazovanje i zapošljavanje. Savjetodavno tijelo za obrazovanje i zapošljavanje Grada Doboje je osnovano 2014. godine odlukom gradonačelnika, a na inicijativu Centra za promociju evropskih vrijednosti Europlus tokom realizacije projekta koji je finansirala Evropska unija. Osnovano je s ciljem efikasnijeg praćenja srednjeg obrazovanja i obrazovanja odraslih, te sprovođenja lokalne politike zapošljavanja. Funkcioniše u partnerstvu sa izvršnom vlašću u smislu pružanja savjeta i mišljenja predstavnicima lokalne uprave o pitanjima vezanim za oblast obrazovanja i zapošljavanja. Lokalne savjete čine predstavnici lokalne vlasti, privrednog, obrazovnog i sektora rada i zapošljavanja, sindikata i udruženja građana.

Značajne promjene u ovom domenu odigrale su se i na nivou Republike Srpske kroz uspostavljanje regionalnih savjeta za obrazovanje. Glavni cilj formiranja regionalnih Savjeta za obrazovanje u Republici Srpskoj jeste sistemsko rješenje uspostavljanja i djelovanja mehanizma za međusobnu saradnju, pružanje podrške, koordinacije aktivnosti i zajedničko djelovanje svih socijalnih partnera koji učestvuju u obrazovnom procesu na lokalnom i regionalnom nivou, kako bi se izvršio sistemski uticaj na obezbjeđivanje potrebne kvalifikovane radne snage za rad u preduzećima.

Regionalni Savjet za obrazovanje na regiji Doboj koji je obuhvatio: Doboj, Stanare, Derventu, Brod, Teslić, Petrovo, osnovan je 28.2.2022. god. u Doboju, na inicijativu Unije udruženja poslodavaca Republike Srpske i Ministarstva obrazovanja i kulture Republike Srpske. Na teritoriji Republike Srpske, u geografskom smislu, formirano je 10 regionalnih Savjeta za obrazovanje sa istim ciljem.

Visokoškolsko obrazovanje

U Doboju djeluju i četiri visokoškolske ustanove, čiji je pregled dat u narednoj tabeli, zajedno sa brojem upisanih studenata i nastavnog osoblja po studijskim smjerovima. To su Saobraćajni fakultet u Doboju, Visoka poslovna tehnička škola, Slobomir P Univerzitet i Visoka medicinska škola zdravstva (ne raspoložemo podacima za tabelu).

Tabela 11: Pregled obrazovnih ustanova u visokoškolskom obrazovanju

Naziv ustanove i vrsta obrazovanja	Broj studenata								Nastavno osoblje	
	2017/18		2018/19		2019/20		2020/21		2020/21	
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
VISOKA POSLOVNA TEHNIČKA ŠKOLA	318	178	333	169	314	167	352	186	57	8
Poslovna ekonomija	69	108	66	92	64	90	89	104	13	3
Tehnički menadžment	95	13	88	14	93	11	81	14	13	2
Bezbjednosni menadžment	95	46	104	49	84	54	106	54	16	2
Računarstvo i informatika	59	11	75	14	73	12	76	14	15	1
SLOBOMIR P UNIVERZITET	157	153	124	115	100	122	103	128		
Fakultet za inf. tehnologije	81	16	65	16	57	16	62	19		
Fakultet za ekonomiju i menadžment	17	31	18	33	13	39	13	36		
Filološki fakultet	13	24	6	22	8	16	8	21		
Poreska akademija	2	15	2	12	1	6	1	7		
Pravni fakultet	31	48	23	15	14	29	14	33		
Akademija umjetnosti	13	19	10	17	7	16	5	12		
SAOBRAĆAJNI FAKULTET	566	319	508	285	459	272	376	253	133	33
Saobraćaj I ciklus	498	287	430	254	374	235	303	216	53	14
Saobraćaj II ciklus	62	31	68	29	75	33	65	33	53	14
Saobraćaj III ciklus	6	1	10	2	10	4	8	4	27	5
Ukupno	1041	650	965	569	873	561	831	567		

Izvor: Odjeljenje za Privredu i društvene djelatnosti Grada Doboja

Visokoškolske ustanove u 2020/21 školskoj godini pohađalo je ukupno 1.398 studenata, što predstavlja značajan pad broja studenata u odnosu na 2017/18 školsku godinu, kada ih je bilo upisano 1.691.

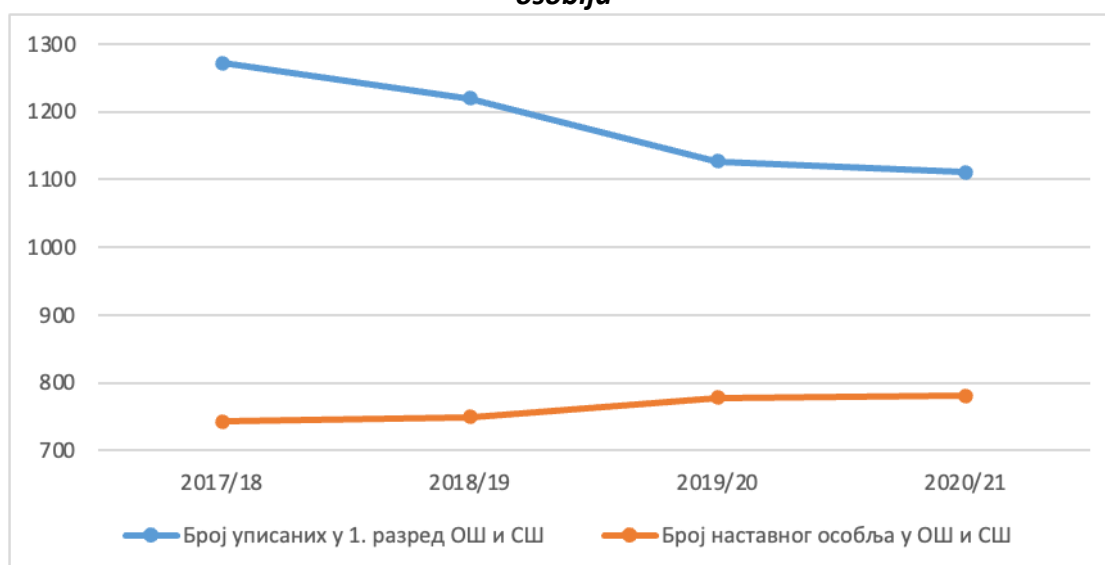
Stipendiranje i finansiranje obrazovnih ustanova

Tokom 2018. godine, Grad Doboj dodijelio je 150 stipendija za polaznike visokoškolskog obrazovanja u ukupnom iznosu od 15.000 KM, odnosno 100 KM po pojedinačnom korisniku. U 2019. godini, dodijeljeno je 6.400 KM stipendija za 55 korisnika koji pohađaju visokoškolsko obrazovanje. Stipendija za polaznike osnovnih i srednjih škola nije bilo, a bilo kakvo stipendiranje izostalo je u 2020. godini.

U pogledu finansiranja rada obrazovnih ustanova, najviše se javnih sredstava izdvaja za ustanove predškolskog obrazovanja (preko 1,9 miliona KM, odnosno 3% budžeta), a potom za srednje obrazovanje (0,8 miliona KM) u 2021. godini, dok su iznosi izdvojeni za osnovnoškolsko i visokoškolsko obrazovanje značajno niži. I pored pada broja učenika, evidentan ja rast izdvajanja budžetskih sredstava za finansiranje obrazovnih potreba u gradu Doboj.

Dugoročnu neodrživost situacije u obrazovanju najbolje ilustruje pad broja učenika upisanih u prvi razred osnovnih i srednjih škola, u poređenju sa porastom broja nastavnog osoblja i istovremenim povećanjem budžetskih izdvajanja za potrebe obrazovanja.

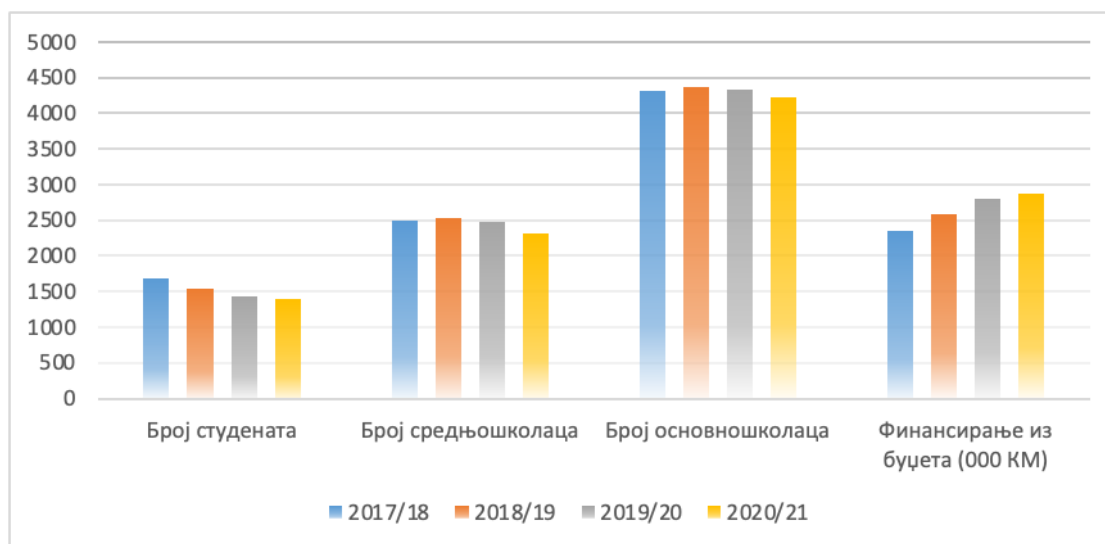
Grafikon 18: Broj upisanih učenika u prvi razred (osnove i srednje) škole i broj nastavnog osoblja

Izvor: Odjeljenje za Privredu i društvene djelatnosti Grada Doboja

I pored pada broja učenika, posebno u seoskim sredinama, broj nastavnog osoblja, kao i izdvajanja iz gradskog budžeta za potrebe obrazovanja, u stalnom su porastu.

Grafikon 19: Broj učenika u osnovnom, srednjem i visokoškolskom obrazovanju i finansiranje iz budžeta Grada

Izvor: Odjeljenje za Privredu i društvene djelatnosti Grada Doboja

Po pitanju fizičkog stanja objekata obrazovnih ustanova, situacija u gradu Doboju je prilično dobra. Objekti su relativno dobro opremljeni, a dobar dio njih je rekonstruisan nakon poplave. Na svim rekonstruisanim objektima primjenjene su mjere energetske efikasnosti. Rekonstruisana su dva javna dječija vrtića, kao i treći pripadajući objekt, koji prije poplave nije bio u funkciji. Pored gradskih, rekonstruisani su i pojedini školski objekti u ruralnim sredinama koji su bili zahvaćeni poplavom, kao i nekoliko područnih škola koje pripadaju gradskim školama. Postoji potreba za rekonstrukcijom još dvije centralne škole: JU OŠ „Petar Kočić“ u Sjenini Rijeci i JU OŠ „Petar Petrović Njegoš“ u Boljaniću, kao i nekoliko manjih područnih škola, koje nisu poseban prioritet.

Na inicijativu Regionalnog savjeta za obrazovanje, koje se bavi aktuelnim pitanjima i potrebama o oblasti obrazovanja. prikupljene su detaljne informacije o potrebama za opravku i opremanje škola.

Grad Doboju je tokom godina izdvajao sredstva za izgradnju objekata i opremanje Saobraćajnog fakulteta. U ranijem periodu, uz pomoć portugalskog kontingenta SFOR-a, rekonstruisan je stari školski objekat u kojem je sada smještena muzička škola. U međuvremenu je izgrađena i moderna fiskulturna dvorana za potrebe Medicinske škole. U toku su aktivnosti na izgradnji lifta u Srednjoškolskom centru, u kojem su smještene četiri škole, čime će se osobama sa ograničenjima u kretanju omogućiti lakši pristup svim sadržajima, dok je fizički pristup ranije bio moguć samo u prostorije koje se nalaze prizemlju objekta.

JU OŠ „Vuk Stefanović Karadžić“ stalno proširuje uslove i kapacitete za obrazovanje lica sa poteškoćama u razvoju. U okviru istog kompleksa, nalazi se i Dnevni centar za djecu i omladinu. Centar je smješten u specijalizovanom novoizgrađenom objektu i posjeduje odlične uslove za rad sa ovim kategorijama djece i omladine.

Najvažnija kretanja u obrazovnom sektoru u gradu Doboju

- U sektoru obrazovanja, primjetan je pad broja učenika i studenata, kao i pad broja djece upisane u osnovne škole u seoskim sredinama. Istovremeno, prisutan je rast broja nastavnog osoblja i budžetskih izdvajanja za potrebe obrazovanja.
- Ovakva kretanja upućuju na zaključak da na području grada Doboja dolazi do demografskog pražnjenja ruralnih sredina, kao i na dugoročnu neodrživost situacije u

sektoru obrazovanja.

- Obrazovanje predstavlja jedan od najbitnijih elemenata privrednog razvoja, zbog čega mu se u kontekstu planova za osnaživanje dobojske privrede mora posvetiti posebna pažnja. Dobojske obrazovne institucije trebaju preuzeti važnu ulogu u obrazovanju kadrova potrebnih na lokalnom i regionalnom tržištu rada.

Stanje u oblasti zdravstvene zaštite

U gradu Doboju, uz 13 porodičnih ambulanti, djeluje i jedan dom zdravlja. Broj timova porodične medicine smanjen je sa 26 u 2018. godini, na 23 u periodu 2019. - 2021. godina. Pregled stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti dat je u narednoj tabeli.

Tabela 12: Pregled primarne zdravstvene zaštite

Primarna zdravstvena zaštita	2018.	2019.	2020.	2021.
Br. domova zdravlja	1	1	1	1
Br. područnih ambulanti	13	13	13	13
Br. timova porodične medicine	26	23	23	23
Br. vozila hitne pomoći	10	9	9	7
Br. privatnih apoteka	18	15	15	16
Br. savjetovališta koja rade na unapređenju zdravstvene zaštite kroz prevenciju i edukaciju	1	1	1	1
Br. korisnika usluga savjetovališta za prevenciju i edukaciju - za zdravu djecu 0-1	1.640	1.253	1.239	1.544
Br. korisnika usluga savjetovališta za prevenciju i edukaciju - trudnice	382	446	714	522

Izvor: Odjeljenje za Privredu i društvene djelatnosti Grada Doboj

Bolnica "Sveti apostol Luka" Doboj je javna zdravstvena ustanova regionalnog tipa koja obavlja stacionarnu i konsultativnu specijalističku zdravstvenu zaštitu sekundarnog i delimično tercijarnog nivoa za približno 270.000 stanovnika koji žive u osam opština regije Doboj. Nalazi se na ulazu u grad Doboj iz pravca Banja Luke, u neposrednoj blizini pravoslavne crkve Svetih apostola Petra i Pavla. Razmještena je u devet starih i novoizgrađenim objektima različite starosti i uslova, a prema podacima iz 2018. godine respolagala je sa 416 postelja.

Na području grada postoji i savjetovalište za unapređenje zdravstvene zaštite kroz prevenciju i edukaciju čije usluge koristi oko 2.000 trudnica i majki sa djecom do godinu dana starosti.

Broj umrlih na području grada povećan je sa 213 u 2020. na 310 u 2021. godini, a najčešći uzrok smrtnosti predstavljaju bolesti krvotoka. Analitika najčešćih uzroka smrtnosti po bolestima sa brojem umrlih i njihovo kretanje po godinama predstavljeno je u narednoj tabeli.

Tabela 13: Najopasnije bolesti na području grada - broj umrlih

Vrste bolesti	2018.	2019.	2020.	2021.
Bolesti krvotoka	138	122	112	184
Tumori	62	41	33	33
Bolesti organa za disanje	35	34	39	75
Bolesti organa za varenje	31	32	23	11
Dijabetes	2	6	6	7

Vrste bolesti	2018.	2019.	2020.	2021.
Ukupno	268	235	213	310

Izvor: Odjeljenje za Privredu i društvene djelatnosti Grada Doboja

Finansiranje primarne zdravstvene zaštite poraslo je sa 7,9 u 2017. na 8,6 miliona KM u 2021. godini. Struktura i iznosi finansiranja dati su u sljedećoj tabeli.

Tabela 14: Finansiranje primarne zdravstvene zaštite – Dom zdravlja (u KM)

Izvori finansiranja	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Učešće Zavoda za zdravstveno osiguranje	6.721.165	6.727.338	6.461.818	6.428.622	6.843.157
Učešće Grada	8.000	0	235.000	667.000	333.613
Učešće korisnika u pokriću dijela ili ukupnih izdataka	359.826	380.085	376.357	297.788	552.166
Učešće iz ostalih izvora	803.016	789.908	966.235	1.160.909	848.680
Ukupno	7.894.024	7.899.349	8.041.429	8.556.339	8.579.637

Izvor: Odjeljenje za Privredu i društvene djelatnosti Grada Doboja

Zavod za zdravstveno osiguranje Republike Srpske pokriva najveći dio potrebnog finansiranja primarne zdravstvene zaštite, dok je finansiranje iz budžeta grada relativno malo.

U periodu 2018. - 2021. godina, u Doboju je u prosjeku rođeno 435 beba na godišnjem nivou. Određeno povećanje bilježi se u 2021. godini, kada je rođeno 507 beba, u poređenju sa prethodnom godinom, kada je broj novorođenčadi iznosio 327.

Tokom istog četverogodišnjeg posmatranog perioda, mortalitet djece u dobi do 1 godine starosti iznosio je 5, dok nije evidentirana smrtnost djece starosti do 5 godina i trudnica. Pregled stanja zdravstvene kod djece u dobi do 5 godina dat je u tabeli.

Tabela 15: Pregled stanja zdravstvene zaštite djece do 5. godina starosti

Kategorija djece / novorođenčadi	2018.			2019.			2020.			2021.		
	M	Ž	Σ	M	Ž	Σ	M	Ž	Σ	M	Ž	Σ
Br. djece do 5 godina koja su primila obavezne vakcine	208	175	383	208	173	381	154	138	292	30	30	60

Izvor: Odjeljenje za Privredu i društvene djelatnosti Grada Doboja

Interesanto je primjetiti što je u 2021. godini primjetan pad broja djece do 5 godina koja su primila obavezne vakcine.

Stanje u oblasti socijalne zaštite

Centar za socijalni rad Grada Doboja pruža usluge za nešto manje od 2.000 korisnika socijalne zaštite. Vidovi socijalne pomoći, zajedno sa brojem korisnika usluga, predstavljeni su u narednoj tabeli.

Tabela 16: Pregled korisnika usluga socijalne zaštite

Vrsta pomoći	2019.			2020.			2021.		
	M	Ž	Σ	M	Ž	Σ	M	Ž	Σ
Stalna novčana pomoć	29	35	64	28	33	61	28	34	62
Novčana naknada za pomoć i njegu drugog lica	665	691	1.356	818	646	1.464	679	726	1.405

Vrsta pomoći	2019.			2020.			2021.		
	M	Ž	Σ	M	Ž	Σ	M	Ž	Σ
Smještaj u drugu porodicu	1	0	1	5	0	5	5	2	7
Smještaj u ustanove socijalne zaštite	29	26	55	48	46	94	39	40	79
Jednokratna novčana pomoć	234	127	361	254	101	355	273	119	392
Ukupan broj korisnika	958	879	1.837	1.153	826	1.979	1.024	921	1.945

Izvor: Centar za socijalni rad Grada Doboja

Evidentno je da uz novčanu naknadu za pomoć i njegu drugog lica, najveći broj korisnika usluga dobija jednokratnu novčanu pomoć, dok su, prema broju korisnika, svi ostali vidovi pomoći manje zastupljeni. U ustanove socijalne zaštite, u 2021. godini, bilo je smješteno 79 lica, dok je dodatnih 7 bilo smješteno kod druge porodice.

Iznosi isplaćene novčane pomoći po vrstama pomoći, odnosno uslugama, predstavljeni su u sljedećoj tabeli.

Tabela 17: Iznos isplaćene pomoći putem Centra za socijalni rad (godišnje)

Vrsta pomoći	2019.	2020.	2021.
Stalna novčana pomoć	8.232	8.612	9.233
Novčana naknada za pomoć i njegu drugog lica	158.623	163.382	180.695
Ostala materijalna pomoć	34.500	39.818	40.574
Smještaj u drugu porodicu	4.032	4.115	5.033
Smještaj u ustanove socijalne zaštite	50.285	47.575	46.699
Jednokratna novčana pomoć	3.440	5.566	5.683
Zdravstveno osiguranje	4.583	5.459	5.108
Ukupno (KM)	263.695	274.527	293.025

Izvor: Centar za socijalni rad Grada Doboja

Najviše sredstava isplaćeno je kao naknada za njegu i pomoć drugog lica, a potom za naknadu smještaja u ustanove socijalne zaštite. U posmatranom periodu od 2019. do 2021. godine primjetan je određeni rast ukupnog iznosa koji se izdvaja za potrebe isplate pomoći u okviru socijalne zaštite.

U 2021. godini, Centar za socijalni rad u svojim je evidencijama imao 171 maloljetnika koji spadaju u kategoriju ranjivih grupa, što predstavlja određeno poboljšanje u odnosu na 2020. godinu. Od ukupnog broja, evidentirano je 99 djece sa mentalnim i fizičkim smetnjama, 42 djece čiji je razvoj ometen problemima u porodici i 21 dijete bez roditeljskog staranja, dok je bilo devetoro obrazovno zanemarene i zapuštene djece.

Kod kategorije ranjivih grupa odraslih lica, evidentirano je najviše materijalno neosiguranih i za rad nesposobnih osoba, a primjetan je i trend rasta broja ranjivih odraslih osoba, sa 66 u 2018. na 89 u 2021. godini.

U 2021. godini, evidentirana su 2.054 vojna invalida, od čega njih 182 prve, druge i treće kategorije, sa više od 90% invalidnosti. Prosječne isplaćene invalidnine u istoj godini iznosile su od 30 KM za desetu do 2.315 KM za prvu kategoriju invaliditeta. Pored vojnih invalida, evidentirano je i 88 civilnih žrtava rata, sa isplaćenim iznosima prosječne invalidnine od 137 KM za šestu, do 916 KM za prvu kategoriju.

Penzioneri

Ukupan broj penzionera na području grada Doboja je u konstantnom porastu u posljednje tri godine. Posmatrano po vrstama penzije, najviše je korisnika starosne, a zatim porodične i invalidske penzije. Iznos prosječno isplaćene penzije je konstantno rastao u posmatranom periodu, za nešto više od 8% u odnosu na 2019. godinu

Tabela 18: Broj penzionera i prosječna visina isplaćene penzije

Godina	2019.				2020.				2021.			
	Broj			Penzija u KM - prosjek	Broj			Penzija u KM - prosjek	Broj.			Penzija u KM - prosjek
Vrsta penzije	M	Ž	Uk.		M	Ž	Uk.		M	Ž	Uk.	
Starosna	4.204	2.009	6.213	403	4.249	2.112	6.361	413	4.272	2.228	6.500	434
Invalid.	832	266	1.098	339	825	270	1.095	350	792	257	1.049	371
Porodič.	N/A	N/A	3.283	303	N/A	N/A	3.247	312	N/A	N/A	3.251	328

Izvor: PIO RS – Filijala Doboje

Kultura i sport

U gradu Doboju, djeluje Centar za kulturu i obrazovanje, gradski Muzej, Narodna biblioteka, Američki kulturni centar i 32 doma kulture smještena u mjesnim zajednicama. U narednoj tabeli dat je pregled ustanova kulture sa naznakom njihove raspoložive površine.

Tabela 19: Pregled ustanova kulture i domova kulture po mjesnim zajednicama

Naziv ustanove	Površina raspoloživog prostora
JU Centar za kulturu i obrazovanje Doboje	1.008 m ²
JU Muzej u Doboju	700 m ²
JU Narodna biblioteka Doboje	850 m ²
Američki kulturni centar Doboje	95 m ²
Dom kulture MZ Miljkovac	253 m ²
Dom kulture MZ Bare	230 m ²
Dom kulture MZ Svjetliča	147 m ²
Dom kulture MZ Tekućica	200 m ²
Dom kulture MZ Boljanić	340 m ²
Dom kulture MZ Pridjel Gornji	250 m ²
Dom kulture MZ Potočani	420 m ²
Dom kulture MZ Paklenica Donja	195 m ²
Dom kulture MZ Kostajnica (donja)	640 m ²
Dom kulture MZ Kostajnica (srednja)	90 m ²
Dom kulture MZ Kostajnica (gornja)	105 m ²
Dom kulture MZ Grapska Donja	290 m ²
Dom kulture MZ Paležnica Donja	470 m ²
Dom kulture MZ Skipovac Donji	100 m ²
Dom kulture MZ Zelinja Gornja	400 m ²
Dom kulture MZ Kožuhe	180 m ²
Dom kulture MZ Osječani	60 m ²
Dom kulture MZ Čivčije Osječanske	400 m ²
Dom kulture MZ Kladari	246 m ²
Dom kulture MZ Zarječa	216 m ²
Dom kulture MZ Velika Bukovica (stari dom)	60 m ²
Dom kulture MZ Velika Bukovica (novi dom)	160 m ²
Dom kulture MZ Mala Bukovica	150 m ²

Naziv ustanove	Površina raspoloživog prostora
Dom kulture MZ Grabovica	162 m ²
Dom kulture MZ Stanovi	110 m ²
Dom kulture MZ Čivčije Bukovačke	128 m ²
Dom kulture MZ Trnjačani	70 m ²
Dom kulture MZ Kotorsko	300 m ²
Dom kulture MZ Podnovlje	160 m ²
Dom kulture MZ Prnjavor Mali	240 m ²
Dom kulture MZ Majevac	150 m ²
Dom kulture MZ Opsine	105 m ²

Izvor: Gradska uprava Grada Doboja

Napomena: Podaci nisu potpuni, jer pojedine mjesne zajednice (MZ) međusobno dijele prostorije domova kulture, dok za 4 MZ nisu obezbjeđeni podaci

Iznosi finansiranja institucija kroz koje se zadovoljavaju kulturne potrebe stanovnika Doboja predstavljeni su u sljedećoj tabeli.

Tabela 20: Godišnji budžeti kulturnih ustanova

Naziv ustanove	2018.	2019.	2020.
JU Centar za kulturu i obrazovanje Doboj	472.200 KM	481.500 KM	516.500 KM
JU Muzej u Doboju	163.007 KM	165.649 KM	165.258 KM
JU Narodna biblioteka Doboj	104.730 KM	88.660 KM	81.739 KM
Američki kulturni centar Doboj	60.000 KM	60.000 KM	60.000 KM
UKUPNO:	799.937 KM	795.809 KM	823.497 KM

Izvor: Gradska uprava Grada Doboja

Godišnje finansiranje kreće se u iznosu od oko 800.000 KM, s tim da najveći finansijski iznos koristi Centar za kulturu i obrazovanje. Najveći dio aktivnosti Centra za kulturu i obrazovanje finansira se iz gradskog budžeta, kao i manji dio aktivnosti Muzeja. Za potrebe finansiranja rada ustanova kulture, Grad Doboj je u 2020. godini izdvojio 558.567 KM.

Sport

Grad Doboj izdvaja značajna budžetska sredstva za finansiranje sportskih klubova. Ukupan iznos finansiranja u 2021. godini iznosio je 700.000 KM. Jedan dio sredstava izdvaja se za redovne aktivnosti klubova i ona se angažuju preko Odjeljenja za privredu i društvene djelatnosti. Sredstva za redovne aktivnosti u 2021. godini doznačena su sljedećim klubovima:

- Muški rukometni klub "Sloga" Doboj (180 hiljada KM),
- Fudbalski klub "Sloga" Doboj (50 hiljada KM),
- Fudbalski klub „Željezničar“ Doboj (25 hiljada KM),
- Ženski rukometni klub „Doboj“ Doboj (15 hiljada KM) i
- Karate klub „Sloga“ Doboj u iznosu od (10 hiljada KM).

Dodatni iznosi (od ukupno 100.000 KM u 2021. godini), doznačuju se procentualno za finansiranje 34 preostala sportska kluba. Pored toga, dodatna sredstva (320.000 KM u 2021. godini) raspoređuju se prema odluci Gradonačelnika.

Pored navedenog finansiranja sportskih aktivnosti, Grad Doboj finansira i organizaciju tradicionalnih turnira kao što su: Božićno-novogodišnji turnir u malom fudbalu, Međunarodni rukometni TV turnir šampiona, Teniski turnir „Doboj open“ i Vidovdanski turnir.

Uz fudbal i rukomet, u gradu Doboju zastupljeni su i odbojka, borilačke vještine, atletika, gimnastika, košarka, tenis, adrenalinski sportovi – padobranstvo, planinarenje, biciklizam i šah. Pored nove sportske dvorane koja je trenutno u izgradnji, najznačajniji sportsko-rekreativni objekti na području grada uključuju:

- Sportsko-rekreativni Centar „Džungla“ sa četiri bazena na površini od 25.000 m²;
- Stadion sportskih igara kapaciteta 3.500 posjetilaca;
- Fudbalski stadion „Luke“ na kojem fudbaleri „Sloge“ treniraju i održavaju utakmice; te
- Fudbalski stadion „Željo“.

Civilni sektor

Prema evidenciji Gradske uprave, na području grada Doboja djeluje više od 100 organizacija civilnog društva u različitim oblastima. Organizacije civilnog sektora sa kojima Gradska uprava Doboj ima uspostavljenu redovnu saradnju uključuju:

- Fondaciju „Centar za djecu i omladinu sa smetnjama u razvoju“ (Fondaciju je osnovao Grad Doboj u svrhu otvaranja Dnevnog centra za djecu i omladinu sa smetnjama u razvoju. Dnevni centar je uspostavljen i ima odlične uslove za rad sa djecom i mladima.);
- Udruženje za pomoć djeci sa smetnjama u razvoju (Proaktivno udruženje koje okuplja porodice sa djecom sa smetnjama u razvoju.);
- Koaliciju Organizacija osoba sa invaliditetom regije Doboj;
- Udruženje porodica sa troje i više djece „Ponos“;
- Centar za promociju evropskih vrijednosti „Europlus“;
- „Topeer“ - tolerancijom protiv različitosti i
- „Rotor“ Organizacija za razvoj turizma regije Doboj.

Mnoge dobojske mjesne zajednice takođe su osnovale lokalna udruženja građana, kako bi mogle lakše da realizuju određene aktivnosti i projekte, a prije svega zbog toga što nemaju status pravnog lica i nusu u mogućnosti da otvaraju račune u banci. Na ovaj način, mogu upravljati sredstvima doznačenim iz eksternih izvora ili namjenskim sredstvima doznačenim iz budžeta.

Administrativne usluge

Prema sistematizaciji radnih mjesta na dan 31.12.2021. godine, administrativne usluge u gradu Doboju građanima i privredi pruža 273 službenika i namještenika. Od 188 sistematizovanih radnih mjesta i potrebnog 321 izvršioca, popunjena su 273 radna mjesta, dok je 48 upražnjeno. Pregled sistematizacije radnih mjesta po odjeljenjima, službama i odsjecima dat je u narednoj tabeli.

Tabela 21: Sistematizacija radnih mjesta u Gradu Doboju

Odjeljenje / služba / odsjek	Sistemati-zovano	Broj izvrši-laca	Popunjeno	Upražnjeno
Odjeljenje za opštu upravu	25	56	48	8
Odjeljenje za finansije	23	30	25	5

Odjeljenje / služba / odsjek	Sistemati-zovano	Broj izvrši-laca	Popunjeno	Upražnjeno
Odjeljenje za stambeno-kom. poslove	14	19	18	1
Odjeljenje za prostorno uređenje	9	13	12	1
Odjeljenje za privredu i društvene djelatnosti	12	19	16	3
Odjeljenje za poljoprivredu	5	8	7	1
Odjeljenje za boračko-invalidsku zaštitu	12	16	15	1
Odjeljenje za inspekcijske poslove	13	18	16	2
Odjeljenje za poslove kom. policije	5	19	18	1
Odjeljenje za izgradnju, obnovu i razvoj	5	9	9	0
Odjeljenje za strateško planiranje, evropske integracije i LER	12	14	13	1
Odjeljenje za civilnu zaštitu	8	11	11	0
Stručna služba Skupštine Grada	5	6	5	1
Jedinica za internu reviziju	2	2	2	0
Kabinet Gradonačelnika	17	23	17	6
Teritorijalna vatrogasno-spasilačka jedinica	12	47	37	10
Odsjek za pravne poslove i upravljanje ljudskim resursima	4	4	2	2
Služba za normativno pravne poslove, propise i upravljanje nekretninama	5	7	2	5
UKUPNO	188	321	273	48

Izvor: Gradska uprava Grada Doboja

Zadovoljstvo uslugama

U skladu za zahtjevima Standarda za povoljno poslovno okruženje u Jugoistočnoj Evropi – BFC SEE:2014, koji Grad Doboju uživa od 2017. godine, provodi se redovno provodi mjerenje zadovoljstva korisnika javnim uslugama. U periodu 2017. – 2020. godina, najveći broj anketiranih građana bio je zadovoljan uslugama u pogledu njihovog kvaliteta, brzine pružanja, te ljubaznosti i pokazanog znanja osoblja. Korisnici usluga takođe su zadovoljni vodosnabdjevanjem i javnom rasvjetom, kao i cijenama usluga.

Sigurnost građana

Civilna zaštita

Poslovi civilne zaštite u gradu Doboju su pod ingerencijom Odjeljenja za civilnu zaštitu. Zadatak Odjeljenja je izrada procjene ugroženosti od elementarne nepogode i drugih nesreća, izrada programa razvoja civilne zaštite u sistemu zaštite i spasavanja, izrada plana zaštite i spasavanja, staranje o organizaciji i funkcionisanju civilne zaštite i drugi poslovi iz oblasti zaštite i spasavanja.

Grad Doboju je ugrožen klizištima, poplavama i minama kontaminiranim zemljištem. Broj registrovanih klizišta na području Doboja u 2021. godini iznosio je 239, što predstavlja povećanje u odnosu na 2017. godinu, kada ih je bilo 221. Takođe, klizištima je direktno ugroženo 175 stambenih objekata.

Prema podacima iz 2014. godine, postoji 288 kilometara vodotokova na području grada, a šteta od poplava iznosila je 172,67 miliona KM. Poplavama je bilo ugroženo 2.556 hektara

zemljišta i preko 11.300 stanovnika, dok je poplavljena površina iznosila 4.689 hektara. Broj stambenih i poslovnih objekata potencijalno ugroženih poplavama iznosi 2.850 i 840, respektivno.

Na prostoru grada postoji 18,51 miliona m² zemljišta kontaminiranog minama, od čega 15% uključuje lokalitete koji su u svakodnevnoj upotrebi, 41% lokalitete u povremenoj upotrebi ili u kontaktnoj zoni, dok 44% uključuje periferne lokacije.

U domenu zaštite i spašavanja, ubjedljivo najveći broj intervencija uključio je one koje je obavila profesionalna vatrogasna jedinica. Pregled subjekata od značaja za zaštitu i spasavanje i broj intervencija u posmatranom petogodišnjem periodu, dat je u narednoj tabeli.

Tabela 22: Subjekti od značaja za zaštitu i spasavanje

Subjekti	Broj zaposlenih / broj volontera	Broj intervencija u periodu 2017. – 2021.				
		2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Profesionalna vatrogasna jedinica	34	244	172	211	249	261
Specijalizovane jedinice CZ	184	1	1	1	1	1
Jedinica za spašavanja na vodi i pod vodom	25	0	1	1	2	2
Jedinica za spašavanje iz ruševina	19	0	0	0	0	0
Jedinica za veterinarsku pomoć	4	0	0	0	0	0
Jedinica za RHB dekontaminaciju	26	0	0	0	0	0
Jedinica prve medicinske pomoći	25	0	0	0	0	0
Služba TK mehaničara	12	0	0	0	0	0
Odjeljenje za asanaciju	18	0	0	0	0	0
Služba bravara	12	0	0	0	0	0
Služba električara	12	0	0	0	0	0
Služba vodoinstalatera	12	0	0	0	0	0
Crveni Krst	12	1	1	1	1	1

Izvor: Gradska uprava Grada Doboja

Kriminalitet

U poređenju sa prethodne četiri godine, broj krivičnih djela u 2021. godini bio je u blagom porastu. U narednoj tabeli, predstavljeno je stanje kriminaliteta u gradu Doboju u preteklom periodu.

Tabela 23: Kriminalitet - stepen rasvijetljenosti

Godina	Ukupan broj krivičnih djela	Uk. broj prijavljenih počini-laca	Broj krivičnih djela po poznatom počiniocu	Broj krivičnih djela po nepoznatom počiniocu	Procenat ukupne rasvijetljenosti	Broj počini-laca maloljetnika	Ukupan broj prijavljenih prekršaja
2017.	489	381	140	349	70,6	20	306
2018.	478	421	195	283	78,2	24	211
2019.	474	419	52	367	67,2	32	295
2020.	462	367	159	303	83,0	16	611
2021.	558	486	197	361	82,9	12	284

U 2020. i 2021. godini, stopa stepena rasvijetljenosti kriminaliteta prelazi 80%, dok se broj prijaljenih prekršaja značajno smanjio, sa 611 u 2020. na 284 u 2021. godini. Prema strukturi kriminaliteta, dominiraju imovinski delikti, mada se njihov udio u proteklih 5 godina blago smanjuje. Tako je od 558 evidentiranih slučajeva kriminaliteta u 2021. godini, čak 41% odnosilo na privredni kriminalitet.

Sistem protivgradne zaštite

Protivgradna zaštita, na području grada Doboja, realizovana je na osnovu Zakona o protivgradnoj zaštiti, a u saradnji sa JP Protivgradna preventiva Republike Srpske a.d. Gradiška. Na teritoriji grada Doboja, u svrhu zaštite i šticećenja poljoprivrednih usjeva, instalirano je 8 protivgradnih stanica (Podnovlje, Majevac, Osječani, Mali Prnjavor, Ljeskove Vode, Stanovi, Grapska i Lipac), sa kojih se na osnovu ukazanih potreba, vrši dejstvovanje u toku protivgradne sezone. Trenutni sistem protivgradne zaštite, ne pokriva cijelu teritorija grada, te se u narednom periodu planira proširenje istog i instaliranje novih protivgradnih stanica.

Imovina u vlasništvu Grada

U svom vlasništvu Grad Doboj posjeduje 185.486 m² zemljišta, 8 stanova u kućama i 65 stanova u objektima kolektivnog stanovanja. Ukupna procijenjena vrijednost imovine u vlasništvu Grada iznosi 14 miliona KM. Podaci o tome da li Grad Doboj ostvaruje prihod po osnovu navedene imovine nisu raspoloživi.

Komunalna infrastruktura

Putna mreža

Na području grada Doboja postoji 2,376 kilometara putne mreže, od čega je gotovo 2,000 kilometara nekategorisanih puteva. Pregled putne mreže, predstavljen je u narednoj tabeli.

Tabela 24: Putna mreža na području grada

Vrsta puta	Dužina u km	%	Stanje puta
Nekategorisani	1.997,68	84,1	-
Lokalni	181,41	7,6	-
Regionalni	119,15	5,0	dobro
Magistralni	43,71	1,8	dobro
Autoput	34,50	1,5	dobro
Ukupno	2.376,45	100,0	

Izvor: Gradska uprava Grada Doboja

U nadležnosti Grada nalazi se i 181 kilometar lokalnih puteva, što zajedno sa nekategorizovanim putevima iznosi 2.179 kilometara.

Elektrodistributivna mreža

Na području grada postoji 2.085 kilometara elektrodistributivne mreže putem koje se snabdjevaju potrošači električne energije. Stanje elektrodistributivne mreže, predstavljeno je u tabeli.

Tabela 25: Elektrodistributivna mreža na području grada Doboja

Opis	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
1. Dužina elektrodistributivne mreže	2.054,437	2.076,219	2.081,149	2.084	2.084,879
- Na visokom naponu	500,068	519,71	520	520	520,499
- Na niskom naponu	1.554,369	1.556,509	1.561,149	1.564	1.564,38
2. Dužina rekonstruirane elektrodistributivne mreže	44,705	5,228	13,909	7,116	7,918
- Na visokom naponu	18,366	5,228	11,006	3,419	5,364
- Na niskom naponu	26,339	0	2,903	3,697	2,554
3. Dužina izgrađene elektrodistributivne mreže	10,268	21,782	4,93	2,851	0,879
- Na visokom naponu	10,268	19,642	0,29	0	0,499
- Na niskom naponu	0	2,14	4,64	2,851	0,38

Izvor: ZP „Elektro Doboje“ a.d. Doboje

Tokom 2021. godine, izgrađeno je 499 metara elektrodistributivne mreže na visokom i 380 metara na niskom naponu. U istom periodu, rekonstruisana su 5.364 metra visokonaponske i 2.554 metra električne niskonaponske mreže.

Broj potrošača električne energije u blagom je porastu u periodu 2018. – 2021. godina, a analitički podaci o njegovom kretanju predstavljeni su u sljedećoj tabeli.

Tabela 26: Broj potrošača električne energije

Opis	2018.	2019.	2020.	2021.
1. Na visokom naponu	72	72	72	70
2. Na niskom naponu	33.961	34.062	34.159	34.268
a) Domaćinstva	31.210	31.304	31.399	31.493
b) Javna rasvjeta	215	220	220	232
c) Ostala potrošnja	2.535	2.538	2.540	2.543
Ukupno	67.993	68.196	68.390	68.606

Izvor: ZP „Elektro Doboje“ a.d. Doboje

Vodovodna i kanalizaciona mreža

Na području Doboja postoje 134 kilometra vodovodne mreže putem koje se snabdjeva 22.786 priključenih potrošača. Vodoopskrbni gubici u posljednjih nekoliko godina iznose oko 25%, a naplata usluga je gotovo stoprocentna.

Tabela 27: Vodovodna mreža

Opis	2018.	2019.	2020.	2021.
Br. kilometara vodovodne mreže na području grada	127	132	133	134
Br. kilometara vodovodne mreže koji je rekonstruiran u skladu sa lokalnim propisima	0,14	0,65	1,56	0,25
Nivo investicija u izgradnju vodovodne infrastrukture	0	0	0	0

Opis	2018.	2019.	2020.	2021.
Nivo investicija u rekonstrukciju vodovodne infrastrukture	35.133	0	8.847	0
Nivo investicija u održavanje vodovodne infrastrukture	180.140	271.631	397.492	215.535
Br. potrošača vode sa javnog vodovoda	22.028	21.555	21.973	22.786
% gubici vode	29,18%	29,49%	25,75%	24,32%
Prosječna cijena m ³ vode (KM) ³	2,045	2,045	2,045	2,045
% naplate usluga vodoopskrbe	99%	99%	100%	99%

Izvor: JP „Vodovod“ a.d. Doboj

Nivo investicija u izgradnju vodovodne mreže i njenu rekonstrukciju kreće se i rasponu između 180 i 400 hiljada KM u periodu 2018. – 2021. godina, odnosno 266.200 KM godišnje. U istom periodu, nije bilo novih investicija u izgradnju vodovodne infrastrukture.

Po pitanju kanalizacione infrastrukture, nije bilo moguće obezbjediti podatke o dužini kanalizacione mreže, niti o nivou investicija u izgradnju, održavanje i rekonstrukciju. Podaci o broju priključaka i cijeni usluge, predstavljeni su u narednoj tabeli.

Tabela 28: Otpadne vode – kanalizaciona mreža

Opis	2018.	2019.	2020.	2021.
Broj kilometara kanalizacione mreže na području grada	39	42	43	44
Domaćinstva – broj priključaka	4816	5136	5446	5761
Pravna lica – broj priključaka	1324	1342	1373	1403
Prosječna cijena m ³ otpadne vode (KM)	0,93	0,93	0,93	0,93
Udio otpadnih voda koje se prečišćavaju	0	0	0	0
Postotak naplate usluga	99%	99%	100%	99%

Izvor: JP „Vodovod“ a.d. Doboj

Procenat naplate usluga identičan je kao i kod vodosnabdjevanja, jer se obje usluge jedinstveno naplaćuju. Prema dobijenim podacima, otpadne vode se ne prečišćavaju.

Sistem daljinskog grijanja (toplana)

Grad Doboj posjeduje sistem daljinskog grijanja. Instalirana snaga toplane je 58 mW, sa dva kotla po 29 mW. Ukupno se zagrijava 665.609 m² prostora, od čega 534.152 m² kod 10.452 domaćinstva i 131.457 m² kod 754 pravna lica koja su korisnici usluga toplane.

Trenutna nominalna iskorištenost kapaciteta je oko 90%. Toplana je optimizovana za temperature do -5^oS. Međutim, u uslovima nižih temperatura, postoji mogućnost urušavanja sistema snabdjevanja potrošača zbog preopterećenosti, tako da objektivno ne postoje tehničke rezerve za niže temperature i za veći broj potrošača.

Postrojenja dobojske toplane su relativno stara. Toplana je prilagođena korišćenju uglja iz Stanara koji se doprema drumskim prevozom. Već duži niz godina razmatraju se mogućnosti prelaska na alternativna goriva, što bi podrazumijevalo ozbiljnu rekonstrukciju postojećih postrojenja. No, aktuelna energetska kriza stavlja van razmatranja opciju prelaska na gas ili na tečna goriva.

³ Напомена: Град Добој има различите цијене за различите категорије потрошача. У табелама 27 и 28 наведене су просјечне цијене.

Stanje životne sredine

Krajem 2021. godine, grad Doboje je pripremio Lokalni plan upravljanja otpadom za period 2022. – 2027. godina, uz podršku Razvojnog programa ujedinjenih nacija - UNDP. Ovaj Plan predstavlja strateški dokument koji obuhvata podatke, ciljeve i mjere od značaja za efikasno upravljanje otpadom. Usklađen je sa Strategijom upravljanja otpadom Republike Srpske (RS) za period 2017. – 2026, Planom upravljanja čvrstim otpadom RS za period 2019. – 2029, kao i relevantnim zakonskim i podzakonskim dokumentima za upravljanje otpadom i lokalnim odlukama i pravilnicima Grada Doboja.

Upravljanje otpadom

U gradu Doboju u 2021. godini bilo je 22.458 korisnika usluge odvoza otpada, od kojih je preuzeto i deponovano više od 7.000 m³ otpada. Glavni podaci u pogledu odvoza smeća i otpada predstavljeni su u tabeli.

Tabela 29: Odvoz smeća i otpada

Opis	2018.	2019.	2020.	2021.
Broj korisnika usluge odvoza smeća i otpada	21.840	21.847	22.515	22.458
Količina otpada prikupljenog tokom godine u m ³	7.481	7.863	7.536	7.062
Količina otpada prikupljenog tokom godine – koji je adekvatno pohranjen u m ³	7.450	7.825	7.533	7.035
Iznos investicija u održavanje postojećih deponija (KM)	320.000	320.000	325.000	350.000
Broj MZ-a pokrivenih organizovanim prikupljanjem otpada	23	25	27	31
Broj kontejnera za kolektivno prikupljanje otpada na području grada	30	45	50	60
Procenat naplate usluga	99%	97%	97%	100%

Izvor: KP „Progres“ a.d. Doboje

U održavanje postojećih deponija, u periodu 2018. – 2021. godina, na godišnjem se nivou investiralo između 320 i 350 hiljada KM.

Regionalna deponija „Karabegovac“ prostire se na površini od 65 hektara. Smještena istočno od centra grada i udaljena oko 500 metara od ušća Spreče u Bosnu. U neposrednoj blizini deponije nalaze se željeznička pruga i magistralni put M4 Doboje – Tuzla.

Trenutno se na deponiju dovozi otpad iz Doboja, Stanara, Modriče, Petrova i nekoliko opština iz FBiH (Doboje Istok, Doboje Jug, Usora, Srebrenik, Gradačac, Odžak). Prema Strategiji upravljanja otpadom, deponiju koristi 11 jedinica lokalne samouprave (Brod, Vukosavlje, Derventa, Modriča, Donji Žabar, Pelagićevo, Petrovo, Teslić, Šamac, Stanari i Doboje) sa procijenjenom godišnjom količinom otpada od 62.000 tona. Deponija nije sanitarna, ali ima odobren Program mjera sa dinamikom prilagođavanja od strane Ministarstva za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju RS.

U skladu sa Lokalnim planom za upravljanje otpadom, u periodu 2022. – 2027. godina, planirana je investicija od 2,519 miliona KM, od čega 900 hiljada za uklanjanje divljih deponija na teritoriji grada, 400 hiljada za prilagođavanje rada gradske deponije, te oko 500 hiljada za nabavku namjenskih vozila.

Stanje vazduha, tla, šuma, voda, rijeka i jezera

Grad Doboje posjeduje Akcioni plan održivog upravljanja energijom i prolagođavanja klimatskim promjenama (SECAP) u periodu do 2030. godine. U skladu sa ciljevima postavljenim u ovom planu, predviđeno je smanjenje emisija CO₂ za najmanje 40% do 2030. godine, u odnosu na bazni inventar iz 2013. godine, kao i smanjenje ranjivosti na opasnosti od klimatskih promjena za najmanje 10.000 stanovnika, 300 privrednih subjekata i 50 javnih institucija grada Doboja u istom periodu.

Od monitoringa parametara životne sredine, na gradskoj deponiji vrši se mjerenje kvaliteta vazduha, površinskih voda i buke, dok nije uspostavljen monitoring podzemnih voda. Deratizacija i dezinskekcija gradske deponije vrši se četiri puta godišnje. Redovno se vodi evidencija o količinama i vrstama dovezenog i odloženog otpada.

Mjesne zajednice koje nemaju divljih deponija su: Centar 1, Centar 2, Čaršija, Donji Grad, Gornji Grad i Orašje (gradska zona), Miljkovac (prigradska zona), Bukovac, Opsine i Trnjačani (Krnjin), Skuipovac Donji, Zelinja Gornja (Trebava) i Striježevica (Ozren).

Gradsko zelenilo

Prema podacima za 2020. godinu, površina uređenih parkova na prostoru grada Doboja iznosi 128.190 m². Podaci o broju zasađenih stabala, ukrasnog bilja, kao i iznosi donacija za uređenje zelenih površina, navedeni su u tabeli.

Tabela 30: Gradsko zelenilo

Opis	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Broj zasađenih stabala	283	380	270	255	255
Broj zasađenih sadnica ukrasnog bilja	0	0	100	390	390
Godišnje budžetsko izdvajanje za uređenje zelenih površina	5.552 KM	5.130 KM	5.657 KM	11.548 KM	11.548 KM

Izvor: Gradska uprava Grada Doboja

Za potrebe uređenja zelenih površina, godišnje se izdvajalo nešto više od 5.000 KM u periodu 2017. – 2019. godina, dok se taj iznos povećao na preko 11.500 KM u 2020. i 2021. godini.

Kvalitet vazduha

Na području grada Doboja postoji 5 industrijskih postrojenja / pogona koji predstavljaju ozbiljne zagađivače. Udio postrojenja koja posjeduju ekološku dozvolu iznosi 90%, dok svega dva posjeduju sistem za upravljanje zaštitom životne sredine prema odgovarajućem ISO standardu. Mali je i udio domaćinstava (svega 3%) koja za svoje potrebe koriste eko-goriva, kao što je prirodni gas, a postrojenja i pogona koja koriste ove izvore energije nema. Takođe, na području Doboja ne postoje mjerne stanice za provjeru kvaliteta vazduha.

Energetska efikasnost

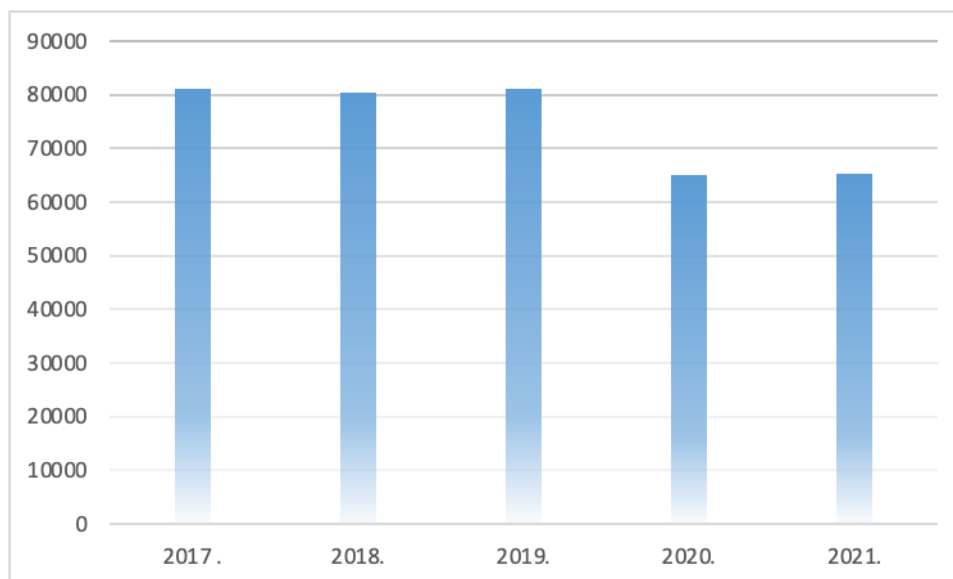
Grad Doboje donio je Akcioni plan za energetska efikasnost u stambenim objektima. U periodu 2020. – 2021. godina, izvršena su ulaganja u energetska efikasnost objekata u gradskom vlasništvu u ukunom iznosu od nešto većem od 1 milion KM za obe posmatrane godine. Mjere

energetske efikasnosti primjenjene su kroz ulaganja u javnom sektoru (dječiji vrtići, škole i dr.), kao i kroz ulaganja u privatne stambene objekte. Ove mjere su najčešće uključile zamjenu stolarije, postavljanje toplotne i krovne izolacije, kao i ulaganje u sisteme grijanja ekološkim gorivima (pelet i sl.).

U pogledu obnovljivih izvora energije, postoji postrojenje mini solarne elektrane - MSE „Džungla“ instalisane snage 188,5 kW, sa planiranom godišnjom proizvodnjom od 178.100 kWh, kao i mini hiroelektrane - MHE „Paklenica“ - postrojenje ZP „Elektro Doboje“, instalisane snage 245 kW i godišnje proizvodnje 990.000 kWh.

Ukupan iznos izdvajanja iz budžeta za nabavku električne energije, predstavljen je grafikonom.

Grafikon 20: Iznos troškova za električnu energiju u Gradu Doboju

Izvor: Gradska uprava Grada Doboja

Iz prethodnog grafikona, uočljiv je pad troškova električne energije u Gradskoj upravi za 2020. i 2021. godinu.

Stanje urbanističko-planske dokumentacije

Veliki dio površine urbanog područja grada Doboja pokriven je sprovedbenom planskom dokumentacijom, odnosno regulacionim planovima te planovima parcelacije kao i izmjenama i dopunama istih. Osnovna sprovedbena planska dokumentacija koja pokriva određene segmente grada sastoji se iz sljedećih dokumenata:

1. Regulacioni plan „Donji grad“ Doboje, (Sl.gl. grada Doboje, broj: 6/22)
2. Regulacioni plan „Centar“ Doboje, (Sl.gl. grada Doboje, broj: 6/22)
3. Regulacioni plan stambeno-poslovnog kompleksa „Srednjoškolski centar“ Doboje, I Faza, (Sl.gl. opštine Doboje, broj: 2/09)
4. Regulacioni plan stambeno-poslovnog kompleksa „Srednjoškolski centar“ Doboje, II Faza, (Sl.gl. opštine Doboje, broj: 4/11)
5. Regulacioni plan „Srednjoškolski centar-Usora“ Doboje, (Sl.gl. grada Doboje, broj: 1/16)
6. Izmjena i dopuna regulacionog plana „Opšta bolnica“ Doboje, (Sl.gl. grada Doboje, broj: 11/19)
7. Regulacioni plan industrijske zone „Bosanka“ Doboje, (Sl.gl. grada Doboje, broj: 1/16)

8. Izmjena i dopuna plana parcelacije za prostornu cjelinu „Izbjegličko naselje Lipac“ (Sl.gl. grada Doboj, broj: 6/13)
9. Izmjena i dopuna plana parcelacije za prostornu cjelinu „Izbjegličko naselje Mala Bukovica“ (Sl.gl. grada Doboj, broj: 6/13)
10. Izmjena i dopuna plana parcelacije za prostornu cjelinu „Izbjegličko naselje Vila“ (Sl.gl. grada Doboj, broj: 7/13)
11. Izmjena i dopuna plana parcelacije za prostornu cjelinu „Izbjegličko naselje Bare“ (Sl.gl. grada Doboj, broj: 7/13)
12. Izmjena i dopuna plana parcelacije za prostornu cjelinu „Izbjegličko naselje Poljice“ (Sl.gl. grada Doboj, broj: 6/13)
13. Plan parcelacije za prostornu cjelinu „Izbjegličko naselje Gavrići“ (Sl.gl. grada Doboj, broj: 5/13)

Teritorija grada koju ne obuhvataju sprovedbeni dokumenti, nalazi se u obuhvatu dokumenata višeg reda a to su:

1. Prostorni plan grada Doboj 2018-2038. godine. (Sl.gl. grada Doboj, broj: 12/22) i
2. Urbanistički plan „Doboj“ 2000-te, (Sl.gl. grada Doboj, broj: 5/86, 5/13).

Analiza budžeta

Ukupni budžetski prihodi konstantno rastu u periodu od 2017. godine. U njihovoj strukturi najznačajnije je učešće poreskih prihoda, odnosno prihoda od indirektnih poreza. Rast budžetskih prihoda najviše generiše rast neporeskih prihoda (prihoda od taxi i naknada) uvećanih za 2,4 miliona KM u 2020. godini, kao i rast prihoda od indirektnih poreza koji su takođe uvećani za 2,3 miliona KM u odnosu na 2017. godinu.

Tabela 31: Pregled budžetskih prihoda po godinama

Vrsta prihoda	2017 (000 KM)	(%)	2018 (000 KM)	(%)	2019 (000 KM)	(%)	2020 (000 KM)	(%)
PORESKI PRIHODI (ukupno)	20.600.129	74	22.685.676	75	22.817.779	69	22.440.906	67
Prihodi od poreza na dohodak i dobit	263	0	19	0	3	0	0	0
Porezi na lična primanja	5.172.556	18	5.919.318	20	4.271.464	13	4.745.179	14
Porezi na imovinu	1.110.991	4	1.083.736	4	1.147.817	3	1.017.932	3
Porezi na promet proizvoda i usluga	26.648	0	78.900	0	40.102	0	178	0
Indirektni porezi preko UIO	14.284.796	51	15.582.683	51	17.295.636	52	16.585.582	50
Ostali poreski prihodi	4.875	0	21.020	0	62.757	0	92.035	0
NEPORESKI PRIHODI (ukupno)	7.361.354	26	7.302.557	24	10.020.098	30	10.662.161	32
Prihodi od finans. i nefin.imovine	2.299.289	8	1.830.646	6	2.609.557	8	2.998.650	9
Naknade i takse i prihodi od pružanja usluga	4.915.441	18	5.379.742	18	7.273.727	22	7.368.934	22
Novčane kazne	4.815	0	4.861	0	23.541	0	97.306	0
Ostali neporeski prihodi	141.809	1	87.308	0	113.273	0	197.271	1
GRANTOVI (ukupno)	25.314		287.161		330.945		371.368	
Grantovi iz inostranstva	17.778	0	124.624	0	244.964	1	300.753	1
Grantovi iz zemlje	7.536	0	162.537	1	85.981	0	70.615	0
PRIHODI (ukupno)	27.986.797	100	30.275.394	100	33.168.822	101	33.474.435	101

Izvor: Gradska uprava Grada Doboja

Na strani budžetske potrošnje može se uočiti smanjenje učešća troškova plata i naknada zaposlenih u ukupnoj strukturi budžeta sa 33% na 18%. Istovremeno su izdvajanja po osnovu kapitalnih izdataka uvećana sa 10% na 45% u odnosu na ukupnu budžetsku potrošnju. Prema tome, može se konstatovati da postoji stabilan finansijski okvir za realizaciju strateških razvojnih intervencija u narednom sedmogodišnjem periodu, gledano kroz trend povećanja ukupnih izdvajanja po osnovu subvencija, grantova, kapitalnih grantova i kapitalnih izdataka.

Tabela 32: Budžetska potrošnja po godinama

Vrsta rashoda	2017 (000 KM)	(%)	2018 (000 KM)	(%)	2019 (000 KM)	(%)	2020 (000 KM)	(%)
PLATE I NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIH (ukupno)	8.643.029	33	8.968.159	28	10.323.632	26	11.350.245	18
MATERIJALNI IZDACI (ukupno)	4.869.142	18	5.383.214	17	6.579.494	17	7.725.657	12

TEKUĆI GRANTOVI (ukupno)	8.664.224	33	11.503.873	35	10.993.262	28	13.647.864	21
Subvencije	426.898		636.446		675.080		670.679	
Doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta	2.523.353		2.519.722		2.804.330		3.170.042	
KAPITALNI GRANTOVI	155.877	1	1.213.044	4	321.089	1	1.269.352	2
IZDACI ZA KAMATE I OSTALE NAKNADE (ukupno)	1.468.412	6	1.332.994	4	1.748.826	4	1.416.683	2
KAPITALNI IZDACI	2.722.400	10	4.125.193	13	9.275.016	24	28.660.131	45
RASHODI / IZDACI UKUPNO	26.523.084	100	32.526.477	100	39.241.319	101	64.069.932	101

Izvor: Gradska uprava Grada Doboja

2.2. Analiza ključnih snaga, slabosti, prilika i prijetnji (SWOT)

SWOT analiza predstavlja most između sadašnjeg stanja, koje je utvrđeno analizom, i budućeg željenog stanja, koje se definiše strateškim planom razvoja. Ovakav pristup omogućuje sistematsko sagledavanje prijetnji i prilika i njihovo usaglašavanje sa jakim i slabim stranama opštine. SWOT analiza obezbjeđuje informacije korisne za usklađivanje lokalnih kapaciteta i sposobnosti sa okruženjem u kojem grad Doboj djeluje.

Najvažnije snage koje Doboju pružaju konkurentne prednosti, čineći ovo područje atraktivnim mjestom za život i poslovanje, su geostrateški položaj, dobra saobraćajna infrastruktura, veličina tržišta, prirodni resursi (rude, zemljišni i vodni potencijali), obrazovni i univerzitetski kapaciteti, kao i ljudski resursi sa kojima grad Doboj raspolaže. Ove snage treba maksimalno iskoristiti za podizanje kvaliteta života i razvoj Doboja kao saobraćajnog, komunikacionog i distributivnog centra, kao i radi povećanja nivoa investicija u ove sektore, te njegovom pozicioniranju u regionalni centar. Pri sprovođenju navedenih razvojnih procesa, neophodno je stalno voditi računa o očuvanju životne sredine.

S druge strane, najvažnije slabosti, prepreke ili ograničenja za razvoj Doboja uključuju zapostavljenost i depopulaciju ruralnih područja, neusklađenost ponude i tražnje radne snage, te nerazvijenu razvojnu, a posebno turističku i sportsko-rekreativnu infrastrukturu. Ove slabosti bi trebalo minimizovati ili, ako je moguće, potpuno eliminisati, kako bi se konkurentne prednosti Doboja iskoristile na najbolji mogući način.

Tabela 33: SWOT analiza grada Doboja

Snage (+)	Slabosti (-)
✓ izuzetan geokomunikacioni položaj Doboja u centralnom dijelu RS i BiH	- pad broja stanovnika i nepovoljna demografska struktura (migracije, negativan priraštaj, starenje)
✓ komunikaciono raskršće i odlična saobraćajna povezanost (autoput, željeznica, blizina granice i EU)	- rastući nedostatak radne snage i njena neusklađenost sa potrebama tržišta - visoka nezaposlenost mladih
✓ značajni prirodni resursi (vode, šume, zemljište, mineralni i energetske resursi)	- nedostatak prerađivačkih kapaciteta (naročito u poljoprivredi), te visok udio trgovačkih djelatnosti u ukupnoj privredinoj aktivnosti
✓ kapaciteti regionalnog centra kojem gravitira preko 200.000 stanovnika	- neravnomjeran razvoj u smislu depopulacije i zaostajanja ruralnih sredina
✓ četiri lokaliteta koja su uvrštena na listu nacionalnih spomenika BiH i drugi prirodni lokaliteti za razvoj turističke djelatnosti	- usitnjenost posjeda (zbog Zakona o nasljeđivanju RS) i neadekvatna iskorištenost poljoprivrednog zemljišta;
✓ pozitivan trend kada je u pitanju zapošljavanje, rast plata i ukupan obim ekonomskih aktivnosti	- izostanak mjera uređenja zemljišta (ukrupnjavanje posjeda, zaštita od plavljenja, odvodnjavanje i navodnjavanje);
✓ tradicija bavljenja poljoprivredom i značajne površine obradivog poljoprivrednog zemljišta	- značajne površine pod minama;
✓ formirana slobodna zona "Doboj" na tri posebna lokaliteta	- zastarjela poljoprivredna proizvodnja;
✓ započeti investicioni ciklus u građevinske objekte	- relativno mali broj kulturnih i sportskih manifestacija i događaja;
✓ značajni univerzitetski i obrazovni	- povećan pritisak na socijalne fondove

Snage (+)	Slabosti (-)
<ul style="list-style-type: none"> ✓ kapaciteti ✓ kapaciteti JZU Sveti apostol Luka kao regionalne zdravstvene ustanove ✓ tradicija, prepoznatljivost i rezultati u sportu (rukometni TV turnir šampiona, tri premijerligaša) ✓ stabilan budžet i trend rasta razvojnog finansiranja ✓ kapaciteti regionalne deponije "Karabegovac" ✓ postojanje Akcionog plana održivog upravljanja energijom i prolagođavanja klimatskim promjenama (SECAP i AP za povećanje EE u stambenom sektoru) ✓ kvalitetan sistem daljinskog grijanja ✓ izrađena prostorno-planska dokumentacija 	<ul style="list-style-type: none"> zbog promjene demografske strukture stanovništva - veliki broj MZ koje nisu obuhvaćene uslugom organizovanog prikupljanja otpada - relativno male količine otpada koji se sortira, reciklira, odnosno prerađuje - nepostojanje mjernih stanica za mjerenje kvaliteta vazduha
Prilike (^)	Prijetnje (v)
<ul style="list-style-type: none"> ❖ lokacijski preduslovi za pozicioniranje Doboja kao saobraćajnog, transportnog i logističkog centra ❖ privlačenje investicija u navedene i prateće djelatnosti ❖ optimalno upravljanje prostorom u cilju zadovoljenja razvojnih potreba ❖ postojanje regionalne deponije i mogućnosti za preradu otpada ❖ privlačenje mlađeg i radno sposobnog stanovništva ❖ aktivno prilagođavanje potrebama tržišta rada ❖ mogućnost korištenje EU i ostalih razvojnih fondova 	<ul style="list-style-type: none"> • negativna privredna kretanja u EU i svijetu • privredna nestabilnost, inflacija i porast cijena energenata • dalje starenje i posljedično smanjenje radno aktivnog stanovništva • pogoršanje klimatskih uslova • opasnost od elementarnih nepogoda i prirodnih katastrofa, posebno poplava i klizišta • opasnost od zemljišta kontaminiranog minama • ugrožavanje životne sredine usljed ekonomskih aktivnosti (saobraćaj, korištenje prirodnih resursa)

2.3. Strateški fokusi

Strateški fokus 1: Privlačenje investicija i unapređenje privrednih aktivnosti korištenjem lokacijskih i saobraćajnih pogodnosti

Zahvaljujući svom centralnom geografskom položaju i dobroj saobraćajnoj povezanosti sa ostatkom zemlje i EU, grad Doboj ima odlične predispozicije da postane saobraćajni i logistički centar za veći dio BiH. Gradske vlasti trebaju odigrati presudnu ulogu u opredjeljenju prostornog razvoja za namjenu otvaranja saobraćajnih i logističkih kapaciteta i u privlačenju investicija u transportne, skladišne, distributivne, logističke i srodne djelatnosti, poput turističko-ugostiteljskih. Potrebno je privlačiti kadrove iz drugih sredina, istovremeno vodeći računa o prilagođavanju vlastite neangažovane redne snage potrebama postojećeg tržišta rada i dolasku novih privrednih subjekata u ciljanim sektorima.

Strateški fokus 2: Zaustavljanje negativnih trendova i unapređenje demografske strukture

Grad Doboj bilježi negativne demografske trendove u smislu pada broja stanovnika, usljed negativnog prirodnog priraštaja i nepovoljnih migracionih kretanja. Prosječna starost stanovništva je relativno visoka. Smanjuje se broj učenika i studenata, posebno u ruralnim sredinama. Istovremeno, raste broj zaposlenih, a opada broj nezaposlenih, što upućuje na potrebu obezbjeđenja dodatne radne snage na dobojskom tržištu rada. Postoji potreba da se kroz provođenje aktivne pronatalitetne politike zaustave negativni demografski trendovi. Takođe, profilisanjem Doboja kao regionalnog centra i privlačenjem mlađeg i radno aktivnog stanovništva iz drugih sredina, moguće je unaprijediti postojeće negativne demografske trendove i zadovoljiti razvojne potrebe grada.

Strateški fokus 3: Zaštita životne sredine kroz unapređenje kapaciteta za preradu otpada na regionalnoj deponiji

Sa procjenjenom godišnjom količinom od 62.000 tona otpada, Dobojska regionalna deponija „Karabegovac“ pokriva veći broj opština u RS i FBiH. Otpad predstavlja resurs čijim se produktivnim korištenjem istovremeno ostvaruju ciljevi privrednog razvoja i zaštite životne sredine. Grad Doboj treba stvoriti povoljno okruženje za privlačenje dodatnih investicija u unapređenje postojećih i otvaranje novih kapaciteta za preradu otpada (kao što je npr. reciklažno stovarište). Zahvaljujući postojanju regionalne deponije, svojoj lokaciji i dobroj saobraćajnoj povezanosti, prerada otpada može da postane značajan resurs za privredni razvoj grada Doboja.

2.4. Vizija razvoja

Vizijom i strateškim ciljevima oblikuje se namjeravana konkurentna pozicija koju grad Doboje treba da ima. U tom smislu treba podsjetiti kako je vizija razvoja grada Doboja utvrđena u prethodnom planskom ciklusu i formulisana na način da naglasi njegovu poziciju kao regionalnog saobraćajnog, komunikacionog i privrednog centra, sa razvijenom poslovnom infrastrukturom i pratećim uslugama. Takođe, kroz viziju je istaknut i značaj izgradnje Doboja kao uređenog i turistički atraktivnog grada, kulturnog, obrazovnog i sportsko-rekreativnog centra, sa znatno unapređenim kvalitetom života, ujednačenim u gradu i na selu.

Radi se, svakako, o odrednicama razvoja grada Doboja koje su i dalje aktuelne što znači da ne postoji potreba za definisanjem potpuno nove vizije razvoja za period do 2029. godine. Ukoliko viziju, ipak, posmatramo iz perspektive jasne i prepoznatljive izjave koja će pomoći da se artikulišu generalni ciljevi razvoja, te pravci i opredjeljenja svih aktera na razvojnom putu grada Doboja, onda postoji potreba za sažetom izjavom o viziji koja je formulisana na sljedećin način:

Doboj – svima blizu i svima dobar

Ovako sažeta izjava o viziji naglašava dvije ključne odrednice budućeg željenog razvoja grada Doboja. **Prva razvojna odrednica** budućeg razvoja odnosi se na efektuiranje potencijala geokomunikacionog i saobraćajnog položaja i pozicioniranje Doboja kao regionalnog centra koji je "svima blizu". Ovo je posebno važno iz perspektive privlačenja investicija u transportne, skladišne, distributivne, logističke i srodne djelatnosti. **Druga razvojna odrednica** je pozicioniranje Doboja kao mjesta koje je atraktivno za život i grada koji je "svima dobar", kako sadašnjim stanovnicima, tako i onima koji u Doboje dolaze, privremeno ili trajno.

Drugi prijedlog sažete izjave o viziji je formulacija predstavljena kao akronim naziva grada koja istovremeno naglašava ključne karakteristike Doboja kao:

- **Dinamičanog** – grada sa dinamičnim društvenim i privrednim životom
- **Otvorenog** – grada koji je otvoren za različite ljude, kulture i ideje
- **Bogatog** – grada koji je bogat resursima, kulturno-istorijskim naslijeđem i tradicijom u sportu
- **Odgovornog** – grada odgovornog prema svojim građanima sa efikasnim i kvalitetnim javnim uslugama
- **Jedinstvenog** – grada koji je prepoznatljiv po svom jedinstvenom položaju i turističkoj ponudi

2.5. Strateški ciljevi sa indikatorima

Strateški cilj 1: Stvorena konkurentna privredna struktura zasnovana na potencijalima logističkog i distributivnog centra

Odgovarajućim opredjeljenjem prostora za potrebe razvoja logističkih i distributivnih kapaciteta, grad Doboj treba da u što kraćem roku valorizuje svoje saobraćajne i lokacijske pogodnosti i da izraste u regionalni centar. Za privlačenje investicija u logističko-distributivni i prateće servisne sektore, poput turizma i ugostiteljstva, potrebno je formirati, opremiti i promovisati odgovarajuće poslovne zone, te aktivno podržavati domaće i strane investitore koji se opredijele za poslovanje u ciljanim djelatnostima. Komplementarno, potrebno je podržati i razvoj turizma, koji će se u jednom segmentu naslanjati na ponudu vezanu za potrebe Doboja kao logističko-distributivnog centra, dok će u svom drugom dijelu turistička ponuda biti vezana za prirodne, ruralne i ostale potencijale. Pored podsticajnog poslovnog okruženja, obezbjeđenje odgovarajuće radne snage sa lokalnog i šireg tržišta presudno je važno za za privlačenje investitora i realizaciju investicija, a time i za ostvarenje ovog strateškog cilja, ali i narednog, koji svoje težište ima u demografiji.

Strateški cilj 2: Unapređen kvalitet života i demografska struktura stanovništva

U strateškom kontekstu i u dugom roku, nepovoljni demografski trendovi mogu se zaustaviti i preokrenuti pružanjem aktivnih mjera podrške natalitetnim politikama, te unapređenjem kvaliteta života, uključujući i poboljšanje uslova u ruralnim sredinama. Međutim, Doboju će u kraćem roku za potrebe nove privredne strukture biti potrebna nova radna snaga, čiji se priliv može dodatno podstaći unapređenjem sadržaja iz domena društvene infrastrukture. Uspostavljanje imidža otvorene, sigurne i sadržajne sredine, sa snažnom društvenom infrastrukturom, te mogućnostima obrazovanja, prekvalifikacije i dokvalifikacije, u skladu sa potrebama privrede, važni su aspekti za privlačenje ljudi iz drugih sredina i njihov ostanak u Doboju. Snažna društvena infrastruktura i mogućnosti za obrazovanje i zapošljavanje učiniće grad Doboj privlačnom sredinom iz ugla ukupnog kvaliteta života, čiji je dodatni aspekt sadržan i u narednom strateškom cilju.

Strateški cilj 3: Izgrađen sistem zaštite životne sredine, čija je okosnica regionalni kapacitet za preradu otpada

Doboj je opredjeljen da bude mjesto koje prednjači u pogledu zaštite životne sredine, što je ključna pretpostavka održivosti, uključujući i održivost sektora privrednog i društvenog razvoja. U kombinaciji se snagama koje uključuju centralnu lokaciju i dobru saobraćajnu povezanost, Regionalna deponija „Karabegovac“ čini opravdanim stimulisanje investicija u prerađivačke kapacitete za preradu otpada, poput reciklažnog stovarišta, energane, kao i u niz drugih pratećih djelatnosti. Pružanjem podrške izgradnji kapaciteta za preradu otpada, umjesto lokacije prepoznatljive po regionalnoj deponiji koja servisira potrebe više okolnih opština, Doboj se može pozicionirati na vodeće mjesto u pogledu izgrađenosti sistema zaštite životne sredine, istovremeno koristeći raspoloživost otpada za energetske i sirovniske potrebe svog privrednog razvoja.

Indikatori strateških ciljeva

Indikatori koji se preporučuju za mjerenje ostvarenja navedenih strateških ciljeva, zajedno sa polaznim vrijednostima za 2020. i ciljnim vrijednostima za 2029. godinu predstavljeni su u narednoj tabeli.

Tabela 34: Indikatori strateških ciljeva

Strateški ciljevi	Indikatori uticaja	Polazna vrijednost (2020.)	Ciljna vrijednost (2029.)
1. Stvorena konkurentna privredna struktura zasnovana na potencijalima logističkog i distributivnog centra	Ostvarene investicije u stalna sredstva prema djelatnosti investitora - godišnje	59 mil. KM (2021)	> 90 mil. KM
	Broj zaposlenih u novoosnovanim preduzećima u logističko-distributivno-transportnom sektoru	0	240
	Prosječna mjesečna neto plata	976 KM	1.250 KM
2. Unapređen kvalitet života i demografska struktura stanovništva	Migracije stanovništva	-69	+900
	Broj učenika u srednjim školama / broj studenata	2312 / 567	2350 / 650
	Broj zaposlenih u novoosnovanim preduzeća u sektoru prerade otpada (M/Ž)	0	80 (50/30)
3. Izgrađen sistem zaštite životne sredine, čija je okosnica regionalni kapacitet za preradu otpada	Udio otpada koji se prerađuje	0%	15%

Izvori podataka za navedene indikatore uključuju Centralnu banku BiH, Republički zavod za statistiku RS i Gradsku upravu – Odjeljenje za privredu i društvene djelatnosti.

3. PRIORITETI I MJERE

Prioriteti u realizaciji Strategije predstavljaju ključna polja i smjerove djelovanja za ostvarenje vizije i strateških ciljeva i kao takvi imaju najveći uticaj na razvoj, odnosno ostvarenje strateških indikatora. U nastavku teksta nalazi se pregled definisanih prioriteta koji su grupisani pod relevantnim strateškim ciljevima.

Tabela 35. Prioriteti grupisani po strateškim ciljevima

Strateški cilj 1: Stvorena konkurentna privredna struktura zasnovana na potencijalima logističkog i distributivnog centra	Prioritet 1.1. Korištenje ekonomskih i prostornih potencijala za privlačenje investicija sa naglaskom na logističko-distributivni sektor
	Prioritet 1.2. Podizanje konkurentnosti poljoprivrede, turizma i uslužnih djelatnosti
	Prioritet 1.3. Podrška razvoju ekonomije zasnovane na znanju i inovacijama
Strateški cilj 2: Unapređen kvalitet života i demografska struktura stanovništva	Prioritet 2.1. Podrška obnovi demografske strukture stanovništva na teritoriji grada Doboja
	Prioritet 2.2. Poboljšanje dostupnosti i kvaliteta usluga u oblasti socijalne i zdravstvene zaštite
	Prioritet 2.3. Poboljšanje dostupnosti i kvaliteta usluga iz oblasti obrazovanja i javne uprave
	Prioritet 2.4. Obezbjedeње uslova za razvoj kulture i sporta
Strateški cilj 3: Izgrađen sistem zaštite životne sredine, čija je okosnica regionalni kapacitet za preradu otpada	Prioritet 3.1. Unapređenje sistema upravljanja i prerade čvrstog otpada
	Prioritet 3.2. Podizanje stepena zaštite voda, vazduha i tla i zaštite od elementarnih nepogoda
	Prioritet 3.3. Promocija i korištenje obnovljivih izvora energije u okviru koncepta energetske efikasnosti i održivosti

3.1. PREGLED PRIORITETA I PRIPADAJUĆIH MJERA SA INDIKATORIMA

Prioriteti za Strateški cilj 1, uključujući pripadajuće mjere, prikazani su u Tabeli broj 36 na način da su u sklopu svakog prioriteta definisani indikatori (krajnjeg) rezultata sa početnim (polaznim) i ciljnim vrijednostima.

Tabela 36. Prioriteti za Strateški cilj 1 sa pripadajućim mjerama

	Indikator	Polazna vrijednost (2022)	Ciljna vrijednost (2029)
Prioritet 1.1. Korištenje ekonomskih i prostornih potencijala za privlačenje investicija sa naglaskom na logističko-distributivni sektor	Ukupna vrijednost investicija u poslovnim zonama i logističko-distributivnom sektoru	-	> 28 mil KM (2023 – 2029)
	Procenat popunjenosti kapaciteta formiranih poslovnih zona	0	>50%
Pripadajuće mjere za realizaciju prioriteta			
Mjera 1.1.1. Izgradnja, uređenje i promocija poslovne zone			
Mjera 1.1.2. Unapređenje saradnje sa dijasporom u funkciji promocije investicionih potencijala			

	Indikator	Polazna vrijednost (2022)	Ciljna vrijednost (2029)
Prioritet 1.2. Podizanje konkurentnosti poljoprivrede, turizma i uslužnih djelatnosti	Broj registrovanih poljoprivrednih gazdinstava	819	> 850
	Godišnji prihod od boravišne takse	41.000 KM (2020)	100.000 KM
	Broj mikro, malih i srednjih preduzeća registrovanih u sektoru uslužnih djelatnosti	440	600
Pripadajuće mjere za realizaciju prioriteta			
Mjera 1.2.1. Razvoj i jačanje kapaciteta primarne poljoprivredne proizvodnje			
Mjera 1.2.2. Ekonomsko osnaživanje ruralnog stanovništva putem održive poljoprivredne proizvodnje			
Mjera 1.2.3. Razvoj ruralnog (seoskog) turizma i uvezivanje i promocija turističke ponude na nivou regije			
Mjera 1.2.4. Podrška osnivanju start-up kompanija i samozapošljavanju			

	Indikator	Polazna vrijednost (2022)	Ciljna vrijednost (2029)
Prioritet 1.3. Podrška razvoju ekonomije zasnovane na znanju i inovacijama	Godišnji iznos podsticajnih sredstava dodijeljenih u svrhu ulaganja u istraživanje i razvoj	0	150.000 KM

	Broj istraživačko-razvojnih projekata realizovanih u saradnji poslovnog i obrazovnog sektora	0	5
Pripadajuće mjere za realizaciju prioriteta			
Mjera 1.3.1. Podsticaji, umrežavanje i savjetodavna podrška poslovnom sektoru			
Mjera 1.3.2. Jačanje saradnje poslovnog i obrazovnog sektora uz podršku JLS			

Prioriteti za Strateški cilj 2, uključujući pripadajuće mjere, prikazani su u tabeli broj 37. U sklopu svakog prioriteta definisani su indikatori (krajnjeg) rezultata sa početnim i ciljnim vrijednostima.

Tabela 37. Prioriteti za Strateški cilj 2. sa pripadajućim mjerama

	Indikator	Polazna vrijednost (2022)	Ciljna vrijednost (2029)
Prioritet 2.1. Podrška obnovi demografske strukture stanovništva na teritoriji grada Doboja	% stanovništva koje živi u ruralnim područjima grada	51%	51%
	Učešće stanovništva starosne dobi do 15 godina u ukupnoj populaciji grada Doboja	13,82%	> 15,00%
Pripadajuće mjere za realizaciju prioriteta			
Mjera 2.1.1. Motivisanje stanovništva za ostanak u ruralnim područjima			
Mjera 2.1.2. Stimulisanje lokalnog stanovništva za ostanak na prostoru grada Doboja			
Mjera 2.1.3. Unapređenje rada mjesnih zajednica			

	Indikator	Polazna vrijednost (2022)	Ciljna vrijednost (2029)
Prioritet 2.2. Poboljšanje dostupnosti i kvaliteta usluga u oblasti socijalne i zdravstvene zaštite	Broj uvedenih novih usluga u okviru sistema socijalne zaštite na području grada Doboja	-	4
	Stepen zadovoljstva korisnika usluga primarne zdravstvene zaštite	4	4,3
Pripadajuće mjere za realizaciju prioriteta			
Mjera 2.2.1. Unapređenje socijalnih usluga i inkluzija lica sa invaliditetom kroz izgradnju pristupačnog okruženja			
Mjera 2.2.2. Poboljšanje dostupnosti i kvaliteta zdravstvenih usluga			

	Indikator	Polazna vrijednost (2022)	Ciljna vrijednost (2029)
Prioritet 2.3. Poboljšanje dostupnosti i kvaliteta usluga	Broj djece obuhvaćene sistemom predškolskog	518	650

iz oblasti obrazovanja i javne uprave	vaspitanja i obrazovanja		
	Procenat opremljenih /modernizovanih kabineta za predmetnu nastavu u osnovnim i srednjim školama	0	30%
	Ukupan broj studenata sa područja Grada upisanih u visokoškolske ustanove	1.397	> 1.600
	Procenat zadovoljstva građana Doboja kvalitetom javnih usluga	57%	72%
	Procenat zadovoljstva građana Doboja kvalitetom administrativnih usluga	85%	90%
Pripadajuće mjere za realizaciju prioriteta			
Mjera 2.3.1. Unapređenje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja u obrazovnim i vaspitno obrazovnim ustanovama			
Mjera 2.3.2. Unapređenje rada Gradske uprave i javnih institucija te unapređenje saradnje sa organizacijama civilnog društva			

	Indikator	Polazna vrijednost (2022)	Ciljna vrijednost (2029)
Prioritet 2.4. Obezbjedenje uslova za razvoj kulture i sporta	Ukupan iznos godišnjih budžetskih sredstava za finansiranje kulture i sporta	1.500.000 KM (2021)	> 2.500.000 KM
	Broj novih kulturnih i umjetničkih sadržaja - tokom godine	-	15
	Procenat povećanja broja članova sportskih klubova	-	10%
Pripadajuće mjere za realizaciju prioriteta			
Mjera 2.4.1. Unapređenje kulturnih djelatnosti			
Mjera 2.4.2. Unapređenje kapaciteta sportske infrastrukture i organizacija sportskih manifestacija			

Prioriteti za Strateški cilj 3, uključujući pripadajuće mjere, prikazani su u Tabeli broj 38. U sklopu svakog prioriteta definisani su indikatori (krajnjeg) rezultata sa početnim i ciljnim vrijednostima.

Tabela 38. Prioriteti za Strateški cilj 3. sa pripadajućim mjerama

	Indikator	Polazna vrijednost (2022)	Ciljna vrijednost (2029)
Prioritet 3.1. Unapređenje sistema upravljanja i prerade čvrstog otpada	Pokrivenost područja grada Doboja uslugom organizovanog odvoza otpada (broj obuhvaćenih	31	> 50

	mjesnih zajednica)		
	Količina recikliranog ili prerađenog otpada na godišnjem nivou	0	1.000 tona
Pripadajuće mjere za realizaciju prioriteta			
Mjera 3.1.1. Izgradnja reciklažnog dvorišta			
Mjera 3.1.2. Povećanje broja zelenih ostrva			
Mjera 3.1.3. Proširenje sistema organizovanog odvoza otpada na cijelu teritoriju grada Doboja, razdvajanje otpada na mjestu nastanka i organizovano prikupljanje, korišćenje ili prerada otpada			
Mjera 3.1.4. Unapređenje mjera nadzora nad odlaganjem otpada			
Mjera 3.1.5. Ispunjavanje uslova za održivo i bezbjedno upravljanje otpadom na prostoru Regionalne deponije Doboj			

	Indikator	Polazna vrijednost (2022)	Ciljna vrijednost (2029)
Prioritet 3.2. Podizanje stepena zaštite voda, vazduha i tla i zaštite od elementarnih nepogoda	Površina zemljišta na kojoj je izvršeno smanjenje negativnih uticaja na kvalitet zemljišta – melioracija	-	100 ha
	Udio postrojenja koja posjeduju ekološku dozvolu	90%	>95%
	Smanjenje ranjivosti na opasnosti od klimatskih promjena (bazni indeks iz 2013. godine)	-	za najmanje 10.000 stanovnika, 300 privrednih subjekata i 50 javnih institucija

Pripadajuće mjere za realizaciju prioriteta			
Mjera 3.2.1. Smanjenje rizika od prirodnih nepogoda i antropogenih opasnosti			
Mjera 3.2.2. Podizanje svijesti o značaju zaštite životne sredine i jačanje kontrolnih mehanizama			
Mjera 3.2.3. Povećanje pokrivenosti stanovništva vodovodnom i kanalizacionom mrežom			
Mjera 3.2.4. Modernizacija i unapređenje sistema protivgradne zaštite na teritoriji grada Doboja			
Mjera 3.2.5. Osnove zaštite, uređenja i korištenja poljoprivrednog zemljišta			

	Indikator	Polazna vrijednost (2022)	Ciljna vrijednost (2029)
Prioritet 3.3. Promocija korištenja obnovljivih izvora energije u okviru koncepta energetske	Smanjenje emisija CO ₂		40%
	Procenat javnih objekata u kojima je uveden koncept energetske efikasnosti i	-	> 95%

efikasnosti i održivosti	održivosti		
Pripadajuće mjere za realizaciju prioriteta			
Mjera 3.3.1. Utopljanje objekata zajedničkog stanovanja, kuća i javnih objekata			
Mjera 3.3.2. Proširenje sistema daljinskog grijanja na stambene zgrade zajedničkog stanovanja, javne objekte i kuće			
Mjera 3.3.3. Nabavka električnih vozila za javne institucije i javni prevoz			
Mjera 3.3.4 Istraživanje i korišćenje alternativnih i obnovljivih izvora energije			

4. KLJUČNI STRATEŠKI PROJEKTI

U procesu izrade strateškog dokumenta identifikovani su i ključni strateški projekti. Radi se o intervencijama koje su posebno značajne zbog višestrukih efekata koje će imati, očekivanih rezultata koji obuhvataju širu kategoriju korisnika ili intervencija koje su osnov za pokretanje drugih projekata i koje zbog toga imaju katalitički karakter za budući lokalni razvoj.

U okviru Strateškog cilja 1, koji se odnosi na stvaranje konkurentne privredne strukture zasnovane na potencijalima logističkog i distributivnog centra, identifikovan je sljedeći ključni strateški projekat:

Ključni strateški projekat broj 1.1.1.1. Razvoj „Slobodne zone Doboj“ i revitalizacija *brownfield* lokacije „Trudbenik“

Izgradnja „Slobodne zone Doboj“ i retail parkova (tržnih centara) u okviru *brownfield* lokacije „Trudbenik“ i sve aktivnosti koje proističu iz tih poduhvata će znatno unaprijediti poslovne kapacitete, poslovno okruženje i uslove za poslovanje u Gradu Doboj i doprinijeti ekonomskom rastu Grada Doboj kroz otvaranje novih poslovnih subjekata i novih radnih mjesta. Sprovedenje ove mjere će stvoriti uslove za razvoj inovativne i održive ekonomije koristeći sve pogodnosti koje Grad Doboj pruža. Očekuje se da će u okviru „Slobodne zone Doboj“ biti otvoreno 30 novih poslovnih subjekata.

Grad Doboj će poslovnim subjektima koji budu izgradili poslovnu infrastrukturu unutar slobodne zone da dodjeli, odnosno subvencioniše, izgradnju poslovne infrastrukture sa 20.500.000 KM, ukoliko sve planirane parcele budu prodane. U ova sredstva nije uračunata investicija Grada Doboja u komunalnu infrastrukturu unutar poslovne zone od preko 3.000.000 KM, kao ni investicije samih poslovnih subjekata u iznosu od preko 15.000.000 KM, prema konzervativnoj procjeni. U skladu sa navedenim, očekuje se da će ukupna očekivana vrijednost investicije u poslovnu zonu iznosi preko 38.500.000 KM.

Kada je u pitanju drugi Strateški cilj 2 koji se odnosi na unapređenje kvaliteta života i demografske strukture stanovništva na području grada Doboja, identifikovan je sljedeći ključni strateški projekat:

Ključni strateški projekat 2.4.2.1. „Izgradnja i opremanje nove Sportske dvorane u Doboju“

Realizacijom ovog projekta daće se doprinos razvoju sporta i fizičke kulture, ali i društvenom i socijalnom razvoju grada Doboj. Izgradnjom nove Sportske dvorane obezbjeđuju se neophodni uslovi za bavljenje postojećim, ali i novim vrstama sportskih i rekreativnih aktivnosti što će dovesti do rasta broja sportista i rekreativaca na području Doboja, rasta sredstava za finansiranje sportskih klubova koje klubovi obezbjeđuju iz sopstvenih izvora. Procijenjena vrijednost ulaganja u ovaj strateški projekat je 13.000.000 KM

U okviru Strateškog cilja 3, koji se odnosi na izgradnju sistema zaštite životne sredine, čija je okosnica regionalni kapacitet za preradu otpada, identifikovani su sljedeći ključni strateški projekti:

Ključni strateški projekat 3.1.5.1. „Pretvaranje Regionalne deponije Doboj u sanitarnu deponiju“

Izgradnjom sanitarne deponije biće stvorene konačne pretpostavke za sistemsko i bezbijedno upravljanje otpadom u gradu Doboju koje podrazumijeva: razdvajanje otpada na mjestu

nastanka, uvođenje sistema organizovanog odvoza otpada na cijeloj teritoriji grada Doboja, uklanjanje divljih deponija i izgradnja reciklažnog dvorišta. Ukupna vrijednost ulaganja se procjenjuje na 7.000.000 KM a sredstva će za potrebe JP „Regionalna deponija“ DOO Doboj biti obezbijeđena putem kredita Svjetske banke. Očekuje se da projekat bude realizovan do 2028. godine.

Ključni strateški projekat 3.2.1.1. "Projekat regulacija toka rijeke Bosne na sektoru grada Doboja od novog „japanskog“ mosta, te uzvodno do ušća rijeke Usore u dužini od oko 5,5 km"

Prevenција poplava je od strateškog značaja za svaku jedinicu lokalne samouprave, a štete koje nastaju usljed poplava daju posebnu dimenziju ozbiljnosti pristupa u sprovođenju preventivnih mjera u zaštiti od poplava. Uređenje vodotokova podrazumijeva izvođenje radova na uređenju i održavanju korita i obala, izgradnju pješačkih i biciklističkih staza kao i zelenih ostrva – površina, u skladu sa projektnom dokumentacijom. Realizacijom projekata Grad Doboj će biti dodatno zaštićen od poplava, a rizik od katastrofalnih polava biće sveden na minimum. Ukupna vrijednost ulaganja u ovaj projekat je 30.000.000,00 KM, od toga će Grad Doboj finansirati 5.000.000. KM (eksproprijacije) a ostatak vrijednosti od 25.000.000 KM Vlada RS – nadležnost JU „Vode Srpske“.

Ključni strateški projekat 3.2.3.1. "Sanacija i proširenje vodovodnog i kanalizacionog sistema grada Doboja"

Voda je jedan od resursa koji su najosjetljiviji na efekte klimatskih promjena, i to što se tiče njene dostupnosti i kvaliteta. Dostupnost vode postaje sve veći problem, stoga je svaka aktivnost koja ima za cilj očuvanje vode kao resursa izrazito poželjna i potrebna. U smislu osiguranja dovoljne količine zdravstveno ispravne vode za ljudsku potrošnju, i povećanja stope priključenosti stanovništva na javne sisteme vodosnabdijevanja, Grad Doboj je uradio neophodne studije i potrebnu projektnu dokumentaciju kako bi započeo realizovati tehničke zahvate na izgradnji vodovodne mreže u dužini od 30 kilometara kao i rekonstruisane i novoizgrađene kanalizacione mreže u dužini od 15 kilometara. Kada je u pitanju snabdijevanje vodom ruralnog stanovništva, Grad Doboj je u kontaktima sa Svjetskom bankom započeo je pregovore o finansiranju projekata za izgradnju objekata vodosnabdijevanja. Na komparativan način radi se i na realizaciji projekta odvodnje otpadnih voda. Generalnim projektom postavljene su osnove za rekonstrukciju postojeće i izgradnju nove kanalizacione mreže. Fokus je stavljen na tzv „Drugo slivno područje“, odnosno područje najintenzivnije gradnje. Sljedeće prioritarno područje je prigradsko naselje Bare. Ukupna vrijednost projekta je 24.700.000 KM, od toga će iz Budžeta grada Doboja biti finansirano 14.050.000 KM a putem sredstava EIB – 10.650.000 KM.

5. OKVIRNI FINANSIJSKI PLAN

Tabela 39. Okvirni finansijski plan

INDIKATIVNI FINANSIJSKI OKVIR ZA PERIOD VAŽENJA STRATEŠKOG DOKUMENTA (2023 - 2029)					
Redni broj i oznaka	Struk. fin. u %	Ukupno u KM	Budžet grada u KM	Ostali izvori	
				u KM	Naziv potencijalnog izvora
Strateški cilj 1: Stvorena konkurentna privredna struktura zasnovana na potencijalima logističkog i distributivnog centra	35,10%	42.065.000	25.590.000	16.475.000	
1.1. Korištenje ekonomskih i prostornih potencijala za privlačenje investicija sa naglaskom na logističko-distributivni sektor	32,31%	38.725.000	23.650.000	15.075.000	Poslovni subjekti, međunarodni programi i projekti unapređenja saradnje sa dijasporom
1.1.1. Izgradnja, uređenje i promocija poslovne zone	32,12%	38.500.000	23.500.000	15.000.000	Poslovni subjekti
<i>Ključni strateški porijekat 1.1.1.1: Razvoj „Slobodne zone Doboј“ i revitalizacija brownfield lokacije „Trudbenik“</i>		38.500.000	23.500.000	15.000.000	Poslovni subjekti. (Napomena: Ažuriraju se podaci za lokaciju „Trudbenik“ Okvirna procjena ukupnih ulaganja u izradnju poslovnog centra su 75.000.000 KM)
1.1.2. Unapređenje saradnje sa dijasporom u funkciji promocije investicionih potencijala	0,19%	225.000	150.000	75.000	Međunarodni programi i projekti unapređenja saradnje sa dijasporom (75.000)
1.2. Podizanje konkurentnosti poljoprivrede, turizma i uslužnih djelatnosti	2,49%	2.990.000	1.740.000	1.250.000	
1.2.1. Razvoj i jačanje kapaciteta primarne poljoprivredne proizvodnje	0,70%	840.000	840.000	0	
1.2.2. Ekonomsko osnaživanje ruralnog stanovništva putem održive poljoprivredne proizvodnje	0,42%	500.000	200.000	300.000	Eksterni izvori (300.000)

INDIKATIVNI FINANSIJSKI OKVIR ZA PERIOD VAŽENJA STRATEŠKOG DOKUMENTA (2023 - 2029)					
Redni broj i oznaka	Struk. fin. u %	Ukupno u KM	Budžet grada u KM	Ostali izvori	
				u KM	Naziv potencijalnog izvora
1.2.3. Razvoj ruralnog (seoskog) turizma i uvezivanje i promocija turističke ponude na nivou regije	0,54%	650.000	200.000	450.000	Prihodi od boravišnih taksi (350.000) i eksterni izvori (100.000)
1.2.4. Podrška osnivanju <i>start-up</i> kompanija i samozapošljavanju	0,83%	1.000.000	500.000	500.000	Međunarodne razvojne agencije (Sida, SDC, UNDP, Kult, Caritas)
Prioritet 1.3. Podrška razvoju ekonomije zasnovane na znanju i inovacijama	0,29%	350.000	200.000	150.000	
1.3.1. Podsticaji, umrežavanje i savjetodavna podrška poslovnom sektoru	0,08%	100.000	50.000	50.000	Privredna komora, donatori (50.000)
1.3.2. Jačanje saradnje poslovnog i obrazovnog sektora uz podršku JLS	0,21%	250.000	150.000	100.000	Međunarodni donatori (100.000)
Strateški cilj 2: Unapređen kvalitet života i demografska struktura stanovništva	22,95%	34.390.000	17.107.000	17.283.000	
2.1. Podrška obnovi demografske strukture stanovništva na teritoriji grada Doboja	1,90%	2.840.000	1.992.000	848.000	
2.1.1. Motivisanje stanovništva za povratak i ostanak u ruralnim područjima	0,08%	120.000	60.000	60.000	Eksterni izvori (60.000)
2.1.2. Stimulisanje lokalnog stanovništva za ostanak na prostoru grada Doboja	1,63%	2.440.000	1.792.000	648.000	Korisnici (mladi bračni parovi) - 648.000
2.1.3. Unapređenje rada mjesnih zajednica	0,19%	280.000	140.000	140.000	UNDP projekat MZ i ostali donatori
2.2. Poboljšanje dostupnosti i kvaliteta usluga u oblasti socijalne i zdravstvene zaštite	0,83%	1.250.000	375.000	875.000	
2.2.1. Unapređenje socijalnih usluga i inkluzija lica sa invaliditetom kroz izgradnju pristupačnog okruženja	0,17%	250.000	75.000	175.000	Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite (50.000) i donatori (125.000)

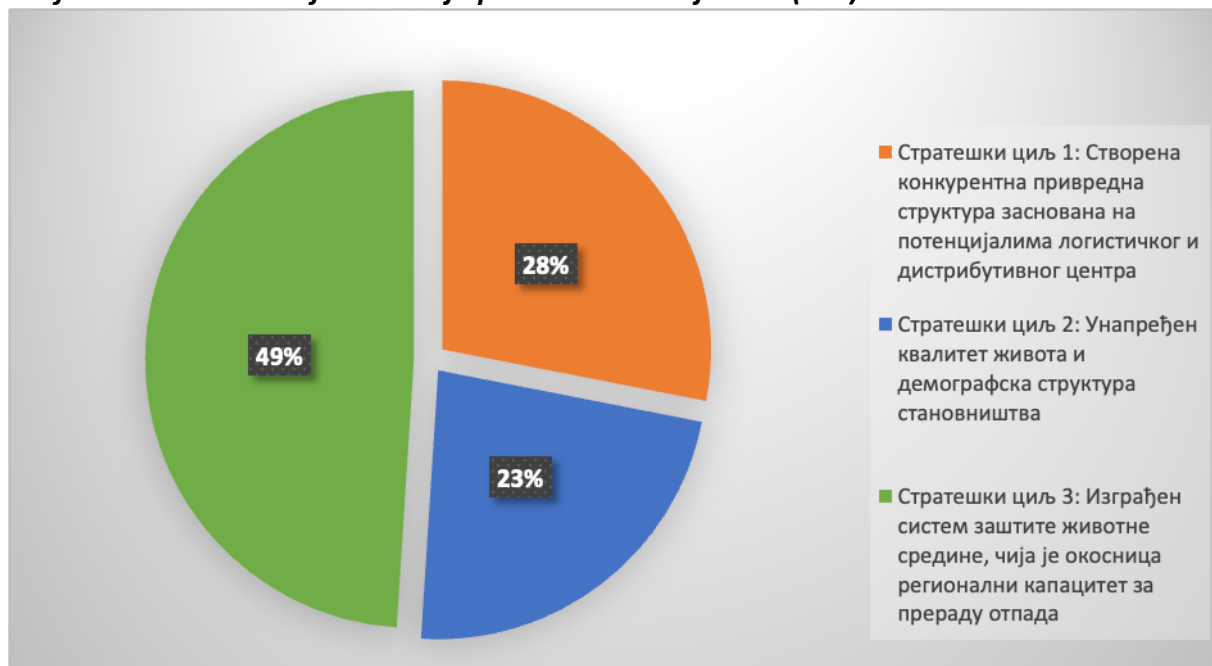
INDIKATIVNI FINANSIJSKI OKVIR ZA PERIOD VAŽENJA STRATEŠKOG DOKUMENTA (2023 - 2029)					
Redni broj i oznaka	Struk. fin. u %	Ukupno u KM	Budžet grada u KM	Ostali izvori	
				u KM	Naziv potencijalnog izvora
2.2.2. Poboljšanje dostupnosti i kvaliteta zdravstvenih usluga	0,67%	1.000.000	300.000	700.000	Donatori (500.000), kreditna sredstva (200.000)
2.3. Poboljšanje dostupnosti i kvaliteta usluga iz oblasti obrazovanja i javne uprave	7,21%	10.800.000	1.240.000	9.560.000	
2.3.1. Unapređenje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja u obrazovnim i vaspitno obrazovnim ustanovama	6,67%	10.000.000	1.000.000	9.000.000	Donatori (5.000.000), resorna ministarstva (3.000.000) i institucije i implementatori (1.000.000)
2.3.2. Unapređenje rada Gradske uprave i javnih institucija, te unapređenje saradnje sa organizacijama civilnog društva	0,53%	800.000	240.000	560.000	Ministarstvo uprave i lokalne samoprave (160.000), donatori (400.000)
2.4. Obezbeđenje uslova za razvoj kulture i sporta	13,01%	19.500.000	13.500.000	6.000.000	
2.4.1. Unapređenje kulturnih djelatnosti	1,00%	1.500.000	450.000	1.050.000	Vlada Republike Srske (70%)
2.4.2. Unapređenje kapaciteta sportske infrastrukture i organizacija sportskih manifestacija	12,01%	18.000.000	13.050.000	4.950.000	FS/NS BiH, FIFA, UEFA (1.950.000) i ostali eksterni izvori (3.000.000)
<i>Ključni strateški projekat 2.4.2.1. "Izgradnja i opremanje nove Sportske dvorane u Doboju"</i>		<i>13.000.000</i>	<i>13.000.000</i>	-	
Strateški cilj 3: Izgrađen sistem zaštite životne sredine, čija je okosnica regionalni kapacitet za preradu otpada	48,98%	73.395.250	21.225.000	52.170.250	
3.1. Unapređenje sistema upravljanja i prerade čvrstog otpada	7,82%	11.715.250	375.000	11.340.250	
3.1.1. Izgradnja reciklažnog dvorišta	0,67%	1.000.000	0	1.000.000	Javno komunalno preduzeće (300.000), Fond za zaštitu životne sredine i energetska efikasnost RS (300.000) i donatori (400.000)
3.1.2. Povećanje broja zelenih ostrva	0,30%	450.000	0	450.000	Javno komunalno preduzeće (100.000), Fond za zaštitu životne sredine i energetska efikasnost RS (100.000) i donatori (250.000)
3.1.3. Proširenje sistema organizovanog odvoza otpada na cijelu teritoriju grada Doboja	1,67%	2.500.000	225.000	2.275.000	Javno komunalno preduzeće (700.000), donatori (750.000), Fond za zaštitu životne sredine

INDIKATIVNI FINANSIJSKI OKVIR ZA PERIOD VAŽENJA STRATEŠKOG DOKUMENTA (2023 - 2029)					
Redni broj i oznaka	Struk. fin. u %	Ukupno u KM	Budžet grada u KM	Ostali izvori	
				u KM	Naziv potencijalnog izvora
					(150.000), korisnici (675.000)
3.1.4. Unapređenje mjera nadzora nad odlaganjem otpada	0,51%	765.250	150.000	615.250	Donatori (615.250)
3.1.5. Ispunjenje uslova za održivo i bezbjedno odlaganje otpada na prostoru Regionalne deponije Doboje	4,67%	7.000.000	0	7.000.000	Svjetska banka (kreditna sredstva) - 7.000.000
<i>Ključni strateški projekat 3.1.5.1. "Pretvaranje Regionalne deponije Doboje u sanitarnu deponiju"</i>		7.000.000	0	7.000.000	
3.2. Podizanje stepena zaštite voda, vazduha i tla i zaštita od elementarnih nepogoda	38,83%	58.180.000	20.000.000	38.180.000	
3.2.1. Smanjenje rizika od prirodnih nepogoda i antropogenih opasnosti	20,91%	31.330.000	5.430.000	25.900.000	Republička uprava civilne zaštite (540.000), međ. organizacije (360.000)
<i>Ključni strateški projekat 3.2.1.1. "Projekat regulacija toka rijeke Bosne na sektoru grada Doboje od novog „japanskog“ mosta, te uzvodno do ušća rijeke Usore u dužini od oko 5,5 km"</i>		30.000.000	5.000.000	25.000.000	
3.2.2. Podizanje svijesti o značaju zaštite životne sredine i jačanje kontrolnih mehanizama	0,23%	350.000	120.000	230.000	Fond za zaštitu životne sredine (100.000) i donatori (130.000)
3.2.3. Povećanje pokrivenosti stanovništva vodovodnom i kanizacionom mrežom	16,48%	24.700.000	14.050.000	10.650.000	Evropska investiciona banka (kreditna sredstva) - 10.650.000
<i>Ključni strateški projekat 3.2.3.1. "Sanacija i proširenje vodovodnog i kanizacionog sistema grada Doboje"</i>		24.700.000	14.050.000	10.650.000	
3.2.4. Modernizacija i unapređenje sistema protivgradne zaštite na teritoriji grada Doboje	0,53%	800.000	0	800.000	Vlada Republike Srske (800.000)
3.2.5. Osnove zaštite, uređenja i korištenja poljoprivrednog zemljišta	0,67%	1.000.000	400.000	600.000	Vlada Republike Srske (300.000) i donatori (300.000)

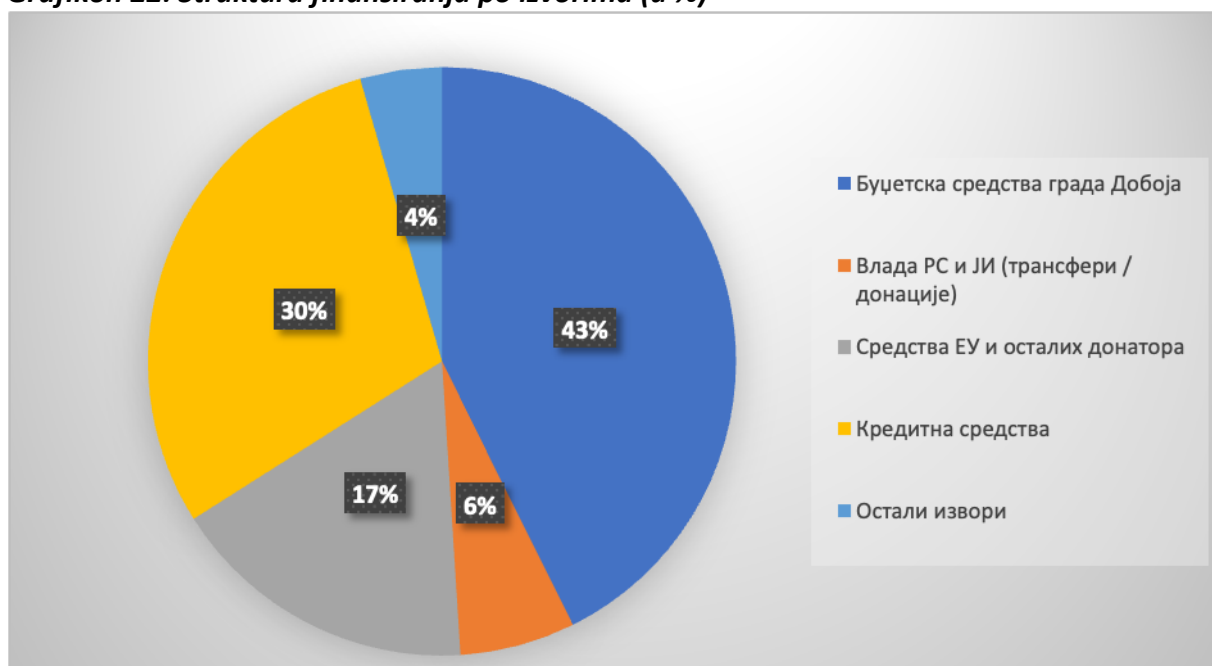
INDIKATIVNI FINANSIJSKI OKVIR ZA PERIOD VAŽENJA STRATEŠKOG DOKUMENTA (2023 - 2029)					
Redni broj i oznaka	Struk. fin. u %	Ukupno u KM	Budžet grada u KM	Ostali izvori	
				u KM	Naziv potencijalnog izvora
3.3. Promocija korištenja obnovljivih izvora energije u okviru koncepta energetske efikasnosti i održivosti	2,34%	3.500.000	850.000	2.650.000	
3.3.1. Utopljanje objekata zajedničkog stanovanja, kuća i javnih objekata	0,80%	1.200.000	300.000	900.000	Fond za zaštitu životne sredine i energetske efikasnost RS (200.000), međunarodni donatori (200.000) i fin. institucije (500.000)
3.3.2. Proširenje sistema daljinskog grijanja na stambene zgrade zajedničkog stanovanja, javne objekte i kuće	0,80%	1.200.000	200.000	1.000.000	Sredstva JP Toplana AD (300.000), korisnici/investitori (300.000); donatori (200.000); finansijske institucije (200.000)
3.3.3. Nabavka električnih vozila za javne institucije i javni prevoz	0,33%	500.000	200.000	300.000	Javne ustanove i JKP (100.000), donatori (200.000)
3.3.4. Istraživanje i korišćenje alternativnih i obnovljivih izvora energije	0,40%	600.000	150.000	450.000	Fond za zaštitu životne sredine i energetske efikasnost Republike Srpske (100.000), Elektroprivreda Republike Srpske (100.000) i donatori (250.000)
UKUPNO	100%	149.850.250	63.922.000	85.928.250	

PREGLED PO IZVORIMA (iznosi u KM i procenti)				
Budžetska sredstva grada Doboja	Vlada RS i JI (transferi / donacije)	Sredstva EU i ostalih donatora	Kreditna sredstva	Ostali izvori
63.922.000	9.500.000	25.495.250	44.198.000	6.735.000
42,66%	6,34%	17,01%	29,49%	4,49%

Grafikon 21: Struktura finansiranja po strateškim ciljevima (u %)

Grafikon 22: Struktura finansiranja po izvorima (u %)

6. MEĐUSOBNA USKLAĐENOST STRATEŠKIH DOKUMENATA

U okviru ovog poglavlja je prikazana usklađenost strateških ciljeva, prioriteta i mjera iz Strategije razvoja grada Doboja sa drugim strateškim i planskim dokumentima. Prikaz je pripremljen na način da su posebno identifikovani oni strateški dokumenti čije su razvojne intervencije prepoznate kao relevantne za Strategiju razvoja grada Doboja i kao takve preuzete ili dalje razrađene kroz konkretne ciljeve, prioritete ili mjere. Ovdje treba istaći i to kako se prilikom izrade strateškog dokumenta, a u skladu sa Zakonom o strateškom planiranju i upravljanju razvojem u Republici Srpskoj i Uredbom o strateškim dokumentima, posebno vodilo računa o usaglašenosti strateškog dokumenta za prostorno-planskom dokumentacijom na području grada Doboja. Konkretno, prilikom definisanja mjera i ključnih strateških projekata koji su bazirani na korištenju prostornih potencijala grada Doboja (npr. mjere koje se odnose na izgradnju i uređenje slobodne i industrijske zone, mjere posvećene razvoju poljoprivrede i turizma, itd.) uzeta su u obzir ključna usmjerenja utvrđena Prostornim planom grada Doboja za 2018-2038. godinu.

Pored toga, prilikom definisanja i mjera unutar svakog od tri strateška cilja, uzeta su u razmatranje rješenja i predložene razvojne intervencije iz relevantnih (sektorskih) strategija višeg reda i drugih planskih dokumenata. Kada su u pitanju prioriteta (i mjere) definisani u sklopu sva tri strateška cilja, oni svoje uporište imaju u strateškim i planskim dokumentima prikazanim u narednoj tabeli.

Tabela 40. Eksterna usklađenost strateških dokumenata

R. br	Naziv strateškog / planskog dokumenta	Veza sa Strategijom razvoja grada Doboja 2023 - 2029
1	Strategija zapošljavanja Republike Srpske 2021-2027. godine (Strateški cilj 1: Povećanje zaposlenosti produktivnije radne snage kroz usklađivanje ponude i potražnje na tržištu rada - Prioritet 1.1. Sistemska podrška stvaranju veće dodane vrijednosti u privredi; Strateški cilj 2: Povećanje unutrašnje mobilnosti i raspoloživosti radne snage - Prioritet 2.1. Unapređenje mobilnosti radne snage unutar RS; i Strateški cilj 4: Unapređenje socijalne uključenosti i osiguranje jednakih mogućnosti - Prioritet 4.1. Unapređenje socijalne uključenosti i aktivnih mjera zapošljavanja ugroženih grupa),	Strateški cilj 1: Stvorena konkurentna privredna struktura zasnovana na potencijalima logističkog i distributivnog centra Prioritet 1.3. Podrška razvoju ekonomije zasnovane na znanju i inovacijama Strateški cilj 2: Unapređen kvalitet života i demografska struktura stanovništva Prioritet 2.2. Poboljšanje dostupnosti i kvaliteta usluga u oblasti socijalne i zdravstvene zaštite
2	Strategija razvoja malih i srednjih preduzeća Republike Srpske 2021-2027. godine (Strateški cilj 3. Rast učešća prosivzoda, usluga i sektora zasnovanih na znanju i inovacijama u strukturi MSP – Prioritet 3.2: Inovacije i digitalizacija poslovanja)	Strateški cilj 1: Stvorena konkurentna privredna struktura zasnovana na potencijalima logističkog i distributivnog centra Prioritet 1.3. Podrška razvoju ekonomije zasnovane na znanju i inovacijama
3	Strategija razvoja industrije Republike	Strateški cilj 1: Stvorena konkurentna

	Srpske 2021-2027 godine (Strateški cilj 1. Povećati proizvodnju više faze prerade - Prioritet 1.2. Razvoj i digitalizacija industrije i Strateški cilj 4. Povećati investicije u industriju – Prioritet 4.2. Privlačenje investicija u industriju)	privredna struktura zasnovana na potencijalima logističkog i distributivnog centra Prioritet 1.3. Podrška razvoju ekonomije zasnovane na znanju i inovacijama
4	Strategija razvoja poljoprivrede i ruralnih područja Republike Srpske 2021-2027. (Strateški cilj 1. Povećanje obima i produktivnosti poljoprivredne proizvodnje; Strateški cilj 2. Povećanje konkurentnosti i razvoj lanaca vrijednosti u poljoprivrednoprehranbenom sektoru; Strateški cilj 3. Zaštita prirode i održivo korištenje prirodnih resursa - veza sa Strateškom ciljem 3 iz Strategije razvoja ngrada Doboja),	Strateški cilj 1: Stvorena konkurentna privredna struktura zasnovana na potencijalima logističkog i distributivnog centra Prioritet 1.2. Podizanje konkurentnosti poljoprivrede, turizma i uslužnih djelatnosti Strateški cilj 3: Izgrađen sistem zaštite životne sredine, čija je okosnica regionalni kapacitet za preradu otpada Prioritet 3.2. Podizanje stepena zaštite voda, vazduha i tla i zaštite od elementarnih nepogoda
5	Strategija razvoja turizma Republike Srpske 2021-2027. godine (sva četiri strateška cilja su relevantna za definisanje projekata i aktivnosti u okviru Mjere 1.2.3. Razvoj ruralnog (seoskog) turizma i uvezivanje i promocija turističke ponude na nivou regije iz Strategije razvoja grada Doboj, s tim da su kao posebno relevantna prepoznati projekti iz Strategija razvoja turizma Republike Srpske koji se odnose na razvoj specifičnih klastera – razvoj "Dobojske turističke zone")	Strateški cilj 1: Stvorena konkurentna privredna struktura zasnovana na potencijalima logističkog i distributivnog centra Prioritet 1.2. Podizanje konkurentnosti poljoprivrede, turizma i uslužnih djelatnosti
6	Strategija unapređenja društvenog položaja lica sa invaliditetom u Republici Srpskoj 2017-2026. godine (Cilj 7.2.1. Povećati ekonomsku samostalnost lica sa invaliditetom kroz podršku u zapošljavanju i samozapošljavanju, Cilj 7.2.2. Razviti socijalno preduzetništvo)	Strateški cilj 2: Unapređen kvalitet života i demografska struktura stanovništva Prioritet 2.2. Poboljšanje dostupnosti i kvaliteta usluga u oblasti socijalne i zdravstvene zaštite
7	Strategija razvoja lokalne samouprave u Republici Srpskoj 2023-2029. godine (Strateški cilj 4. "Unaprijeđen kvalitet i dostupnost usluga u nadležnosti jedinica lokalne samouprave" – Prioritet 4.1. "Unapređivanje kvaliteta i dostupnosti upravnih usluga").	Strateški cilj 2: Unapređen kvalitet života i demografska struktura stanovništva Prioritet 2.3. Poboljšanje dostupnosti i kvaliteta usluga iz oblasti obrazovanja i javne uprave

8	Strategija zaštite prirode Republike Srpske (Strateški cilj 2. Održivo korišćenje prirodnih resursa sa operativnim ciljem 2.1. Stvaranje osnove za usklađen i prostorno uravnotežen socio-ekonomski razvoj)	Strateški cilj 3: Izgrađen sistem zaštite životne sredine, čija je okosnica regionalni kapacitet za preradu otpada
9	Strategija integralnog upravljanja vodama Republike Srpske 2015-2024. (Strateški cilj 2. Povećanje korišćenja i uređenja raspoloživih resursa u ekološki, socijalno i ekonomski prihvatljivimcgranicama, Strateški cilj 5. Zaštita od štetnog djelovanja vode)	Strateški cilj 3: Izgrađen sistem zaštite životne sredine, čija je okosnica regionalni kapacitet za preradu otpada Prioritet 3.2. Podizanje stepena zaštite voda, vazduha i tla i zaštite od elementarnih nepogoda
10	Strategija upravljanja otpadom 2017-2026, nacrt (Cilj 4. Unapređenje sistema sakupljanja komunalnog otpada, Cilj 5. Uspostavljanje sistema za odvojeno sakupljanje i tretman posebnih vrsta otpada, Cilj 8. Sanacija i zatvaranje opštinskih i divljih deponija, Cilj 9. Uspostavljanje sistema zajedničkih deponija za upravljanje preostalim komunalnim i neopasnim industrijskim otpadom)	Strateški cilj 3: Izgrađen sistem zaštite životne sredine, čija je okosnica regionalni kapacitet za preradu otpada Prioritet 3.1. Unapređenje sistema upravljanja i prerade čvrstog otpada
11	Akcioni plan održivog upravljanja energijom i prilagođavanja klimatskim promjenama Grada Doboja (SECAP) za period do 2030. godine (Pojedinačne mjere za poboljšanje energetske efikasnosti u sektoru usluga, Pojedinačne mjere za smanjenje emisije CO2 iz sektora saobraćaja, Pojedinačne mjere u oblasti saobraćajne infrastrukture sa efektima uštede energije, Pojedinačne mjere za prilagođavanje na opasnosti od poplava).	Strateški cilj 3: Izgrađen sistem zaštite životne sredine, čija je okosnica regionalni kapacitet za preradu otpada Prioritet 3.2. Podizanje stepena zaštite voda, vazduha i tla i zaštite od elementarnih nepogoda Prioritet 3.3. Promocija i korištenje obnovljivih izvora energije u okviru koncepta energetske efikasnosti i održivosti
12	Procjena ugroženosti grada Doboj od elementarne nepogode i druge nesreće – sa predlogom mjera	Strateški cilj 3: Izgrađen sistem zaštite životne sredine, čija je okosnica regionalni kapacitet za preradu otpada Prioritet 3.2. Podizanje stepena zaštite voda, vazduha i tla i zaštite od elementarnih nepogoda

Pored navedenih relevantnih strateških i planskih dokumenata, u skladu sa Zakonom o strateškom planiranju i upravljanju razvojem u Republici Srpskoj i Uredbom o strateškim dokumentima, identifikovane su i glavne poveznice strateških ciljeva, prioriteta i mjera iz Strategije razvoja grada Doboj sa Okvirom za realizaciju Ciljeva održivog razvoja za BiH. Iste su navedene i opisane u nastavku teksta.

Usklađenost strateškog dokumenta sa Okvirom za Ciljeve održivog razvoja u BiH

U kontekstu usklađivanja Strategije razvoja grada Doboja sa Okvirom za realizaciju Ciljeva održivog razvoja u BiH identifikovani su strateški ciljevi te konkretni prioriteti i mjere čijom će implementacijom Grad Doboje doprinijeti širim razvojnim pravcima utvrđenim u dokumentu Okvira za Ciljeve održivog razvoja u BiH (skraćeno SDG okvir). U tom kontekstu strateški ciljevi sa pripadajućim prioritetima i mjerama su razvrstani prema tri glavna pravca održivog razvoja u BiH a to su: 1) Dobra uprava i upravljanje javnim sektorom, 2) Pametan rast, te 3) Socijalna uključenost - društvo jednakih mogućnosti:

1) **"Dobra uprava i upravljanje javnim sektorom"** kao utvrđeni SDG razvojni pravac se u najvećoj mjeri prožima kroz drugi strateški cilj ovog dokumenta, s tim da je Akcelerator 1.2 ovog pravca "Efikasan, otvoren, inkluzivan i odgovoran javni sektor" posebno naglašen u okviru prioriteta Prioritet 2.3. "Poboljšanje dostupnosti i kvaliteta usluga iz oblasti obrazovanja i javne uprave".

2) **"Pametan rast"** kao utvrđeni razvojni pravac iz SDG okvira se takođe reflektuje u više strateških ciljeva. Tako se Akcelerator 2.1 ovog razvojnog pravca "Jačanje povoljnog okruženja za preduzetništvo i inovacije za proizvodnju dobara visoke dodane vrijednosti za izvoz" i Akcelerator 2.2. "Povećanje investicija u infrastrukturu" vežu za Prioritet 1.3. "Podrška razvoju ekonomije zasnovane na znanju i inovacijama".

Akcelerator 2.5 "Pametno upravljanje prirodnim resursima i okolišem" je u Strategiji razvoja grada Doboja prepoznat kroz Prioritet 3.2. "Podizanje stepena zaštite voda, vazduha i tla i zaštite od elementarnih nepogoda" i Prioritet 3.3. "Promocija i korištenje obnovljivih izvora energije u okviru koncepta energetske efikasnosti i održivosti".

3) Kada je u pitanju treći razvojni pravac iz SDG okvira koji se odnosi na **"Socijalnu uključenost – društvo jednakih mogućnosti"** prva četiri akcelaratora ovog razvojnog pravca su direktno uključena u prioritete i mjere strateškog dokumenta grada Doboja, a posebno u Strateškom cilju 1 Prioritetu 1.2. "Podizanje konkurentnosti poljoprivrede, turizma i uslužnih djelatnosti" te Strateškom cilju 2 kroz Prioritet 2.2. "Poboljšanje dostupnosti i kvaliteta usluga u oblasti socijalne i zdravstvene zaštite".

7. OKVIR ZA SPROVOĐENJE, PRAĆENJE, IZVJEŠTAVANJE I VREDNOVANJE STRATEŠKOG DOKUMENTA

Svrha uspostavljanja Okvira za sprovođenje, praćenje, izvještavanje i vrednovanje je osigurati praćenje i mjerenja napretka realizacije strateškog dokumenta i povezanih sprovedbenih dokumenata, sistematičnim i kontinuiranim prikupljanjem, analiziranjem i korišćenjem podataka i indikatora radi preduzimanja odgovarajućih mjera, eventualnih korekcija i izvještavanja o ostvarenim rezultatima. Iz perspektive uspostavljanja adekvatnog okvira za sprovođenje, praćenje, izvještavanje i vrednovanje Strategije razvoja grada Doboj ključne uloge imaju:

- **Gradonačelnik** – uspostavlja mehanizme i definiše odgovornosti odsjeka, službi i odjeljenja u pogledu implementacije dijelova Strategije razvoja iz njihove nadležnosti, te obezbjeđuje njihovu koordinaciju;
- **Skupština grada Doboj** – usvaja Strategiju razvoja i razmatra Izvještaj realizaciji Strategije integrisanog razvoja kao dokumenta koji je osnova za kreiranje i usvajanje drugih planskih dokumenata Grada,
- **Gradska uprava grada Doboj** – kroz svoje organizacione jedinice (odjeljenja, službe i odsjeke) učestvuje u izradi i realizaciji strateškog dokumenta, odnosno u izradi i operacionalizaciji planova implementacije Strategije razvoja, te drugih planskih dokumenata Grada.
- U okviru Gradske uprave posebnu ulogu ima **Odjeljenje za strateško planiranje, evropske integracije i lokalni ekonomski razvoj** s obzirom da u opisu nadležnosti ima definisane poslove "organizovanja i sprovođenja procesa strateškog planiranja, putem uspostavljanja i osposobljavanja struktura za planiranje, uključujući mobilizaciju svih struktura u okviru Gradske uprave, kao i svih bitnih aktera pripreme, izrade i sprovođenja Strategije i revidirane strategije integrisanog razvoja Grada Doboja, izrade i praćenja realizacije godišnjih akcionih planova i pripreme periodičnih izvještaja o realizaciji". Pored toga, Odjeljenje za strateško planiranje, evropske integracije i lokalni ekonomski razvoj treba da osigura stalnu komunikaciju sa Šefom Kabineta gradonačelnika i Gradonačelnikom, radi osiguranja svih potrebnih resursa i donošenja neophodnih odluka za efikasno provođenje Strategije i sektorskih planova; kao i izvođenje planiranja, odnosno revizije Strategije i sektorskih planova kao i da osigura aktivnu koordinaciju sa svim odjeljenjima i drugim institucijama i organizacijama koje učestvuju u implementaciji programa, projekata i mjera iz Strategije razvoja; kao i u procesima izrade i provođenja Plana implementacije i odgovarajućeg finansijsko okvira usklađenog sa budžetom Grada Doboj te razrade projekata iz godišnjeg Plana implementacije. Opis poslova Odjeljenje za strateško planiranje, evropske integracije i lokalni ekonomski razvoj podrasumijeva i operativnu koordinaciju uključivanja strateških projekata i mjera pri izradi Godišnjih planova rada odjeljenja, na bazi Plana implementacije (1+2), te izvještavanje u odnosu na postavljeni plan implementacije i sačinjavanje integrisanog godišnjeg izvještaja.

Shodno navedenim ulogama u postupku sprovođenja, praćenja, izvještavanja i vrednovanja Strategije razvoja grada Doboj, u nastavku teksta nalazi se pregled osnovnih aktivnosti i odgovornosti u procesu implementacije strateškog dokumenta.

7.1. PREGLED OSNOVNIH AKTIVNOSTI I ODGOVORNOSTI U PROCESU IMPLEMENTACIJE STRATEGIJE

Osnovne uloge i odgovornosti za implementaciju, praćenje, vrednovanje i izvještavanje		
Aktivnosti(*)	Nadležnost (ko?)	Rok (okvirno)
Definisanje prioriteta za narednu godinu na osnovu strateško-programskih dokumenata i izrada/ažuriranje Akcionog plana za sprovođenje Strategije (1+2)	Inicijator i vlasnik procesa: Odjeljenje za strateško planiranje, evropske integracije i lokalni ekonomski razvoj Nosioci i učesnici u procesu: Načelnici nadležnih odjeljenja i službi Gradske uprave (GU) i službenici GU	Prvi kvartal tekuće godine (u skladu sa rokovima iz Zakona o budžetu) i Uredbe o sprovedbenim dokumentima
Priprema planova odjeljenja i službi za narednu godinu, uključujući projekte iz Strategije razvoja i redovne poslove	Inicijator i vlasnik procesa: Odjeljenje za strateško planiranje, evropske integracije i lokalni ekonomski razvoj Nosioci i učesnici: Načelnici nadležnih odjeljenja i službi GU i službenici GU	01.09. - 30.09. tekuće godine
Priprema objedinjenog Srednjoročnog i Godišnjeg plana rada Gradske uprave (za narednu godinu)	Inicijator i vlasnik procesa: Gradonačelnik Nosioci i učesnici u procesu: Kabinet gradonačelnika, Kolegijum načelnika	01.10. - 31.12. tekuće godine
Uključivanje strateških projekata i mjera u plan budžeta za narednu godinu	Inicijator i vlasnik procesa: Načelnik Odjeljenja za finansije Nosioci i učesnici procesa: Načelnik Odjeljenja za strateško planiranje, evropske integracije i lokalni ekonomski razvoj, Kolegijum načelnika	01-31.10. (prvi nacrt) 01-30.11. (drugi nacrt) 01-15.12. (treći nacrt) tekuće godine
Usklađivanje planova rada odjeljenja i službi i godišnjeg plana Gradske uprave sa usvojenim Budžetom za narednu godinu	Inicijator i vlasnik procesa: Načelnik Odjeljenja za finansije Nosioci i učesnici procesa: Načelnici odjeljenja i službi GU, Kolegijum načelnika	05 januar - 15. februar naredne godine
Usvajanje objedinjenog Godišnjeg plana rada Gradske uprave za narednu godinu od strane Skupštine grada	Inicijator i vlasnik procesa: Gradonačelnik Nosioci i učesnici u procesu: Skupština grada	31. mart naredne godine
Priprema kalendara za praćenje realizacije Godišnjeg plana rada Gradske uprave	Inicijator i vlasnik procesa: Kabinet gradonačelnika Nosioci i učesnici procesa: Načelnici odjeljenja i službi GU i službenici GU	31. mart naredne godine
Razrada projekata	Inicijator i vlasnik procesa: Odjeljenje za strateško planiranje, evropske	Kontinuirano

	integracije i lokalni ekonomski razvoj Nosioci i učesnici procesa: Službenici u nadležnim odjeljenjima i službama GU	
Praćenje eksternih izvora finansiranja	Inicijator i vlasnik procesa: Odjeljenje za strateško planiranje, evropske integracije i lokalni ekonomski razvoj Nosioci i učesnici procesa: Službenici u okviru Odjeljenja za strateško planiranje, evropske integracije i lokalni ekonomski razvoj i Odjeljenja za finansije	Kontinuirano
Praćenje realizacije Akcionog plana za sprovođenje Strategije	Inicijator i vlasnik procesa Odjeljenje za strateško planiranje, evropske integracije i lokalni ekonomski razvoj Nosioci i učesnici procesa: Službenici u nadležnim odjeljenjima i službama GU	Kontinuirano
Praćenje implementacije i izrada izvještaja o realizaciji srednjoročnih i godišnjih planova rada odjeljenja i službi	Inicijator i vlasnik procesa: Načelnici odjeljenja i službi GU Nosioci i učesnici procesa: Kolegijum načelnika, Načelnici i službenici u odjeljenjima i službama GU	Godišnje: Do 30. aprila (za prethodnu godinu)
Izrada Godišnjeg izvještaja o realizaciji Strategije razvoja	Inicijator i vlasnik procesa: Odjeljenje za strateško planiranje, evropske integracije i lokalni ekonomski razvoj Nosioci i učesnici u procesu: Načelnici i službenici odjeljenja i službi GU	Do kraja tekuće godine u odnosu na prethodnu godinu za koju se priprema izvještaj
Priprema, razmatranje i vrednovanje izvještaja o realizaciji Godišnjeg plana rada Gradske uprave	Inicijator i vlasnik procesa: Gradonačelnik Nosioci i učesnici procesa: Kolegijum načelnika, Načelnici odjeljenja i službi	Do 15. aprila tekuće godine u odnosu na prethodnu za koju se priprema izvještaj
Usvajanje i objavljivanje Godišnjeg izvještaja o realizaciji Godišnjeg plana rada Gradske uprave	Inicijator i vlasnik procesa: Gradonačelnik Nosioci i učesnici procesa: Skupština grada	Najkasnije do 30. aprila naredne godine u odnosu na onu za koju se priprema izvještaj
Ostale važne aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Redovno ažuriranje web stranice u domenu informacija koje se odnose na razvojne aktivnosti ▪ Redovni kontakti sa višim nivoima vlasti ▪ Uspostavljanje i unaprijeđenje međupštinske saradnje 	Inicijator i vlasnik procesa: Odjeljenje za strateško planiranje, evropske integracije i lokalni ekonomski razvoj Nosioci i učesnici: Načelnici i službenici odjeljenja i službi u skladu sa svojim nadležnostima i odgovornostima	Kontinuirano

8. PRILOZI

8.1. Sažeti prikaz strategije razvoja

Redni broj i oznaka	NAZIV	INDIKATORI I FINANSIJSKI IZVORI		
		Indikatori strateškog cilja	Polazne vrijednosti indikatora (2020)	Ciljne vrijednosti indikatora (2029)
1. Strateški cilj	Strateški cilj 1: Stvorena konkurentna privredna struktura zasnovana na potencijalima logističkog i distributivnog centra	Ostvarene investicije u stalna sredstva prema djelatnosti investitora - godišnje	47 mil. KM (2021)	> 90 mil. KM
		Broj zaposlenih u novoosnovanim preduzećima u logističko-distributivno-transportnom sektoru (M/Ž)	0 / 0	150 / 90
		Prosječna mjesečna neto plata (KM)	976	1.250
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		25.590.000	16.475.000	42.065.000
1.1. Prioritet	1.1. Korištenje ekonomskih i prostornih potencijala za privlačenje investicija sa naglaskom na logističko-distributivni sektor	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Ukupna vrijednost investicija u poslovnim zonama i logističko-distributivnom sektoru	12 mil KM	> 28 mil KM
		Procenat popunjenosti kapaciteta formiranih poslovnih zona	0	>50%
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		23.650.000	15.075.000	38.725.000
1.1.1. Mjera	1.1.1. Izgradnja, uređenje i promocija poslovne zone	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj novih poslovnih subjekata unutar „Slobodne zone Doboje“	0	30
		Broj zaposlenih unutar „Slobodne zone Doboje“	0	850
		Infrastrukturno uređena površina „Slobodne zone Doboje“	0 m ²	410.000 m ²
		Broj otvorenih retail parkova	0	1
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		23.500.000	15.000.000	38.500.000
1.1.2. Mjera	1.1.2. Unapređenje saradnje sa dijasporom u funkciji promocije investicionih potencijala	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj organizovanih foruma dijaspore i poslovnih susreta	4	7
		Ukupna vrijednost investicija iz dijaspore za period od 2023 - 2029	-	13.000.000 KM
		Broj uspostavljenih poslovnih veza saradnje između domaćih poslovnih i inostranih poslovnih subjekata posredstvom dijaspore	0	15
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
150.000	75.000	225.000		

Redni broj i oznaka	NAZIV	INDIKATORI I FINANSIJSKI IZVORI		
		Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
1.2. Prioritet	1.2. Podizanje konkurentnosti poljoprivrede, turizma i uslužnih djelatnosti	Broj registrovanih poljoprivrednih gazdinstava	819	> 850
		Godišnji prihod od boravišne takse	41.000 KM (2020)	100.000 KM
		Broj mikro, malih i srednjih preduzeća registrovanih u sektoru uslužnih djelatnosti	440	600
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		1.740.000	1.250.000	2.990.000
1.2.1. Mjera	1.2.1. Razvoj i jačanje kapaciteta primarne poljoprivredne proizvodnje	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj novoformiranih mini farmi (tov ili mlijeko)	110	150
		Broj pčelinjih društava	6.000	7.000
		Površina pod zasadima voća	540 hektara	600 hektara
		Površina pod plastenicima	40.000 m2	50.000 m2
		Broj organskih proizvođača	0	10
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		840.000	0	840.000
1.2.2. Mjera	1.2.2. Ekonomsko osnaživanje ruralnog stanovništva putem održive poljoprivredne proizvodnje	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj gazdinstava koja se bave plasteničkom proizvodnjom	0	40
		Broj novoregistrovanih poljoprivrednih gazdinstava	0	40
		Broj novih mini prerađivačkih pogona u svrhu prerade poljoprivrednih proizvoda	0	1
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		200.000	300.000	500.000
1.2.3. Mjera	1.2.3. Razvoj ruralnog (seoskog) turizma i uvezivanje i promocija turističke ponude na nivou regije	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj ostvarenih noćenja	17.248 (2021)	40.000
		Broj ležaja u apartmanima	74 (2020)	160
		Broj smještajnih kapaciteta u seoskim domaćinstvima	51 (2020)	110
		Broj turističkih sadržaja iz oblasti kulture i umjetnosti	22	40
		Broj turističkih sadržaja iz oblasti sporta	9	15
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		200.000	450.000	650.000
1.2.4. Mjera	1.2.4. Podrška osnivanju start-up kompanija i samozapošljavanju	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj novoosnovanih preduzeća (d.o.o) koja su primila podršku i podsticaj	0	8
		Broj novih samozaposlenih preduzetnika (s.p) koji su primili podršku i podsticaj	30	100
		Broj poslovno-preduzetničkih inkubatora / HUB centara	0 / 0	1 / 1

Redni broj i oznaka	NAZIV	INDIKATORI I FINANSIJSKI IZVORI		
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		500.000	500.000	1.000.000
1.3. Prioritet	Prioritet 1.3. Podrška razvoju ekonomije zasnovane na znanju i inovacijama	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Godišnji iznos podsticajnih sredstava dodijeljenih u svrhu ulaganja u istraživanje i razvoj	0	150.000 KM
		Broj istraživačko-razvojnih projekata realizovanih u saradnji poslovnog i obrazovnog sektora	0	5
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		200.000	150.000	350.000
1.3.1. Mjera	1.3.1. Podsticaji, umrežavanje i savjetodavna podrška poslovnom sektoru	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj programa podsticaja postojećim preduzećima	2	5
		Broj foruma dijaspore i B2B sastanaka	4	7
		Broj organizovanih privrednih sajmova	0	1 (svake godine)
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		50.000	50.000	100.000
1.3.2. Mjera	1.3.2. Jačanje saradnje poslovnog i obrazovnog sektora uz podršku JLS	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		% upisanih učenika u trogodišnje (stručne) škole	20%	40%
		% motivisanih učenika za upis u deficitarna zanimanja	70%	90%
		% razvijenih izbornih nastavnih programa/modula u skladu sa potrebama poslodavaca	50%	80%
		% učenika koji realizuju praktičnu nastavu kod poslodavaca	30%	60%
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
150.000	100.000	250.000		
2. Strateški cilj	Strateški cilj 2: Unapređen kvalitet života i demografska struktura stanovništva	Indikatori strateškog cilja	Polazne vrijednosti indikatora (2020)	Ciljne vrijednosti indikatora (2029)
		Migracioni saldo stanovništva	-69	900
		Broj učenika u crednjim školama / broj studenata	2312 / 567	2350 / 650
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		17.107.000	17.283.000	34.390.000
2.1. Prioritet	2.1. Podrška obnovi demografske strukture stanovništva na teritoriji grada Doboja	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Procenat stanovništva koje živi u ruralnim područjima grada	51%	51%

Redni broj i oznaka	NAZIV	INDIKATORI I FINANSIJSKI IZVORI		
		Učešće stanovništva starosne dobi do 15 godina u ukupnoj populaciji grada Doboja	13,82%	> 15,00%
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		1.992.000	848.000	2.840.000
2.1.1. Mjera	2.1.1. Motivisanje stanovništva za ostanak u ruralnim područjima	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj novoosnovanih preduzeća uz podršku podsticaja	5	10
		Broj novoosnovanih biznisa nezaposlenih žena u ruralnim područjima	5	25
		Broj novoopremljenih škola sa boljim uslovima za školovanje u ruralnim područjima	1	5
		Nabavljena vozila i oprema za obavljanje mobilnih medicinskih usluga	0	2
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		60.000	60.000	120.000
2.1.2. Mjera	2.1.2. Stimulisanje lokalnog stanovništva za ostanak na prostoru grada Doboja	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj subvencionisanih i dodjeljenih stambenih jedinica za mlade bračne parove	73	100
		Broj korisnika prava na sufinansiranje troškova postupka biomedicinske potpomognute oplodnje	30	70
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		1.792.000	648.000	2.440.000
2.1.3. Mjera	2.1.3. Unapređenje rada mjesnih zajednica	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj MZ koje su obučene za upotrebu „Metodologije rada MZ“ za sve MZ	5	60
		Broj saniranih i opremljenih kancelarija MZ	10	35
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		140.000	140.000	280.000
2.2. Prioritet	2.2. Poboljšanje dostupnosti i kvaliteta usluga u oblasti socijalne i zdravstvene zaštite	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj uvedenih novih usluga u okviru sistema socijalne zaštite na području grada Doboja	-	4
		Stepen zadovoljstva korisnika usluga primarne zdravstvene zaštite	4	4,3
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		375.000	875.000	1.250.000
2.2.1. Mjera	2.2.1. Unapređenje socijalnih usluga i inkluzija lica sa invaliditetom kroz izgradnju pristupačnog okruženja	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj sertifikovanih personalnih asistenata	0	10
		Broj volontera evidentiranih u bazi LVS-a Doboja koji pružaju usluge u lokalnoj zajednici	2	100
		Broj korisnika kojima se pruža socijalna usluga putem centra za socijalni rad i OCD/NVO-a – petogodišnji prosjek (2024-2028)	350	1.800
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
75.000	175.000	250.000		
2.2.2. Mjera	2.2.2. Poboljšanje dostupnosti i kvaliteta	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora

Redni broj i oznaka	NAZIV	INDIKATORI I FINANSIJSKI IZVORI		
	zdravstvenih usluga	Broj održanih obuka zdravstvenih radnika	60	80
		Smanjenje obolijevanja od hroničnih nezaraznih bolesti	4.0	4.3
		Povećanje broja patronažnih posjeta trudnicama, porođinjama i novorođenčadi	1	5
		Procenat povećanja broja preventivnih pregleda u timovima porodične medicine	0	10
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		300.000	700.000	1.000.000
2.3. Prioritet	2.3. Poboljšanje dostupnosti i kvaliteta usluga iz oblasti obrazovanja i javne uprave	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj djece obuhvaćene sistemom predškolskog vaspitanja i obrazovanja	518	650
		Procenat opremljenih /modernizovanih kabineta za predmetnu nastavu u osnovnim i srednjim školama	0	30%
		Ukupan broj studenata sa područja Grada upisanih u visoko školske ustanove	1.397	> 1.600
		Procenat zadovoljstva građana Doboja kvalitetom javnih usluga	57%	72%
		Procenat zadovoljstva građana Doboja kvalitetom administrativnih usluga	85%	90%
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		1.240.000	9.560.000	10.800.000
2.3.1. Mjera	2.3.1. Unapređenje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja u obrazovnim i vaspitno obrazovnim ustanovama	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj djece obuhvaćene sistemom predškolskog vaspitanja i obrazovanja	518	650
		Broj uređenih dvorišta i igrališta u sklopu organizacionih jedinica ustanove	2	4
		% nastavnika koji su učestvovali u stručnom usavršavanju	0%	70%
		% opremljenih/modernizovanih kabineta za praktičnu nastavu	40%	80%
		% prekvalifikovanih / dokvalifikovanih nastavnih kadrova za rad u srednjim školama	60%	80%
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		1.000.000	9.000.000	10.000.000
2.3.2. Mjera	2.3.2. Unapređenje rada Gradske uprave i javnih institucija, te unapređenje saradnje sa organizacijama civilnog društva	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj zajedničkih realizovanih programa i projekata	5	40
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		240.000	560.000	800.000
2.4. Prioritet	2.4. Obezbjedenje uslova za razvoj kulture i sporta	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Ukupan iznos godišnjih budžetskih sredstava za finansiranje kulture i sporta	1,5 mil KM (2021)	> 2,5 mil KM

Redni broj i oznaka	NAZIV	INDIKATORI I FINANSIJSKI IZVORI		
		Broj novih kulturnih i umjetničkih sadržaja tokom godine	-	15
		Procenat povećanja broja članova sportskih klubova	-	10%
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		13.500.000	6.000.000	19.500.000
2.4.1. Mjera	2.4.1. Unapređenje kulturnih djelatnosti	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Rekonstruisan i opremljen Centar za kulturu i obrazovanje	0	1
		Osnovano amatersko pozorište	0	1
		Broj uspostavljenih Bibliobusa	0	1
		Udio domova kulture u ruralnim sredinama stavljenih u funkciju	20%	40%
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		450.000	1.050.000	1.500.000
2.4.2. Mjera	2.4.2. Unapređenje kapaciteta sportske infrastrukture i organizacija sportskih manifestacija	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Izgrađena i opremljena nova sportska dvorana u Doboju	0	1
		Izgrađena atletska staza sa odgovarajućom podlogom	0	1
		Izgrađena biciklistička saobraćajna infrastruktura	0	1
		Realizovani projekti i programi za izgradnju novih, te rekonstrukciju i sanaciju postojećih sportskih terena i igrališta na otvorenom	40%	70%
		Realizovani projekti i programi za opremanje, rekonstrukciju i sanaciju zatvorenih sportskih terena, igrališta, hala i dvorana	30%	70%
		Realizovani programi podrške za osnivanje i funkcionisanje sportskih klubova, organizacija i udruženja	30%	60%
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		13.050.000	4.950.000	18.000.000
3. Strateški cilj	Strateški cilj 3: Izgrađen sistem zaštite životne sredine, čija je okosnica regionalni kapacitet za preradu otpada	Indikatori strateškog cilja	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj zaposlenih u novoosnovanim preduzećima u sektoru preprave otpada (M/Ž)	0 / 0	50 / 30
		Udio otpada koji se prerađuje	0	15%
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		21.225.000	52.170.250	73.395.250
3.1. Prioritet	3.1. Unapređenje sistema upravljanja i prerade čvrstog otpada	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Pokrivenost područja grada Doboja sa uslugom organizovanog odvoza otpada (broj obuhvaćenih mjesnih zajednica)	31	> 50

Redni broj i oznaka	NAZIV	INDIKATORI I FINANSIJSKI IZVORI		
		Količina recikliranog ili prerađenog otpada na godišnjem nivou	0	1.000 tona
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		375.000	11.340.250	11.715.250
3.1.1. Mjera	3.1.1. Izgradnja reciklažnog dvorišta	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Izgrađeno reciklažno dvorište	0	1
		Količina recikliranog otpada	0	1.000 tona godišnje
		Količina zbrinutog otpada	0	50 tona godišnje
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		0	1.000.000	1.000.000
3.1.2. Mjera	3.1.2. Povećanje broja zelenih ostrva	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj izgrađenih zelenih ostrava do 2030. godine	46	100
		Količina razdvojenog komunalnog otpada u odnosu na ukupnu količinu otpada	-	30%
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		0	450.000	450.000
3.1.3. Mjera	3.1.3. Proširenje sistema organizovanog odvoza otpada na cijelu teritoriju grada Doboja	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj mjesnih zajednica koje su obuhvaćene uslugom odvoza otpada	31	50
		Broj dodijeljenih posuda za odlaganje otpada	2.500	15.000
		Količina sakupljenih sekundarnih sirovina iz ukupnog otpada koji nema upotrebnu vrijednost, a koja će se ustupiti reciklažnim centrima, na dalji tretman i iz čijeg će se prihoda nabaviti nove kante za prikupljanje otpada ili za kompostiranje	-	5.000 tona
		Broj divljih deponija	179	140
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		225.000	2.275.000	2.500.000
3.1.4. Mjera	3.1.4. Unapređenje mjera nadzora nad odlaganjem otpada	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj postavljenih novih nadzornih kamera	29	199
		Broj postavljenih novih tabli upozorenja	30	943
		Broj novih vozila	1	3
		Broj novih dronova sa dodatnom opremom	0	2
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
150.000	615.250	765.250		
3.1.5. Mjera	3.1.5. Ispunjenje uslova za održivo i bezbjedno odlaganje otpada na prostoru Regionalne deponije Doboj	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Izgrađena kasetna prve faze sanitarne deponije	0	1
		Zatvorena i konzervirana nesanitarna deponija	0	1
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		0	7.000.000	7.000.000

Redni broj i oznaka	NAZIV	INDIKATORI I FINANSIJSKI IZVORI		
3.2. Prioritet	3.2. Podizanje stepena zaštite voda, vazduha i tla i zaštita od elementarnih nepogoda	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Površina zemljišta na kojoj je izvršeno smanjenje negativnih uticaja na kvalitet zemljišta – melioracija	-	100 ha
		Udio postrojenja koja posjeduju ekološku dozvolu	90%	>95%
		Smanjenje ranjivosti na opasnosti od klimatskih promjena (bazni indeks iz 2013. godine)	-	za najmanje 10.000 stanovnika, 300 privrednih subjekata i 50 javnih institucija
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		20.000.000	38.180.000	58.180.000
3.2.1. Mjera	3.2.1. Smanjenje rizika od prirodnih nepogoda i antropogenih opasnosti	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Izrađena, ažurirana i revidirana projektna dokumentacije za uređenje korita rijeke Bosne i drugih vodotokova	1	3
		Izvršeni radovi u skladu sa projektnom dokumentacijom	0	1
		Uspostavljen sistem ranog upozoravanja	0	1
		Nabavljeno navalno vatrogasno vozilo	0	1
		Nabavljeni setovi opreme za jedinice zaštite i spasavanja (civilna zaštita, vatrogasci, specijalizovane jedinice)	0	3
		Broj izvršenih obuka jedinica zaštite i spasavanja (civilna zaštita, vatrogasci, specijalizovane jedinice)	0	5
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
5.430.000	25.900.000	31.330.000		
3.2.2. Mjera	3.2.2. Podizanje svijesti o značaju zaštite životne sredine i jačanje kontrolnih mehanizama	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj građana obuhvaćenih edukativnim programima	0	2.000
		Broj vidova podrške JLS udruženjima građana koji doprinose zdravoj životnoj sredini	0	6
		Broj MZ koje su imale promotivne akcije zaštite životne sredine	0	12
		Broj medijskih i promotivnih izvještaja i promotivnih akcija (leci, radio i TV emisija, objave na društvenim mrežama)	0	80
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
120.000	230.000	350.000		
3.2.3. Mjera	3.2.3. Povećanje pokrivenosti stanovništva vodovodnom i kanalizacionom mrežom	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj kilometara izgrađene vodovodne mreže		30
		Broj novih objekata sistema vodosnabdijevanja		9
		Broj kilometara rekonstruisane kanalizacione mreže		5
		Broj kilometara novoizgrađene kanalizacione mreže		10
Broj novoizgrađenih objekata objekata sistema odvodnje		4		

Redni broj i oznaka	NAZIV	INDIKATORI I FINANSIJSKI IZVORI		
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		14.050.000	10.650.000	24.700.000
3.2.4. Mjera	3.2.4. Modernizacija i unapređenje sistema protivgradne zaštite na teritoriji grada Doboja	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj automatizovanih protivgradnih stanica	0	8
		Udio smanjenja šteta na usjevima		30%
		Udio povećanja poljoprivredne proizvodnje		20%
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		0	800.000	800.000
3.2.5. Mjera	3.2.5. Osnove zaštite, uređenja i korištenja poljoprivrednog zemljišta	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Površine sa smanjenim negativnim uticajima – melioracija	0	100 hektara
		Površine degradiranog zemljišta vraćenog poljoprivrednoj namjeni – rekultivacija	0	10 hektara
		Površine poljoprivrednog zemljišta na kojima je popravljen kvalitet	0	100 hektara
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		400.000	600.000	1.000.000
3.3. Prioritet	3.3. Promocija korištenja obnovljivih izvora energije u okviru koncepta energetske efikasnosti i održivosti	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Smanjenje emisija CO2		40%
		Broj javnih objekata u kojima je uveden koncept energetske efikasnosti i održivosti	-	95%
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		850.000	2.650.000	3.500.000
3.3.1. Mjera	3.3.1. Utopljanje objekata zajedničkog stanovanja, kuća i javnih objekata	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj objavljenih javnih poziva za podsticaje	0	5
		Broj obnovljenih javnih objekata	0	3
		Broj onovljenih objekata zajedničkog stanovanja	0	3
		Broj obnovljenih objekata individualnog stanovanja (kuća)	0	12
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		300.000	900.000	1.200.000
3.3.2. Mjera	3.3.2. Proširenje sistema daljinskog grijanja na stambene zgrade zajedničkog stanovanja, javne objekte i kuće	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Dužina rekonstruisane primarne i sekundarne toplovodne mreže		5 km
		Broj novih podstanica	0	6
		Broj rekonstruisanih podstanica	0	12
		Broj novopriključenih zgrada zajedničkog stanovanja na sistem daljinskog grijanja	0	12
Broj novopriključenih javnih objekata na sistem daljinskog grijanja	0	4		

Redni broj i oznaka	NAZIV	INDIKATORI I FINANSIJSKI IZVORI		
		Broj novopriključenih objekata individualnog stanovanja na sistem daljinskog grijanja	0	15
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		200.000	1.000.000	1.200.000
3.3.3. Mjera	3.3.3. Nabavka električnih vozila za javne institucije i javni prevoz	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj nabavljenih električnih vozila	0	7
		Udio električnih vozila u odnosu na ukupan broj vozila	0	30%
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		200.000	300.000	500.000
3.3.4. Mjera	3.3.4. Istraživanje i korišćenje alternativnih i obnovljivih izvora energije	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj novih alternativnih ili obnovljivih izvora energije	0	3
		Instalisana snaga ili adekvatna jedinica mjerenja instalisane snage iz alternativnih ili obnovljivih izvora energije	0	3,0 MW
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		150.000	450.000	600.000

8.2. Detaljan pregled mjera

Veza sa strateškim ciljem	1. STVORENA KONKURENTNA PRIVREDNA STRUKTURA ZASNOVANA NA POTENCIJALIMA LOGISTIČKOG I DISTRIBUTIVNOG CENTRA		
Prioritet	1.1. Korištenje ekonomskih i prostornih potencijala za privlačenje investicija sa naglaskom na logističko-distributivni sektor		
Naziv mjere	1.1.1. Izgradnja, uređenje i promocija poslovne zone		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	<p>Grad Doboj je saobraćajni i administrativni regionalni centar. Da bi Grad Doboj dugoročno iskoristio svoje ekonomske, administrativne i prostorne potencijale potrebno je sprovesti ovu mjeru. Izgradnjom retail parkova (tržnih centara), poslovnih i privrednih zona, odnosno „Slobodne zone Doboj“, pokrenuće se novi poslovni subjekti, poslovne aktivnosti i otvoriti nova radna mjesta.</p> <p>Aktivnosti koje proizlaze iz ove mjere doprinijeće ekonomskom razvoju Grada Doboj. Za sprovođenje ove mjere planirane su sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Razvoj infrastrukture i poslovanja unutar „Slobodne zone Doboj“ - Uspostavljanje poslovnog-preduzetničkog inkubatora - Promocija ekonomskih, administrativnih i prostornih potencijala Grada Doboj - Promocija „Slobodne zone Doboj“ - Subvencije poslovnim subjektima za pokretanje poslovnih aktivnosti unutar „Slobodne zone Doboj“ - Stalno i održivo unapređenje uslova za pokretanje poslovnih aktivnosti i poslovanje u Gradu Doboj - Revitalizacija poslovnih aktivnosti na brownfield lokacijama 		
Ključni strateški projekti	1.1.1.1. Razvoj „Slobodne zone Doboj“ i revitalizacija <i>brownfield</i> lokacije „Trudbenik“		
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne vrijednosti	Ciljne vrijednosti
	- Broj novih poslovnih subjekata unutar „Slobodne zone Doboj“	0	30
	- Broj zaposlenih unutar „Slobodne zone Doboj“	0	850
	- Infrastrukturno uređena površina „Slobodne zone Doboj“	0 m ²	410.000 m ²
	- Broj otvorenih retail parkova	0	1
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Izgradnja „Slobodne zone Doboj“ i retail parkova (tržnih centara) i sve aktivnosti koje proizlaze iz tih poduhvata će znatno unaprijediti poslovne kapacitete, poslovno okruženje i uslove za poslovanje u Gradu Doboj i doprinijeti ekonomskom rastu Grada Doboj kroz otvaranje novih poslovnih subjekata i novih radnih mjesta. Sprovođenje ove mjere će stvoriti uslove za razvoj inovativne i održive ekonomije koristeći sve pogodnosti koje Grad Doboj pruža.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	<p>Ukupno: 38.500.000 KM, od čega:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 500.000 KM za unapređenje infrastrukture unutar zone iz Budžeta Grada Doboja 2023 • 3.000.000 za unapređenje infrastrukture unutar zone za period 2024-2029 – Budžet Grada Doboj • 20.000.000 KM za izgradnju poslovne infrastrukture iz Budžeta Grada Doboja • 15.000.000 eksterni izvori – poslovni subjekti i investitori za izgradnju poslovne infrastrukture <p>Napomena: nisu navedeni podaci koji se odnose na investiciju u lokaciju „Trudbenik“. Procijenjena vrijednost ulaganja je 75.000.000 KM</p>		
Period sprovođenja mjere	2023 - 2029		

Institucija odgovorna za koordinaciju sprovođenja mjere	Gradska uprava Grada Doboj: Odjeljenje za imovinsko pravne odnose Odjeljenje za finansije Odjeljenje za privredu i društvene djelatnosti Odjeljenje za prostorno uređenje
Nosioci sprovođenja mjere	Grad Doboj Gradska razvojna agencija Doboj Razvojna agencija Republike Srpske
Ciljne grupe	Domaći i strani investitori. Poslovni subjekti Inovativni preduzetnici Radno sposobno stanovništvo

Veza sa strateškim ciljem	1. STVORENA KONKURENTNA PRIVREDNA STRUKTURA ZASNOVANA NA POTENCIJALIMA LOGISTIČKOG I DISTRIBUTIVNOG CENTRA		
Prioritet	1.1. Korištenje ekonomskih i prostornih potencijala za privlačenje investicija, sa naglaskom na logističko-distributivni sektor		
Naziv mjere	1.1.2. Unapređenje saradnje sa dijasporom u funkciji promocije investicionih potencijala		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	<p>Cilj mjere „Unapređenje saradnje sa dijasporom u funkciji promocije investicionih potencijala“ je uspostavljanje trajnih mehanizama saradnje sa dijasporom u smjeru institucionalizacije ove saradnje i uključivanja dijaspore u razvoj Grada Doboj. Saradnja sa dijasporom, veze i odnosi, nesumnjivo su veliki potencijal za unutrašnji razvoj Grada Doboj i ona podrazumijeva poslovnu, društvenu i kulturnu vezu.</p> <p>Unapređivanja međusobnih odnosa i ostvarivanja kvalitetnije saradnje sa dijasporom doprinijet će povećanju investicija od strane dijaspore u privredu Grada Doboj i povezivanju poslovnih subjekata na teritoriji Grada Doboj sa poslovnim subjektima iz dijaspore, radi uspostavljanja poslovne saradnje, povećanja izvoza i razmjene znanja, iskustva i poslovnih ideja. Predviđene aktivnosti i okvirna područna djelovanja ove mjere, u saradnji sa vladinim, međunarodnim, nevladinim i društvenim institucijama i organizacijama, su sljedeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mapiranje dijaspore u poslovnim, kulturnim i društvenim okvirima, • Promocija investicionih potencijala Grada Doboj, sa naglaskom na strukturne, lokacijske i saobraćajne pogodnosti, • Organizovanje foruma dijaspore i poslovnih susreta lokalnih poslovnih subjekata sa poslovnim subjektima iz dijaspore radi uspostavljanja poslovne saradnje i razmjene znanja i iskustva, • Organizovanje formalnih i neformalnih sportskih, kulturnih i društvenih susreta sa cinjem razmjene znanja, iskustva i očekivanja, • Stvaranje strateških partnerstava i uzajamno korisnih odnosa kroz uspostavljanje sistematskog načina rada, jačanja povjerenja i unapređenja komunikacije između dijaspore i Grada Doboj, • Sprovođenje projekata koji imaju cilj podrške i podsticaja investicijama iz dijaspore i unapređenju saradnje i poverenja. 		
Ključni strateški projekti			
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne vrijednosti	Ciljne vrijednosti
	- Broj organizovanih foruma dijaspore i poslovnih susreta - Ukupna vrijednost investicija iz dijaspore za period 2023 -2029. - Broj uspostavljenih poslovnih veza saradnje između domaćih poslovnih i	4 - 0	7 25.000.000 KM 15

	inostranih poslovnih subjekata posredstvom dijaspore		
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Sprovođenje ove mjere doprinosi kvalitetnijim i održivim odnosima sa dijasporom i samim tim doprinijeti ekonomskom razvoju Grada Doboj. Dijaspore BiH je u 2022. godini putem bankarskih transakcija poslala 1.900.000.000 KM a isto toliko sredstava je neformalnim putem poslato u BiH što dokazuje koliko važan značaj i uticaj ima na ekonomiju BiH.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Iznos: 225.000 KM Izvori: 150.000 KM iz Budžeta Grada Doboja za programe i projekte unapređenja saradnje sa dijasporom 75.000 KM eksternih sredstava iz programa i projekata unapređenja saradnje sa dijasporom		
Period sprovođenja mjere	2023–2029		
Institucija odgovorna za koordinaciju sprovođenja mjere	Gradska uprava Grada Doboj: Odjeljenje za imovinsko pravne odnose Odjeljenje za finansije Odjeljenje za privredu i društvene djelatnosti Odjeljenje za prostorno uređenje Ministarstvo evropskih integracija Republike Srbije		
Nosioci sprovođenja mjere	Gradska uprava Grada Doboj: Odjeljenje za strateško planiranje, evropske integracije i lokalni ekonomski razvoj u sklopu kojeg se nalazi Kancelarija za dijasporu i koordinator za dijasporu		
Ciljne grupe	Dijaspore i preduzetnici (preduzeća) na teritoriji Grada Doboj Radno sposobno stanovništvo		

Veza sa strateškim ciljem	1. STVORENA KONKURENTNA PRIVREDNA STRUKTURA ZASNOVANA NA POTENCIJALIMA LOGISTIČKOG I DISTRIBUTIVNOG CENTRA		
Prioritet	1.2. Podizanje konkurentnosti poljoprivrede, turizma i uslužnih djelatnosti		
Naziv mjere	1.2.1. Razvoj i jačanje kapaciteta primarne poljoprivredne proizvodnje		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	Kontinuirana podrška razvoju primarne poljoprivredne proizvodnje, podrazumjeva mjeru materijalno-finansijske podrške poljoprivrednim proizvođačima a koja je definisana Programom korišćenja sredstava za unapređenje poljoprivredne proizvodnje. Cilj dodjele podsticaja je postizanje stabilnog rasta i razvoj poljoprivredne proizvodnje uz povećanje produktivnosti i konkurentnosti poljoprivrednih gazdinstava i stvaranje sirovinke osnove za prehrambenu industriju. Novčanim podsticajima, omogućava se registrovanim poljoprivrednim proizvođačima unapređenje, povećanje i proširenje postojeće proizvodnje, te zasnivanje nove, što svakako doprinosi održivom razvoju poljoprivrede na području grada Doboja. Kroz ovu mjeru, na godišnjem nivou će biti podržana stočarska proizvodnja, pčelarstvo, podizanje višegodišnjih zasada voća, stimulisane biljne proizvodnje putem plaćanja po zasijanim površinama, odnosno broju sadnica, podršku organskoj proizvodnji, podršku radu udruženja poljoprivrednika, kroz organizovanje i sprovođenje edukacija, posjeta sajmovima, uzornim imanjima i ostalo.		
Ključni strateški projekti			
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne vrijednosti	Ciljne vrijednosti
	- broj novoformiranih mini farmi (tov ili mlijeko) - broj pčelinjih društava	110 6.000	150 7.000

	- površine pod novim zasadima voća - površine pod plastenicima - broj organskih proizvođača	540 ha 40.000 m ² 0	600 ha 50.000 m ² 10
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Razvoj i povećanje obima proizvodnje, produktivnosti, konkurentnosti i ekonomskog osnaživanja poljoprivrednih proizvođača. Podizanje nivoa znanja proizvođača i promovisanje poljoprivredne proizvodnje u funkciji iskorištavanja poljoprivrednih potencijala za usklađeni razvoj poljoprivrede i turizma.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Iznos: 840.000 KM Izvor: Budžet Grada Doboja		
Period sprovođenja mjere	2023 - 2029		
Institucija odgovorna za koordinaciju sprovođenja mjere	Gradska uprava Doboja		
Nosioci sprovođenja mjere	Gradska uprava, Odjeljenje za poljoprivredu		
Ciljne grupe	Registrovana poljoprivredna gazdinstva		

Veza sa strateškim ciljem	1. STVORENA KONKURENTNA PRIVREDNA STRUKTURA ZASNOVANA NA POTENCIJALIMA LOGISTIČKOG I DISTRIBUTIVNOG CENTRA		
Prioritet	1.2. Podizanje konkurentnosti poljoprivrede, turizma i uslužnih djelatnosti		
Naziv mjere	1.2.2. Ekonomsko osnaživanje ruralnog stanovništva putem održive poljoprivredne proizvodnje		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	<p>Mjera podrazumijeva kreiranje i provođenje aktivnosti na održivom socioekonomskom razvoju, sa ciljem ekonomskog osnaživanja seoskih domaćinstava putem zasnivanja poljoprivredne proizvodnje, sa mogućnošću ostvarivanja kooperantske saradnje sa otkuplivačko – prerađivačkim kapacitetima.</p> <p>Fokus su poljoprivredna gazdinstva koja posjeduju zemljišne i druge resurse za bavljenje primarnom poljoprivrednom proizvodnjom sa akcentom na proizvodnju povrća i voća u zaštićenim prostorima.</p> <p>Proizvodnja povrća u zaštićenom prostoru poljoprivrednom proizvođaču daje određenu sigurnost i kontinuiranu proizvodnju, koja rezultira većom profitabilnošću.</p>		
Ključni strateški projekti			
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne vrijednosti	Ciljne vrijednosti
	- Broj gazdinstava koja se bave plasteničkom proizvodnjom	0	40
	- Broj novoregistrovanih poljoprivrednih gazdinstava	0	40
	- Broj novih mini prerađivačkih pogona u svrhu prerade poljoprivrednih proizvoda	0	1
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Realizacijom mjere dovodi do organizovanog povezivanja poljoprivrednih proizvođača sa otkuplivačko-prerađivačkim kapacitetima, što je osnov ekonomskog osnaživanja seoskih domaćinstava.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Iznos: 500.000 KM Izvori: 200.000 KM Budžet Grada Doboja 300.000 KM ostali eksterni izvori		
Period sprovođenja mjere	2023-2029		
Institucija odgovorna za koordinaciju sprovođenja mjere	Gradska uprava Doboja		
Nosioci sprovođenja mjere	Gradska uprava, Odjeljenje za poljoprivredu		
Ciljne grupe	Individualni poljoprivredni proizvođači		

Veza sa strateškim ciljem	1. STVORENA KONKURENTNA PRIVREDNA STRUKTURA ZASNOVANA NA POTENCIJALIMA LOGISTIČKOG I DISTRIBUTIVNOG CENTRA		
Prioritet	1. 2. Podizanje konkurentnosti poljoprivrede, turizna i uslužnih djelatnosti		
Naziv mjere	1.2.3. Razvoj ruralnog (seoskog) turizma i uvezivanje i promocija turističke ponude na nivou regije		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	<p>Mjera razvoja i promocije turističkih sadržaja osmišljena je kroz razvoj ruralnog (seoskog) turizma kao i uvezivanje i promocija turističke ponude kroz stvaranje „klastera“ na regionalnom nivou radi bolje promocije, kako turističke ponude tako i plasmana turističkih i poljoprivrednih proizvoda. Pored prirodnih resursa koje posjedujemo, geografskog položaja koji nas čini regionalnim centrom i koji ostavlja prostora turistima da put nastave prema ostalim turističkim destinacijama u regionu i šire, te objekata kulturno-istorijskog nasleđa koji sami po sebi privlače turiste, stvaranjem klastera i razvoj seoskog turizma bi zasigurno povećalo interesovanje i duže zadržavanje turista koji žele adekvatan odmor uz raznovrstan sadržaj. Naš cilj je da turisti ostvare noćenja u Gradu Doboj dok obilaze regionalne turističke sadržaje. U sklopu mjere predviđena je realizacija sljedećih projekata i aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Razvoj ruralnog (seoskog) turizma, - Edukacija seoskih domaćinstava, - Unapređenje opštih uslova za prihvata i boravak turista, - Obogaćivanje i podizanje nivoa kvaliteta turističkih sadržaja, - Unapređenje i promocija izvornih i tradicionalnih vrijednosti i običaja, - Promocija i organizovanje kulturnih, umjetničkih, sportskih i drugih manifestacija, - Osnivanje turističko-informativnih centara, - Obuka i stručno usavršavanje kadrova uključenih u realizaciju turističkih projekata. 		
Ključni strateški projekti			
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne vrijednosti**	Ciljne vrijednosti***
	<ul style="list-style-type: none"> - Broj ostvarenih noćenja - Broj ležaja u apartmanima - Broj smještajnih kapaciteta u seoskim domaćinstvima, - Broj turističkih sadržaja iz oblasti kulture i umjetnosti - Broj turističkih sadržaja iz oblasti sporta 	<p>17.248 (2021)</p> <p>74 (2020)</p> <p>51 (2020)</p> <p>22</p> <p>9</p>	<p>40.000</p> <p>160</p> <p>110</p> <p>40</p> <p>15</p>
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Sprovođenje ove mjere će doprinijeti ostvarivanju prioriteta „Podizanje konkurentnosti poljoprivrede, turizna i uslužnih djelatnosti“ u okviru prvog strateškog cilja i samim tim doprinijeti razvoju turističke ponude i ekonomskom razvoju Grada Doboja.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	<p>Ukupno: 650.000 KM</p> <p>Izvori:</p> <p>200.000 KM Budžet Grada Doboja</p> <p>350.000 KM prihodi od boravišne takse</p> <p>100.000 KM eksterni izvori</p>		
Period sprovođenja mjere	2023 – 2029		
Institucija odgovorna za koordinaciju sprovođenja mjere	Gradska uprava Grada Doboja		
Nosioci sprovođenja mjere	Turistička organizacija Grada Doboja		

Ciljne grupe	Domaći i strani turisti, pružaoci turističkih usluga i građani Grada Doboj
---------------------	--

Veza sa strateškim ciljem	1. STVORENA KONKURENTNA PRIVREDNA STRUKTURA ZASNOVANA NA POTENCIJALIMA LOGISTIČKOG I DISTRIBUTIVNOG CENTRA		
Prioritet	1.2. Podizanje konkurentnosti poljoprivrede, turizma i uslužnih djelatnosti		
Naziv mjere	1.2.4. Podrška osnivanju start-up kompanija i samozapošljavanju		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	<p>Podsticajne mjere i prilagođeni modeli finansiranja preduzetništva mladih i žena uopšteno omogućavaju mladim i ženama preduzeticama pristup povoljnim dugoročnim sredstvima i dugoročnu perspektivu razvoja njihovih preduzeća, što značajno utiče na povećanje zaposlenosti i proces samozapošljavanja i osnaživanja mladih i žena. U okviru ove mjere, u saradnji sa vladinim, međunarodim, nevladinim i društvenim institucijama i organizacijama, planirane su sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stvaranje strateških partnerstva i uzajamno korisnih odnosa sa svim nadležnim i zainteresovanim akterima i partnerima - Uspostavljanje dugoročnih i održivih institucionalnih mehanizma podrške i podsticaja - Primjenjivati definisane zakonske propise i strateške pravce razvoja i podsticaja, bazirane na zdravim, neselektivnim preduzetničkim osnovama - Sprovođenje programa samozapošljavanja i podsticaja novo osnovanim preduzećima, posebno mladih i žena uopšteno - Promocija programa samozapošljavanja i podsticaja novo osnovanim preduzećima (start-up kompanijama) - Promocija značaja preduzetništva i samozapošljavanja u osnaživanju položaja mladih i žena uopšteno - Promocija važnosti i prednosti inovativne i održive ekonomije i podrška razvoju inovativnih i održivih preduzeća - Uspostavljanje poslovno-preduzetničkog inkubatora - Uspostavljanje Društvenog centra - Uspostavljanje HUB centra Gradske razvojne agencije Doboj <p>U okvirima ove mjere sprovode se sljedeći projekti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - "Podrška socio-ekonomskoj stabilnosti regije zapadnog Balkana 2021-2022" koji sprovode Grad Doboj i Help – Hilfe zur Selbsthilfe e.V. - CEFE program podrške preduzetništvu koji sprovode Gradska Razvojna agencija Doboj i udruženje trenera CEFE - „Omladinska banka“, saradnja Grada Doboj i Fondacije Mozaik 		
Ključni strateški projekti			
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne vrijednosti	Ciljne vrijednosti
	- Broj novoosnovanih preduzeća (d.o.o) koja su primila podršku i podsticaj	0	8
	- Broj novih samozaposlenih preduzetnika (s.p) koji su primili podršku i podsticaj	30	100
	- Broj poslovno-preduzetničkih inkubatora / HUB centara	0 / 0	1 / 1

Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Ova mjera ima za cilj da omogući osnivanje i razvoj mikro i malih preduzeća, posebno da omogući i razvije preduzetništvo mladih i žena uopšteno. Brojna istraživanja su dokazala da su mikro, mala i srednja preduzeća pokretačka snaga i motor ekonomskog razvoja, posebno zbog doprinosa koji se ogleda u tehnološkim inovacijama, zapošljavanju i povećanju broja poslovnih subjekata i samog poslovanja.
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Iznos: 1.000.000 KM Izvori: Grad Doboj 500.000 KM Međunarodne razvojne agencije (Sida, SDC, UNDP, Kult, Caritas) 500.000 KM
Period sprovođenja mjere	2023 - 2029
Institucija odgovorna za koordinaciju sprovođenja mjere	Grad Doboj Odjeljenje za privredu i društvene djelatnosti Odjeljenje za strateško planiranje, evropske integracije i lokalni ekonomski razvoj
Nosioci sprovođenja mjere	Gradska razvojna agencija Doboj Nadležna Odjeljenja Gradske uprave
Ciljne grupe	Mladi Žene Ranjive i marginalizovane kategorije Trajno nezaposleni

Veza sa strateškim ciljem	1. STVORENA KONKURENTNA PRIVREDNA STRUKTURA ZASNOVANA NA POTENCIJALIMA LOGISTIČKOG I DISTRIBUTIVNOG CENTRA
Prioritet	1.3. Podrška razvoju ekonomije
Naziv mjere	1.3.1. Podsticaji, umrežavanje i savjetodavna podrška poslovnom sektoru
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	<p>U okvirima mjere podsticaja, umrežavanja i savjetodavna podrška poslovnom sektoru, poslovnim subjektima će se obezbijediti prilagođeno poslovno savjetovanje i bespovratna sredstva sa ciljem podsticanja ekonomskog razvoja Grada Doboj. Ovaj cilj će se ostvariti prvenstveno kroz afirmaciju poslovanja u skladu sa zakonom, stvaranju novih radnih mjesta i razvoja poslovnih aktivnosti, uključujući i dimenziju socijalnog preduzetništva, primjenu novih proizvodnih programa i tehnologija sa dodatnom vrijednošću u proizvodnji, uz razvoj inovativnosti proizvoda, procesa, organizacije, marketinga, primjene IT i digitalizacije. Ova mjera, u saradnji sa vladinim, međunarodnim, nevladinim i društvenim institucijama i organizacijama, će se sprovesti kroz sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Programi podsticaja razvoja poslovnim subjektima - Programi podsticaja razvoja inovativnih i održivih proizvoda i tehnologija i njihovo plasiranje na tržište - Umrežavanje sa računovodstvenim i pravnim servisima, administrativno-tehničke usluge, podrška pristupu izvorima finansiranja i kreditno-garancijskim ponudama, prenos znanja i tehnologije, pomoć poslovnim subjektima pri poslovnom planiranju i razvoju, istraživanje tržišta, promocija i poslovno povezivanje, edukacija u funkciji razvoja poslovnih vještina, poslovna i savjetodavna podrška pri ISO i drugom certifikovanju - Utvrđivanje jedinstvenih mjera za unapređenje poslovanja i pružanje podrške prilikom sprovođenja utvrđenih mjera, kao i podršku za strateško upravljanje, planiranje, zaštite okoliša, te drugih oblasti - Organizovanje poslovnih susreta (Business-to-business (B2B)) i umrežavanje domaćih poslovnih subjekata sa poslovnim subjektima iz BiH i inostranstva, poseban naglasak staviti na umrežavanje sa investitorima i poslovnim subjektima iz dijaspore

	<ul style="list-style-type: none"> - Organizovanje Privrednog sajma - Podrška i podsticaj prestavljanja i učešća privrednih subjekata iz Grada Doboj na privrednim sajmovima u BiH i inostranstvu - Uspostavljanje trajnih mehanizma podrške i uspostavljanje sistematskog načina rada u smjeru institucionalizacije podrške poslovnom sektoru - Uspostavljanje društvenog centra - Uspostavljanje poslovnog-preduzetničkog inkubatora - Uspostavljanje HUB centra Gradske razvojne agencije Doboj 		
Ključni strateški projekti			
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne vrijednosti	Ciljne vrijednosti
	<ul style="list-style-type: none"> - Broj programa podsticaja postojećim preduzećima - Broj foruma dijaspore i B2B sastanaka - Broj organizovanih privrednih sajmova 	2 4 0	5 7 1 (svake godine)
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Mikro, mala i srednja preduzeća su jedan od najvažnijih faktora sveobuhvatnog ekonomskog rasta, koja u Bosni i Hercegovini generiraju preko 60% ukupne zaposlenosti i preko 60% BDP-a. S ciljem podsticanja rasta i razvoja poslovnih subjekata ova mjera će omogućiti kreiranje ciljanih rješenja za stvarne izazove sa kojima se susreću mikro, mala i srednja preduzeća u Gradu Doboj.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Iznos: 100.000 KM Izvori: 50.000 KM Grad Doboj 50.000 KM partneri (Privredna komora RS i organizacije civilnog društva koje realizuju projekte razvoja poslovnog okruženja)		
Period sprovođenja mjere	2023 - 2029		
Institucija odgovorna za koordinaciju sprovođenja mjere	Grad Doboj		
Nosioci sprovođenja mjere	Odjeljenja Gradske uprave Grada Doboj Gradska Razvojna Agencija Doboj Privredna komora RS Privredni savjet Grada Doboj Razvojna agencija Republike Srpske Fondacija Mozaik		
Ciljne grupe	Postojeći poslovni subjekti Inovatori novih inovativnih proizvoda i tehnologija		

Veza sa strateškim ciljem	1. STVORENA KONKURENTNA PRIVREDNA STRUKTURA ZASNOVANA NA POTENCIJALIMA LOGISTIČKOG I DISTRIBUTIVNOG CENTRA
Prioritet	1.3. Podrška razvoju ekonomije zasnovane na znanju i inovacijama
Naziv mjere	1.3.2. Jačanje saradnje poslovnog i obrazovnog sektora
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	Ova mjera podrazumjeva: <ul style="list-style-type: none"> - saradnju sa Privrednom komorom, Unijom udruženja poslodavaca, Zanatsko-preduzetničkim udruženjem, udruženjima privrednika, lokalnim privrednicima, Zavodom za zapošljavanje Republike Srpske i ostalim društvenim partnerima na analizi i ispitivanju potreba tržišta rada za novim zanimanjima; - kreiranje ambijenta za efikasnije povezivanje škola i privrednih subjekata, na

	<p>regionalnom nivou, te stvaranje preduslova za privredni razvoj lokalne zajednice;</p> <p>- unapređenje saradnje sa akademskom i poslovnom zajednicom, te ostalim društvenim partnerima kroz organizaciju predavanja značajnih za unapređenje profesionalne orijentacije kao i kompetencija učenika.</p> <p>Aktivnosti za implementaciju ove mjere će uključiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ispitivanje i analiza potreba tržišta rada za novim zanimanjima - Kontinuirana promocija deficitarnih i trogodišnjih zanimanja; - Jačanje kadrovskih i materijalno - tehničkih uslova u srednjim školama; - Kontinuirano učešće u radu Regionalnog savjeta za obrazovanje; - Poboljšanje kapaciteta za sprovođenje praktične nastave u lokalnim preduzećima; - Podrška uspostavljanju sistema karijernog vođenja i savjetovanja učenika; - Podsticanje stručnih škola da kreiraju određeni procenat programa u skladu sa potrebama poslodavaca. 		
Ključni strateški projekti			
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne vrijednosti	Ciljne vrijednosti
	-% upisanih učenika u trogodišnje škole	20%	40%
	-% motivisanih učenika za upis u deficitarna zanimanja	70%	90%
	-% razvijenih izbornih nastavnih programa/modula u skladu sa potrebama poslodavaca	50%	80%
	- % učenika koji realizuju praktičnu nastavu kod poslodavaca	30%	60%
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Usklađivanje obrazovanja sa potrebama tržišta rada		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	<p>Iznos: 250.000 KM</p> <p>Izvori:</p> <p>Budžet Grada Doboja – 150.000 KM</p> <p>eksterni izvori (projekti međunarodnih organizacija) – 100.000 KM</p>		
Period sprovođenja mjere	Kontinuirano		
Institucija odgovorna za koordinaciju sprovođenja mjere	Gradska uprava (Odjeljenje za privredu i društvene djelatnosti); srednje škole		
Nosioci sprovođenja mjere	Gradska uprava (Odjeljenje za privredu i društvene djelatnosti); Ministarstvo prosvjete i kulture RS; Republički pedagoški zavod; srednje škole		
Ciljne grupe	Nastavnici, stručni saradnici, društveni partneri, poslodavci, učenici		

Veza sa strateškim ciljem	2. UNAPREĐEN KVALITET ŽIVOTA I DEMOGRAFSKA STRUKTURA STANOVNIŠTVA
Prioritet	2.1. Podrška obnovi demografske strukture stanovništva na teritoriji grada Doboja

Naziv mjere	2.1.1. Motivisanje stanovništva za ostanak u ruralnim područjima		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	<p>Da bi grad Doboj dugoročno iskoristio svoje potencijale uključujući i ruralna područja, neophodno je zadržavanje stanovništva u istim. Ova mjera ima za cilj zadržati stanovništvo u ruralnim područjima kroz razne vrste pomoći i subvencije. Prvenstveno da se pruži podrška mladim bračnim parovima da ostanu u ruralnim područjima i samim tim zasnuju porodice u istim.</p> <p>U okviru ove mjere planirane su sljedeće aktivnosti :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Subvencionisanje programa poljoprivrednih podsticaja - Promocija samozapošljavanja mladih u ruralnim područjima - Promocija samozapošljavanja i osnaživanja žena u ruralnim područjima - Finansijska podrška mladim bračnim parovima za povećanje nataliteta - Podrška sanaciji privatnih objekata u ruralnim sredinama kroz donacije uz podršku Ministarstava - Unapređenje fizičke infrastrukture u ruralnim područjima kroz donacije i finansijsku podršku - Pomoć opstanku škola u ruralnim područjima kroz finansijsku podršku i obnovu istih - Bolji uslovi i opremljenost ambulanti u ruralnim područjima - Nabavka vozila i opreme za obavljanje mobilnih medicinskih usluga za potrebe ruralnih ambulanti - Uspostavljanje Društvenog centra koji će uspostaviti bolju komunikaciju za potrebe mladih u MZ u ruralnim područjima <p>Implementacija ove mjere je u vezi sa sljedećim projektima:</p> <ul style="list-style-type: none"> - “Podrška socio-ekonomskoj stabilnosti regije zapadnog Balkana 2021-2022“ koji sprovode Grad Doboj i Help – Hilfe zur Selbsthilfe. 		
Ključni strateški projekti			
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne vrijednosti	Ciljne vrijednosti
	- Broj novoosnovanih preduzeća uz podršku podsticaja	5	10
	- Broj novoosnovanih biznisa nezaposlenih žena u ruralnim područjima	5	25
	- Novoopremljene škole sa boljim uslovima za školovanje u ruralnim područjima	1	5
	- Nabavljena vozila i oprema za obavljanje mobilnih medicinskih usluga	0	2
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Sprovođenjem ove mjere doprinosi ekonomskom razvoju grada i ispunjavanju ciljeva 5 (rodna ravnopravnost), 9 (industrija, inovacije i infrastruktura), 10 (smanjene nejednakosti) i 11 (održivi gradovi i zajednice) Održivog razvoja Ujedinjenih nacija		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Iznos: 120.000 KM Izvori: Grad Doboj: 60.000 KM Donatori: 60.000 KM		
Period sprovođenja mjere	2023 - 2029		
Institucija odgovorna za koordinaciju sprovođenja mjere	Grad Doboj		
Nosioci sprovođenja mjere	Nadležna odjeljenja Gradske uprave		

Ciljne grupe	Stanovništvo u ruralnim područjima Mladi Žene Nezaposleni
---------------------	--

Veza sa strateškim ciljem	2. UNAPREĐEN KVALITET ŽIVOTA I DEMOGRAFSKA STRUKTURA STANOVNIŠTVA		
Prioritet	2.1. Podrška obnovi demografske strukture stanovništva na teritoriji Grada Doboja		
Naziv mjere	2.1.2. Stimulisanje lokalnog stanovništva za ostanak na prostru grada Doboja		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	<p>Prema raspoloživim podacima veliki broj mladih odlazi u inostranstvo u potragu za boljim uslovima života povećava se udio starijeg stanovništva što rezultira padom prirodnog priraštaja. Kako bi se zaustavile migracije i podigao nivo nataliteta potrebno je pružiti podršku mladim bračnim parovima kroz adekvatnu populacionu politiku.</p> <p>Kreiranje populacione politike podrazumijeva postojanje programa planiranja porodice i podsticanje rađanja putem materijalnih davanja i niza mjera usmjerenih ka djeci.</p> <p>Takođe postoji sve veći broj parova koji imaju zdravstvene probleme, zbog kojih se prirodnim putem ne mogu ostvariti kao roditelji, te su prinuđeni da se podvrgnu postupku biomedicinske potpomognute oplodnje što zahtjeva i dodatnu finansijsku podršku.</p> <p>U okviru ove mjere planirane su sljedeće aktivnosti :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kontinuirano sufinansiranje stambenih jedinica i kredita za mlade bračne parove ; - Kontinuirano sufinansiranje troškova postupka biomedicinske potpomognute oplodnje; - Sprečavanje negativnog prirodnog priraštaja i poboljšanje socio-ekonomskog standarda višečlanih porodica kroz finansijske podsticaje i druge pogodnosti. <p>Subvencionisanje stambenih jedinica za mlade bračne parove je u skladu sa od Odlukom skupštine Grada Doboja o sufinansiranju sredstava za kupovinu stambenih jedinica za mlade bračne parove.</p> <p>Dodjela novčanih sredstava za sufinansiranje troškova jednog postupka biomedicinski potpomognute oplodnje je u skladu sa odlukom skupštine Grada Doboja o sufinansiranju troškova biomedicinski potpomognute oplodnje za podršku pronatalitetnoj politici Grada Doboja.</p>		
Ključni strateški projekti			
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne vrijednosti	Ciljne vrijednosti
	- Broj subvencionisanih i dodjeljenih stambenih jedinica za mlade bračne parove	73	100
	- Broj korisnika prava na sufinansiranje troškova postupka biomedicinske potpomognute oplodnje	30	70
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Navedena mjera će pozitivno uticati na smanjenje emigracije i podizanje nataliteta.		

Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	<p>Ukupan iznos za mjeru: 2.440.000 KM</p> <p>1) Stanovi za mlade bračne parove: 2.160.000 KM</p> <p>Model 1: Grad Doboj finansira 49% ukupne vrijednosti stambene jedinice, dok supružnici učestvuju 51%, u kojem slučaju supružnici biraju stambenu jedinicu ili</p> <p>Model 2: Grad Doboj finansira 70% ukupne vrijednosti stambene jedinice, dok supružnici finansiraju 30%, u kojem slučaju supružnici nemaju pravo izbora stambene jedinice, odnosno izbor se vrši iz preostalih raspoloživih stambenih jedinica izabranih Javnim pozivom Grada Doboj.</p> <p>2) Biomedicinski potpomognuta oplodnja : 280.000 KM – Grad Doboj</p>
Period sprovođenja mjere	2023 - 2029
Institucija odgovorna za koordinaciju sprovođenja mjere	Grad Doboj
Nosioci sprovođenja mjere	Nadležna odjeljenja Gradske uprave
Ciljne grupe	Mladi bračni parovi, višečlane porodice

Veza sa strateškim ciljem	2. UNAPREĐEN KVALITET ŽIVOTA I DEMOGRAFSKA STRUKTURA STANOVNIŠTVA
Prioritet	2.1. Podrška obnovi demografske strukture stanovništva na teritoriji grada Doboja
Naziv mjere	2.1.3. Unapređenje rada mjesnih zajednica
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	<p>Grad Doboj po skupštinskoj odluci ima 67 mjesnih zajednica. Nakon sprovedenih izbora za Savjet MZ u februaru 2021.godine uspješno je formirano u 65. Obzirom da MZ nisu pravno lice u RS tako i interesovanje građana nije na visokom nivou za organizovanje unutar MZ.</p> <p>Aktivnosti za unaprijeđenje rada MZ postiže se kroz „organizovanje“ stanovništva i održavanje Foruma. U okviru projekta „Jačanje uloge MZ u BiH“ (finansira vlada Švajcarske i Švedska a provodi UNDP BiH) usvojen je set dokumenata „Metodologija rada MZ“ pa je i prioritet njihova upotreba. Slijedeći ovu potrebu planirana je edukacija svih MZ. Upotrebom predloženih dokumenata i blanko obrazaca, omogućiće se definisanje prioriteta svake MZ a spisak prioriteta dostaviti JLS u formi godišnjeg izvještaja čime će se omogućiti utvrđivanje inovativnih mehanizama za proaktivno učešće građana u javnim raspravama i drugim oblicima građanskog učešća u poslovima mjesne samouprave kao i dvosmjerna komunikacija MZ-JLS koja će biti podignuta na viši nivo. Uvidom u prioritete MZ, gradska uprava će imati detaljan pregled stanja i efikasnije usmjeravanje kako gradskih budžetskih tako i eksternih donatorskih sredstava za strateške projekte.</p> <p>Aktivnosti na opremanju kancelarija za nesmetan rad MZ, za pružanje potrebnih, pravovremenih i pouzdanih informacija stanovništvu kroz sanaciju i adaptaciju prostora kancelarija i domova kulture u MZ. Opremanjem ovih prostora osigurava se mogućnost organizovanja sastanaka kako o prioritnim zadacima i približavanje i pristup gradskoj upravi, tako i kao mjesto za pružanje usluga stanovništvu i prostor društvenog, kulturnog i socijalnog života MZ.</p> <p>U okviru ove aktivnosti predviđeno je ostvarivanje saradnje sa drugim MZ, javnim komunalnim preduzećima, Centrom za socijalni rad, zdravstvenim i školskim ustanovama i to sastanka jednom godišnje. Veliki problem predstavlja odvoz smeća koje najčešće uzrokuje nastajanje divljih deponija. Kroz sastanak sa Centrom za socijalni rad u znatnoj mjeri se znatno više nego do sada, može pomoći socijalno ugroženom stanovništvu. Pored navedenih a u zavisnosti od prioritnih potreba MZ organizovaće se i sastanci sa drugim preduzećima.</p>

	Mjera u održavanju putne infrastrukture i rasvjete je na zadovoljavajućem nivou te će kao takva ostati a u skladu sa mogućnostima grada i unaprijeđivati u narednom periodu.		
Ključni strateški projekti			
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne vrijednosti	Ciljne vrijednosti
	<ul style="list-style-type: none"> - Broj MZ obučeni za upotrebu „Metodologije rada MZ“ - Broj saniranih i opremljenih kancelarija MZ 	<ul style="list-style-type: none"> - 5 MZ završilo edukaciju - 10 prostora upotrebljivo 	<ul style="list-style-type: none"> - 60 MZ obučeno za upotrebu Metodologije - 35 prostora sanirano za upotrebu
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	<p>Realizacijom navedenih mjera ojačaće se Savjet MZ kao tijelo koje je sposobno odlučivati i sprovesti aktivnosti za bolji život stanovništva.</p> <p>Opremanjem kancelarija omogućiće se prostor gdje će se stanovnici sastajati i razmatrati kako o pitanjima bitnim za infrastrukturu MZ tako i za kulturna, socijalna, sportska i druga druženja stanovništva.</p> <p>Trećom mjerom rješavaju se kako pitanja iz socijalne sfere, civilne zaštite i podiže se svijest o zaštiti životne sredine kroz odvoz smeća.</p>		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	<p>Ukupan iznos: 280.000 KM</p> <p>Grad Doboje: 140.000 KM</p> <p>Eksterni izvori finansiranja: 140.000 KM</p>		
Period sprovođenja mjere	2023 - 2029		
Institucija odgovorna za koordinaciju sprovođenja mjere	Grad Doboje		
Nosioci sprovođenja mjere	<p>Odjeljenje za privredu i društvene djelatnosti</p> <p>Odjeljenje za strateško planiranje, evropske integracije i lokalni ekonomski razvoj</p>		
Ciljne grupe	Cjelokupno stanovništvo mjesnih zajednica grada Doboja		

Veza sa strateškim ciljem	2. UNAPREĐEN KVALITET ŽIVOTA I DEMOGRAFSKA STRUKTURA STANOVNIŠTVA
Prioritet	2.2. Poboljšanje dostupnosti i kvaliteta usluga u oblasti socijalne i zdravstvene zaštite
Naziv mjere	2.2.1. Unapređenje socijalnih usluga i inkluzija lica sa invaliditetom kroz izgradnju pristupačnog okruženja
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	<p>Implementacija mjere će uključiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obuku personalnih asistenata; - Nabavku specijalnog prilagođenog vozila za prevoz nepokretnih i teško pokretnih lica sa invaliditetom koji se školuju, koji su zaposleni i društveno aktivni, za odlazak ljekaru i slično; - Uspostavljanje rada i nabavka opreme za Lokalni volonterski servis (računar, štampač sa skenerom, projektor, didaktička oprema, kopir aparat). <p>-Promocija prava i usluga iz domena socijalne, dječije i zdravstvene zaštite-prava koja pruža CSR;</p> <p>-prava iz domena rada Javnog fonda za dječiju zaštitu;</p> <p>-obilježavanje Dana dijabetesa, Daunovog sindroma, rijetkih bolesti, Dana porodice, Dječije nedelje i sl putem sistema zdravstvene zaštite CZMZ;</p>

	<p>-organizovanje zajedničkih aktivnosti roditelja djece i omladine sa smetnjama u razvoju;</p> <p>-proširenje prava za pomoć u kući (Mobilni tim u sastavu predstavnika DZ-a, CZMZ i CSR) radi pružanja pomoći i podrške iz domena socijalne i zdravstvene zaštite i drugih usluga, posebno u ruralnim sredinama;</p> <p>-uspostavljanje Centra za zdravo starenje radi podrške ljudima u trećem dobu, njihovom osnaživanju i socijalizaciji;</p> <p>-uspostavljanje Servisa za pomoć starijim licima na području grada Doboja – „GERONTO“ domačice;</p> <p>-podrška radno sposobnim, mobilnim penzionerima u samozapošljavanju;</p> <p>-izrada Akcionog plana jačanja sistema socijalne zaštite i inkluzije za period od 2024-2026. godina;</p> <p>-uspostavljanje Lokalnog volonterskog servisa sa jasno definisanim uslugama u skladu sa Zakonom o volontiranju u RS;ž</p> <p>-izgradnja pristupačnog okruženja za lica sa invaliditetom (taktilne trake, zvučni semafori, toaleti za OSI, korištenje parking prostora, pristupačan prevoz).</p>		
Ključni strateški projekti			
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne vrijednosti	Ciljne vrijednosti
	- Broj sertifikovanih pers. asistent.	0	10
	- Broj volontera evidentiranih u bazi LVS-a Doboje koji pružaju usluge u lokalnoj zajednici	2	100
- Broj korisnika kojima se pruža socijalna usluga putem centra za socijalni rad i OCD/NVO-a – petogodišnji prosjek (2024-2028)	350	1.800	
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Unapređena dostupnost i kvalitet usluga iz oblasti socijalne i zdravstvene zaštite		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	<p>Iznos: 250.000 KM</p> <p>Izvori finansiranja: Gradska uprava Doboje – 75.000 KM</p> <p>Eksterni izvori finansiranja:</p> <p>Budžet Vlade RS - Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite – 50.000 KM, donatorska sredstva – 125.000 KM</p>		
Period sprovođenja mjere	2023 - 2029		
Institucija odgovorna za koordinaciju sprovođenja mjere	Odjeljenje za privredu i društvene djelatnosti, Odjeljenje za strateško planiranje, evropske integracije i lokalni ekonomski razvoj, Centar za socijalni rad, obrazovne ustanove, OCD – pružaoci socijalnih usluga		
Nosioci sprovođenja mjere	Centar za djecu i omladinu sa smetnjama u razvoju, Centar za socijalni rad, obrazovne ustanove i NVO pružaoci socijalnih usluga		
Ciljne grupe	Korisnici: Djeca sa smetnjama u razvoju i njihovi roditelji; osobe pogođene siromaštvom, posebno nezaposleni roditelji sa malom djecom i samohrani roditelji koji nisu u sistemu socijalne zaštite; osobe sa problemima mentalnog zdravlja; lica sa invaliditetom; žrtve i osobe u riziku od nasilja u porodici; stara i bolesna lica koja žive sama i ostale ranjive kategorije stanovništva.		

Veza sa strateškim ciljem	2. UNAPREĐEN KVALITET ŽIVOTA I DEMOGRAFSKA STRUKTURA STANOVNIŠTVA
----------------------------------	--

Prioritet	2.2. Poboljšanje dostupnosti i kvaliteta usluga u oblasti socijalne i zdravstvene zaštite		
Naziv mjere	2.2.2. Poboljšanje dostupnosti i kvaliteta zdravstvenih usluga		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	<ul style="list-style-type: none"> - Nabavka vozila hitne medicinske pomoći sa kompletnom opremom za urgentno zbrinjavanje radi bolje dostupnosti, boljeg i kvalitetnijeg zbrinjavanja zdravstveno ugroženog stanovništva, naročito ruralnih područja - Nabavka, postavljanje AED (automatski eksterni defibrilator) na više lokacija u gradu i edukacija stanovništva - Unaprijeđenje zdravlja trudnica, porodilja i novorođenčadi - Edukacija zdravstvenih radnika i saradnika u cilju unaprijeđenja znanja i vještina za prevenciju i kontrolu hroničnih nezaraznih bolesti - Osnaživanje i socijalizacija osoba trećeg životnog doba „Zdravo starenje“ - Nabavka mobilnog ultrazvučnog aparata za sprovođenje preventivnih aktivnosti prevencije masovnih nezaraznih bolesti (karcinom dojke) - Opremanje Multidisciplinarnog centra za promociju zdravlja i prevenciju bolesti - Multisektorska saradnja u cilju poboljšanja zdravstvenih usluga i njihovog kvaliteta i dostupnosti 		
Ključni strateški projekti			
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne vrijednosti	Ciljne vrijednosti
	- Broj edukacija zdravstvenih radnika	60	80
	- Smanjenje obolijevanja od hroničnih nezaraznih bolesti	4.0	4.3
	- Povećanje broja patronažnih posjeta trudnicama, porođinjama i novorođenčadi	1	5
	- Procenat povećanja broja preventivnih pregleda u timovima porodične medicine	0	10
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	<p>Nabavka novog sanitetskog vozila sa kompletnom opremom omogućuje bržu i kvalitetniju zdravstvenu uslugu vitalno ugroženim građanima, te povećati broj preživljavanja jer je brzo djelovanje ovdje ključno te povećati stepen povjerenja građana u javne ustanove. Postavljanje AED će približiti grad drugim razvijenim svjetskim gradovima i uključiti građane u pružanju neodložne medicinske pomoći te pomoći povezivanju i osnaživanju zajednicu uključivanjem svih građana grada Doboja.</p> <p>Povećanjem obima promotivnih aktivnosti i preventivnih pregleda omogućuje detekciju faktora rizika za nastanak hroničnih nezaraznih bolesti i smanjenje obolijevanja od istih na području Grada Doboja. Povećanjem obima usluga patronažne njege omogućuje dostupnost i smanjenje nejednakosti u zdravlju, a što se posebno odnosi na unaprijeđenje zdravlja trudnica, porodilja, novorođenčadi, starih osoba i pacijenata koji imaju potrebu za palijativnom njegom.</p>		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	<p>Iznos: Okvirni finansijski plan za period važenja strateškog dokumenta za mjeru Poboljšanje dostupnosti i kvaliteta zdravstvenih usluga Okvirni iznos planiranih sredstava: 1.000.000 KM Izvori finansiranja: 300.00 KM iz sredstava budžeta lokalne zajednice (Grad Doboja) Eksterni izvori finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - donatori: 500.000 KM - kreditna sredstva: 200.000 KM 		

Period sprovođenja mjere	2023 - 2029
Institucija odgovorna za koordinaciju sprovođenja mjere	Gradska uprava grada Doboja
Nosioci sprovođenja mjere	Gradska uprava grada Doboja, Javna zdravstvena ustanova Dom zdravlja Doboja, donatori
Ciljne grupe	Medicinski radnici, korisnici usluga zdravstvene zaštite, građani

Veza sa strateškim ciljem	2. UNAPREĐEN KVALITET ŽIVOTA I DEMOGRAFSKA STRUKTURA STANOVNIŠTVA
Prioritet	PRIORITET 2.3. Poboljšanje dostupnosti i kvaliteta usluga u oblasti obrazovanja i javne uprave
Naziv mjere	MJERA 2.3.1. Unapređenje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja u obrazovnim i vaspitno-obrazovnim ustanovama
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	<p>Svako društvo koje teži razvoju ulaže napore u podizanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja što se u konačnici reflektuje na sve segmente funkcionisanja društva. Iz tih razloga je cilj unaprijediti kvalitet obrazovanja i vaspitanja u obrazovnim i vaspitno obrazovnim ustanovama.</p> <p>Ovaj cilj će biti ostvaren kroz sljedeća područja djelovanja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jačanje kapaciteta usluga predškolskog vaspitanja i obrazovanja djece 2. Unapređenje kvaliteta vaspitno obrazovnog rada u osnovnim školama 3. Unapređenje kvaliteta vaspitno obrazovnog rada u srednjim školama 4. Unapređenje kvaliteta visokog obrazovanja u cilju opšteg razvoja i zadovoljenja potreba tržišta rada 5. Podrška razvoju obrazovanja odraslih s ciljem zapošljavanja, samozapošljavanja, zadržavanja postojećih radnih mjesta, napredovanja na radnom mjestu i poboljšanja kvaliteta života 6. Podrška obrazovanju djece sa smetnjama u razvoju <p>U nastavku slijede detaljniji opis za svako područje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Proširenje kapaciteta za predškolsko obrazovanje kao i poboljšanje materijalno-tehničkih uslova u predškolskim ustanovama u smislu raspoloživosti i uređenosti prostora te opremljenosti potrebnim savremenim didaktičkim sredstvima; Otvaranje novih predškolskih objekata kako u ruralnim sredinama tako i u samom gradu. 2. Opremanje kabineta za predmetnu nastavu odgovarajućom savremenom opremom i didaktičkim sredstvima; Stručno usavršavanje nastavnog kadra 3. Opremanje kabineta za praktičnu nastavu i modernizacija školskih radionica u srednjim školama; Prekvalifikacija i dokvalifikacija postojećeg nastavnog osoblja radi obezbjeđenja kvalitetnog nastavnog kadra za deficitarna i ostala zanimanja; Obezbjeđenje KLUB učionica za učenike koji svakodnevno putuju u školu. 4. Izgradnja i opremanje savremenih laboratorija, amfiteatara i studentskog doma; Uvođenje on-line predavanja istaknutih gostujućih profesora iz određenih oblasti obrazovanja; Podrška studentima kroz stipendije; Međunarodna razmjena studenata i zaposlenih u visokom obrazovanju; Stalno unapređivanje studentskog standarda i uslova studiranja. 5. Kontinuirana promocija obrazovanja odraslih na lokalnom nivou; Jačanje kapaciteta obrazovnih ustanova koje pružaju usluge formalnog i neformalnog obrazovanja odraslih; Podrška izradi i/ili sprovođenju formalnih i/ili neformalnih obrazovnih programa za odrasla lica s posebnim akcentom na tzv. „perspektivna zanimanja“. 6. Obezbjeđenje produženog boravka za djecu koja pohađaju nastavu u

	posebnim odjeljenjima; Uvođenje 4. nivoa obrazovanja za djecu sa smetnjama u razvoju; Osposobljavanje učenika za samostalno funkcionisanje u društvu; Stručno usavršavanje nastavnog kadra za rad u inkluziji.		
Ključni strateški projekti			
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne vrijednosti	Ciljne vrijednosti
	- broj djece obuhvaćene sistemom predškolskog vaspitanja i obrazovanja	518	650
	- broj uređenih dvorišta i igrališta u sklopu organizacionih jedinica ustanove	2	4
	- % nastavnika koji su učestvovali u stručnom usavršavanju	0%	70%
	-% opremljenih/modernizovanih kabineta za praktičnu nastavu	40%	80%
-% prekvalifikovanih/ dokvalifikovanih nastavnih kadrova za rad u srednjim školama	60%	80%	
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	<p>Razvojni efekat se ogleda u nekoliko aspekata:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. u stvaranju uslova za povećanje broja djece koja su obuhvaćena sistemom predškolskog obrazovanja i vaspitanja, proširenju kapaciteta predškolskih ustanova, povećanoj upotrebi savremenih didaktičkih sredstava kako bi se što efikasnije postigli očekivani ishodi; 2. u postizanju kvalitetnijih ishoda u procesu učenja tokom pohađanja predmetne nastave, što će rezultirati boljom pripremljenošću učenika osnovnoškolskog uzrasta za upis u srednju školu i odabir svog budućeg zanimanja. 3. u kvalitetnijoj nastavi u srednjim stručnim i tehničkim školama i gimnaziji, te konkurentnijim učenicima na tržištu rada po završetku školovanja, u većoj ponudi radne snage za realni sektor, obezbjeđenju lične egzistencije, te dovoljnog broja nastavnog kadra za stručne predmete. 4. Unapređivanje organizacione strukture i kvaliteta visokog obrazovanja; Naučno-istraživački orijentisano visoko obrazovanje i povezivanje visokog obrazovanja i tržišta rada; Modernizacija studijskih programa za inicijalno obrazovanje nastavnika i stručnih saradnika; Internacionalizacija visokog obrazovanja; Unapređivanje studentskog standarda. 5. u činjenici da, ako omogućimo građanima da steknu adekvatna znanja i vještine neophodne tržištu rada kroz zapošljavanje kod lokalnih poslodavaca, samozapošljavanje, promjenu postojećeg radnog mjesta ili napredovanje na radnom mjestu, imaćemo zadovoljnijeg pojedinca, koji neće donijeti odluku da napusti svoju životnu i/ili radnu sredinu. Samim tim, unaprijedićemo dostupnost i kvalitet nastave u oblasti obrazovanja odraslih na lokalnom nivou. 6. u osposobljavanju djece sa smetnjama u razvoju za samostalno funkcionisanje u društvu i obezbjeđenje lične egzistencije, kao i mogućnosti nesmetanog rada roditelja ove djece, 		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	<p>Ukupan iznos za realizaciju mjere: 10.000.000 KM</p> <p>Projekti iz grupe 1: 3.250.000 KM</p> <p>Projekti iz grupe 2: 2.000.000 KM</p> <p>Projekti iz grupe 3: 1.450.000 KM</p> <p>Projekti iz grupe 4: 2.000.000 KM</p> <p>Projekti iz grupe 5: 300.000 KM</p> <p>Projekti iz grupe 6: 1.000.000 KM</p>		

	Izvori finansiranja za sve grupe projekata su: Grad Doboj – 1.000.000 KM; Eksterni izvori finansiranja: - međunarodni donatori – 5.000.000 KM, - resorna ministarstva – 3.000.000 KM, - vlastiti doprinos institucija nosilaca implementacije 1.000.000 KM
Period sprovođenja mjere	2023 – 2029
Institucija odgovorna za koordinaciju sprovođenja mjere	Grad Doboj, osnovne i srednje škole, predškolske ustanove, visokoškolske ustanove, ustanove za obrazovanje odraslih, lokalne i međunarodne organizacije civilnog društva, Savjetodavno tijelo za obrazovanje i zapošljavanje Grada Doboj (multisektorsko tijelo osnovano odlukom gradonačelnika, sastavljeno od predstavnika gradske uprave, obrazovnog, privrednog, sektora rada i zapošljavanja, nevladinog sektora i sindikata)
Nosioci sprovođenja mjere	Grad Doboj, osnovne i srednje škole, predškolske ustanove, visokoškolske ustanove, ustanove za obrazovanje odraslih, lokalne i međunarodne organizacije civilnog društva, Savjetodavno tijelo za obrazovanje i zapošljavanje Grada Doboj (multisektorsko tijelo osnovano odlukom gradonačelnika, sastavljeno od predstavnika gradske uprave, obrazovnog, privrednog, sektora rada i zapošljavanja, nevladinog sektora i sindikata)
Ciljne grupe	Sva djeca i roditelji kojim je potrebna usluga predškolskog vaspitanja i obrazovanja, djeca osnovnoškolskog i srednjoškolskog uzrasta, djeca sa smetnjama u razvoju i njihovi roditelji, studenti i potencijalni studenti, izuzetno talentovana djeca, nastavni kadar iz svih nivoa obrazovanja, sva lica starija od 15 godina sa minimalno završenom osnovnom školom; teško zapošljive kategorije stanovništva; nezaposlena lica; žene; zaposlena lica koja žele da promjene radno mjesto; zaposlena lica koja žele da napreduju na radnom mjestu;

Veza sa strateškim ciljem	2. UNAPREĐEN KVALITET ŽIVOTA I DEMOGRAFSKA STRUKTURA STANOVNIŠTVA
Prioritet	2.2. Poboljšanje dostupnosti i kvaliteta usluga iz oblasti obrazovanja i javne uprave
Naziv mjere	2.3.2. Unapređenje rada Gradske uprave i javnih institucija, te unapređenje saradnje sa organizacijama civilnog društva
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	<p>Gradska uprava Doboj kao i njene pripadajuće javne institucije su maksimalno u funkciji građana i privrednika, sa čvrstim opredjeljenjem da se obezbijedi maksimalna pokrivenost svih potreba, unaprijedi kvalitet pružanja postojećih javnih usluga i uspostave nove javne usluge, u skladu sa potrebama lokalne zajednice i privrede radi što efikasnijeg i transparentnijeg djelovanja Gradske uprave Doboj.</p> <p>Gradska uprava Doboj je maksimalno posvećena efikasnom pružanju administrativnih usluga fizičkim i pravnim licima. U narednom periodu potrebno je raditi na skraćenju i pojednostavljenju sprovođenja administrativnih postupaka, a prije svega kroz uvezivanje svih baza podataka koje se koriste prilikom pružanja predmetnih usluga.</p> <p>Jedan od glavnih ciljeva ove mjere jeste da se obezbijede potrebni uslovi da se većina administrativnih usluga za građane i privrednike odvija i završava na jednom mjestu.</p> <p>Neophodno je posvetiti više pažnje i digitalizaciji i digitalnoj transformaciji javnih usluga na principima ekonomičnosti, efikasnosti i dostupnosti, te na ovom polju treba realizovati niz aktivnosti. Ovo će na jedan potpuno nov, jednostavan i efikasan način omogućiti građanima i pravnim licima da realizuju svoje zahtjeve (npr. potrebe dijaspore) i pokreću postupke, a što će doprinijeti efikasnijem radu Gradske uprave Doboj.</p> <p>Neophodno je takođe da Gradska uprava Doboj ubuduće uspostavi/instalira GIS – Geografski informacioni sistem, koji podrazumijeva postojanje digitalnih</p>

	<p>podloga (osnova, slojeva informacija) o zemljišnim parcelama, objektima i infrastrukturi i to na svojoj internet stranici kako bi one bile dostupne kako građanima Doboja tako i potencijalnim investitorima.</p> <p>uvođenje i preduzimanje novih procedura i aktivnosti u javnoj upravi i njihovo normativno i kvalitetno sprovođenje, uvijek se suočava sa problemom adekvatnih ulaznih parametara (podataka), što diktira potrebu uspostavljanja integralnih sistemskih rješenja upravljanja u javnim i komunalnim preduzećima i upravljanja javnom imovinom JLS.</p> <p>Ovim projektom će se izvršiti prikupljanje i analiza postojećih podataka, njihova digitalizacija, nabaviće se GIS softver i obučiti kadrovi (20 zaposlenih u GU i 5 iz relevantnih javnih institucija), stvoriće se uslovi za konverziju i ažuriranje jedinstvene baze podataka o prostoru i time sistemski riješiti prisutni problemi. Na ovaj način će se obezbijediti veća dostupnost javnih usluga koje su u nadležnosti lokalne samouprave, jer će građani putem elektronske baze moći imati uvid u podatke dostupne na internet stranici Grada Doboja. Istovremeno, time će se poboljšati kvalitet pružanja javnih usluga, jer će se uvesti „korisnička orijentacija“ – orijentacija prema korisniku usluga, umjesto birokratske orijentacije.</p> <p>U kontekstu smjernica EU, neophodno je ostvariti saradnju sa organizacijama civilnog društva. One u procesu odlučivanja, kao predstavnici građana, mogu doprinijeti specifičnim znanjem i stručnošću kada se neposrednije upoznate s pitanjima i potrebama građana.</p> <p>Ova saradnja ima za cilj da se otvori što više kanala komunikacije o svim temama relevantnim/od interesa za lokalnu zajednicu. Ovo se postiže učešćem organizacija civilnog društva i predstavnika vlasti (gradske uprave i javnih ustanova) na zajedničkim projektima i projektima koje organizacije civilnog društva samostalno implementiraju. Stoga im je neophodno obezbijediti finansijsku podršku za sprovođenje određenih programa i projekata.</p>		
Ključni strateški projekti			
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne vrijednosti	Ciljne vrijednosti
	Realizovani zajednički programi i projekti	5	40
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Unapređen kvalitet i efikasnost javnih i administrativnih usluga, kao i njihova dostupnost građanima Doboja		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Iznos: 800.000 KM Izvori: - Budžet Grada Doboj – 240.000 KM; - Vlada Republike Srpske – Ministarstvo uprave i lokalne samouprave 160.000 KM 20%, - strani i domaći donatori – 400.000 KM		
Period implementacije mjere	2023 - 2029		
Institucija odgovorna za koordinaciju sprovođenja mjere	Gradska uprava Doboj		
Nosioci sprovođenja mjere	Odjeljenje za opštu upravu Odjeljenje za strateško planiranje, evropske integracije i lokalni ekonomski razvoj Odjeljenje za prostorno uređenje Odjeljenje za privredu i društvene djelatnosti Komunalna preduzeća		
Ciljne grupe	Građani/stanovništvo sa teritorije grada Doboja Organizacije civilnog društva		

Veza sa strateškim ciljem	2. UNAPREĐEN KVALITET ŽIVOTA I DEMOGRAFSKA STRUKTURA STANOVNIŠTVA		
Prioritet	2.4. Obezbeđenje uslova za razvoj kulture i sporta		
Naziv mjere	2.4.1. Unapređenje kulturnih djelatnosti		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	<p>Da bi grad Doboj dugoročno iskoristio svoje potencijale uključujući i ruralna područja, neophodno je zadržavanje stanovništva, te poboljšanje i obogaćivanje sadržaja u smislu kvalitetnijeg društvenog, socijalnog i kulturnog života. Ova mjera ima za cilj putem proširivanja sadržajnih aktivnosti oplemeniti zajednicu i sačuvati kulturno-istorijsko nasljeđe ovog područja, kroz projekte koji bi zahtjevali podršku Grada ali i partnera.</p> <p>U okviru ove mjere planirane su sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rekonstrukcija i opremanje Centra za kulturu i obrazovanje; - Podrška organizaciji manifestacija u oblasti kulture; - Osnivanje amaterskog pozorišta; - Digitalizacija kulturnog nasleđa; - Promocija kulturno istorijskog nasleđa – Muzej u Doboju - Nabavka „Bibliobusa“; - Obnavljanje domova kulture u ruralnim sredinama; - Unapređenje fizičke infrastrukture objekata kulture u ruralnim područjima - Podrška uspostavljanju i radu kulturno-umjetničkih društava i udruženja; - Podrška kulturnoj i etničkoj raznolikosti stanovništva, u vidu pomoći u radu njihovih organizacija; - Povezivanje kulturnih institucija i Turističke organizacije grada, u cilju predstavljanje i promocija kulturnih sadržaja. <p>Mjera će se realizovati u saradnji Grada sa kancelarijom UNESKO-a i organizacijom Pro-Budućnost kroz projekte prekogranične saradnje unutar EU i šire „Kreativna evropa“ i projekte kulturnih institucija sa partnerskom mrežom i potencijalnim donatorima.</p>		
Ključni strateški projekti			
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne vrijednosti	Ciljne vrijednosti
	- rekonstruisan i opremljen Centar za kulturu i obrazovanje;	0	1
	- osnovano amatersko pozorište	0	1
	- broj uspostavljenih Bibliobusa	0	1
	- udio obnovljenih domova kulture u ruralnim sredinama	20%	40%
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Provođenje ove mjere doprinosi društvenom, socijalnom i kulturnom razvoju grada i ispunjavanju ciljeva 5 (etnička ravnopravnost), 9 (obogaćivanje kulturnog života), 10 (i) i 11 (održivi gradovi i zajednice) Održivog razvoja Ujedinjeni nacija.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Iznos: 1.500.000 KM Izvori: Grad Doboj 450.000 KM Eksterna sredstva - Vlada Republike Srpske - 1.050.000 KM		
Period sprovođenja mjere	2023 - 2029		
Institucija odgovorna za koordinaciju sprovođenja mjere	Grad Doboj		

Nosioci sprovođenja mjere	Narodna biblioteka Doboj, Centar za kulturu i obrazovanje Doboj, KUD Doboj, Muzej u Doboju, Arhiv RS odjeljenje Doboj, Odjeljenje za privredu i društvene djelatnosti Grada Doboja, Turistička organizacija Grada Doboja.
Ciljne grupe	Građani posjetioci ustanova kulture, stanovništvo u ruralnim područjima, turisti

Veza sa strateškim ciljem	2. UNAPREĐEN KVALITET ŽIVOTA I DEMOGRAFSKA STRUKTURA STANOVNIŠTVA		
Prioritet	2.4. Obezbeđenje uslova za razvoj kulture i sporta		
Naziv mjere	2.4.2. Unapređenje kapaciteta sportske infrastrukture i organizacija sportskih manifestacija		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	<p>Mjera unapređenja kapaciteta sportske infrastrukture i organizacija sportskih manifestacija ima za cilj izgradnju, rekonstrukciju, sanaciju i opremanje različitih terena i igrališta, hala i dvorana, trim, biciklističkih, atletskih i planinarskih staza, te infrastrukture neophodne za obavljanje sportova na vodi. Takođe, ova mjera ima za cilj unapređenje i razvoj postojećih, te kreiranje novih sportskih aktivnosti, manifestacija i sadržaja na području Grada Doboja. U okviru ove mjere predviđene su sledeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izgradnja, opremanje i rekonstrukcija igrališta i zatvorenih terena za loptaške, borilačke i bazične sportove (atletika, plivanje i gimnastika); - Osnivanje Gradskog sportskog saveza; - Izgradnja i opremanje nove Sportske dvorane u Doboju; - Izgradnja atletske staze sa odgovarajućom podlogom; - Izgradnja biciklističke saobraćajne infrastrukture; - Izgradnja novih, te rekonstrukcija i sanacija postojećih sportskih terena i igrališta na otvorenom; - Rekonstrukcija, sanacija i opremanje zatvorenih sportskih terena, igrališta, hala i dvorana; - Podrška osnivanju i funkcionisanju sportskih klubova, organizacija i udruženja. 		
Ključni strateški projekti	Izgradnja i opremanje nove Sportske dvorane u Doboju”		
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne vrijednosti	Ciljne vrijednosti
	- Osnovan Gradski sportski savez	0	1
	- Izgrađena i opremljena nova Sportka dvorana u Doboju	0	1
	- Izgrađena atletska staza sa odgovarajućom podlogom	0	1
	- Izgrađena biciklistička saobraćajna infrastruktura	0	1
	- Realizovani projekti i programi za izgradnju novih, te rekonstrukciju i sanaciju postojećih sportskih terena i igrališta na otvorenom	40%	70%
	- Realizovani projekti i programi za opremanje, rekonstrukciju i sanaciju zatvorenih sportskih terena, igrališta, hala i dvorana	30%	70%
- Realizovani programi podrške			

	za osnivanje i funkcionisanje sportskih klubova, organizacija i udruženja	30%	60%
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Provođenjem ove mjere doprinosi se razvoju sporta i fizičke kulture, ali i društvenom i socijalnom razvoju Grada Doboj. Realizacijom ove mjere obezbjeđuju se neophodni uslovi za bavljenje postojećim, ali i novim vrstama sportskih i rekreativnih aktivnosti. Kao posledica provođenja ove mjere dolazi do rasta broja sportista i rekreativaca na području Grada Doboj, rasta sredstava za finansiranje sportskih klubova koje klubovi obezbjeđuju iz sopstvenih izvora.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Iznos: 18.000.000 KM Izvori: 13.050.000 KM Grad Doboj 1.950.000 KM FS/NS BIH, FIFA, UEFA 3.000.000 KM eksterni izvori		
Period sprovođenja mjere	2023-2029		
Institucija odgovorna za koordinaciju sprovođenja mjere	Grad Doboj		
Nosioци sprovođenja mjere	Sportski klubovi, organizacije i udruženja; Odjeljenje za privredu i društvene djelatnosti.		
Ciljne grupe	Postojeći i potencionalni članovi sportskih klubova, organizacija i udruženja; Posjetioци sportskih manifestacija; Sportski klubovi, organizacije i udruženja;		

Veza sa strateškim ciljem	3. IZGRAĐEN SISTEM ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE, ČIJA JE OKOSNICA REGIONALNI KAPACITET ZA PRERADU OTPADA
Prioritet	3.1. Unapređenje sistema upravljanja i prerade čvrstog otpada
Naziv mjere	3.1.1. Izgradnja reciklažnog dvorišta
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	<p>Reciklažno dvorište je ograđeni prostor pod nadzorom, namijenjen odvojenom sakupljanju i privremenom skladištenju različitih vrsta otpada. Izgradnja reciklažnog dvorišta u gradu Doboju predviđena je na lokaciji Poljice. Zemljište za gradnju obezbjedio bi KP Progres AD Doboj, a projekat bi se finansirao iz donatorskih sredstava, grantova ali i uz državnu pomoć. Izgradnja reciklažnog dvorišta obuhvaćena je sljedećim zakonima (Zakonom o komunalnim djelatnostima, Službeni glasnik Republike Srpske, broj: 124/11 i 100/17) kao i Strategijom upravljanja otpadom Republike Srpske. Strategija, kao planski dokument, definiše ciljeve i predlaže mjere za njihovo ostvarivanje u vezi sa sistemom upravljanja otpadom do 2026. god. Iz naprijed navedenog proističe, da je obaveza lokalne zajednice (Grad Doboj) da izgradi jedno reciklažno dvorište na svojoj teritoriji.</p> <p>Reciklažno dvorište biće od opšteg javnog interesa za svo stanovništvo grada Doboja, koje će u skladu sa Zakonom otpad prema kategorijama (kabasti, šut, električni i slično) moći zbrinjavati u reciklažnom dvorištu. Ukoliko uredno plaćaju račune za odvoz komunalnog otpada, korisnici će tokom godine dio otpada moći odlagati besplatno. Ostatak će moći odlagati uz naknadu. Privredni subjekti će imati mogućnost da zbrinu otpad u reciklažnom dvorištu uz punu naknadu.</p> <p>Dugoročni rezultati koji slijede iz izgrađenog reciklažnog dvorišta su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Povećano izdvajanje korisnih sekundarnih sirovina iz otpada za 20-30% do 2030. godine (iz „zelenih ostrva“, na mjestu nastanka i iz reciklažnog centra); - Smanjenjene količine korisnih sekundarnih sirovina na Regionalnoj

	<p>deponiji;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Smanjenje, ponovno korišćenje pa zatim reciklaža otpada (eng. Reuse, Reduce and Recycle), sa ciljem da se smanji otpad na mjestu nastanka i da se probudi svijest javnosti da je otpad sirovina, a ne smeće i da ima upotrebnju vrijednost; - Povećanje zaposlenosti putem zapošljavanja određenog broja radnika u reciklažnom centru (najmanje 8); - Zbrinjavanje opasnog otpada (opasna ulja, maziva, akumulatori i sl). Sve javne ustanove, moraće uz naknadu dovoziti propisno upakovani opasni otpad u reciklažno dvorište, a Progres će ga adekvatno zbrinjavati i uništavati; - Zbrinjavanje medicinskog otpada; - Smanjenje broja divljih deponija kao direktan rezultat obaveznog odvoza otpada (prema gore opisanim kategorijama) u reciklažni centar. 		
Ključni strateški projekti			
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne vrijednosti	Ciljne vrijednosti
	Izgrađeno reciklažno dvorište	0	1
	Količina recikliranog otpada	0	1.000 t/god.
	Količina zbrinutog opasnog otpada	0	50 t/god.
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	<p>Buđenje svijesti javnosti kao mjere kojom će se doprinijeti da se svo stanovništvo edukuje na način da je otpad sirovina, da se mora zbrinjavati na propisan način. Građanstvo će biti upoznato do koje mjere je zagađena životna sredina i da je krajnje vrijeme za buđenje, kako nam priroda ne bi uzvratila gore nego za vrijeme poplava iz 2014. godine.</p>		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	<p>Iznos: 1.000.000 KM Izvori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Komunalno preduzeće – 300.000 KM • Fond za zaštitu životne sredine i energetska efikasnost Republike Srpske – 300.000 KM • Međunarodne razvojne organizacije – 400.000 KM 		
Period sprovođenja mjere	2023 – 2030		
Institucija odgovorna za koordinaciju sprovođenja mjere	Grad Doboj putem Odjeljenja za stambeno-komunalne poslove Grada Doboja i Odjeljenja za poslove komunalne policije Grada Doboja.		
Nosioci sprovođenja mjere	KP Progres ad Doboj		
Ciljne grupe	Stanovništvo grada Doboja, pravni subjekti		

Veza sa strateškim ciljem	3. IZGRAĐEN SISTEM ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE, ČIJA JE OKOSNICA REGIONALNI KAPACITET ZA PRERADU OTPADA
Prioritet	3.1. Unapređenje sistema upravljanja i prerade čvrstog otpada
Naziv mjere	3.1.2. Povećanje broja zelenih ostrva
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	<p>Zelena ostrva, predstavljaju ograđeni prostor sa nadstrešnjicom od polikarbonata i metalnom konstrukcijom koja povezuje krov sa betonskim zidom, unutar kojih su smješteni kontejneri za sekundarne sirovine i miješani komunalni otpad. Što se tiče kontejnera za sekundarne sirovine, isti se odnose na plastiku i PET, karton i papir, foliju iznad 50 mikrona i metal. U svakom zelenom ostrvu nalaze se između četiri i šest kontejnera (plastični) zapremine 1100 litara sa ovalnim (polukružnim poklopcem).</p> <p>Do sada, u gradskom jezgru izgrađeno je 46 zelenih ostrva, a plan je do 2030. godine bude izgrađeno ukupno 100, čime će se pokriti cijela gradska zona, a koja će biti reper za realizaciju strategije 3R (eng. Reduce, Reuse and Recycle) kao i početni korak u buđenju svijesti javnosti da se otpad razdvaja na mjestu nastanka (kuće i stanovi, obrazovne institucije, privreda i slično).</p>

Slika 1. Izgled zelenog ostrva sa pratećom infrastrukturom

Izvor: Autorova dokumentacija (2023.)

Da bi se ispunili ciljevi odvojenog sakupljanja otpada, neophodno je nabaviti i postaviti kontejnere za odvojeno sakupljanje ambalažnog otpada. Kao posude za sakupljanje su predviđeni kontejneri zapremine 1,1 m³ i kante zapremine 240 litara. Parametri koji su uzeti u obzir prilikom određivanja broja posuda su: gustina otpadne plastike 130 kg/m³, gustina otpadnog papira 200 kg/m³, gustina otpadnog metala 90 kg/m³ dok je gustina otpadnog stakla 500 kg/m³. Za ovaj proračun je modelovan stepen napunjenosti posude 80%, zapremina posude 1,1 m³ i 240 litara, te organizovano sakupljanje ovog otpada jednom sedmično. Cilj je da se izdvoji do 30% sekundarnih sirovina iz ukupnog otpada do 2030. godine, prateći strukturu sekundarnih sirovina kao i broj izgrađenih zelenih ostrva.

Izgradnja zelenih ostrva za sobom povlači sljedeće:

- Povećana količina korisnih sekundarnih sirovina koja se izdvoji iz otpada i preda reciklažnim centrima umjesto da završi na JP „Regionalna deponija“ d.o.o. Doboj, a koja ima upotrebnu (novu) vrijednost;
- Buđenje svijesti javnosti (eng. Public Awareness) o propisnom razdvajanju otpada na mjestu nastanka (posebno bitna ciljne grupe su: najmlađa populacija, predškolski uzrast i osnovne škole);
- Tzv. „zero efekat“ (sav korisni otpad je pravilno sortirano na mjestu nastanka i pravilno odloženo u komunalne posude prema kategoriji otpada kojoj pripadaju);
- Osnova za proširenje navedene aktivnosti na cijelo područje grada Doboja i okoline.

Izgradnja zelenih ostrva dovodi do smanjenja stepena zaprljanja gradskog jezgra. Otpad se odlazi u propisane kontejnere, koji su u ograđenom prostoru i smanjuje se mogućnost rasipanja otpada i širenja neprijatnog mirisa iz istog, kao i rasipanje navedenog od strane životinja lualica.

Očekuje se da će do 2030. godine biti izdvajano do 30% otpada iz ukupno generisane količine, a zavisi od brzine izgradnje zelenih ostrva (u krajnjoj instanci bi ih trebalo biti ukupno 100) kao i nabavka adekvatnih posuda za odlaganje miješanog komunalnog otpada ali posuda za odlaganje sekundarnih sirovina.

Izgradnja zelenih ostrva predstavlja perspektivu za izgradnju ostale komunalne infrastrukture u ostatku gradskog područja, a koji će služiti za smanjenje stepena zatranosti deponije izdvajanjem sekundarnih sirovina, a potom i eventualnim korišćenjem kalorijske vrijednosti otpada.

Izgradnja zelenih ostrva za sobom povlači i nabavku komunalnih posuda koje će se nalaziti u domaćinstvima, čime stvaraju pretpostavku za odvojeno sakupljanje

	sekundarnih sirovina iz otpada. Ova mjera se sprovodi uz podršku putem marketinških aktivnosti – kampanja, koje se sprovode u vrtićima i osnovnim školama, a tiču se podizanja svijesti javnosti među najmlađim uzrastima, koje uče o pravilnom sortiranju otpada u kući, vrtićima i školama. Podršku ovim aktivnostima daju Fond za zaštitu životne sredine i energetska efikasnost RS i lokalna zajednica.		
Ključni strateški projekti			
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne vrijednosti	Ciljne vrijednosti
	- Broj izgrađenih zelenih ostrava do 2030. godine - Količina razdvojenog komunalnog otpada u odnosu na ukupnu količinu otpada	46 -	100 30%
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Sa 100 zelenih ostrava do 2030. godine, uz prateće aktivnosti i kampanje, trebalo bi da uredi pitanje razdvajanja komunalnog otpada u gradskom području, dok bi u naprednoj varijanti ovaj sistem funkcionisao i u većim ruralnim sredinama.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Iznos: 450.000 KM Izvori: - Komunalno preduzeće – 100.000 KM; - Fond za zaštitu životne sredine i energetska efikasnost Republike Srpske – 100.000 KM - Međunarodne razvojne organizacije – 250.000 KM		
Period sprovođenja mjere	2023 - 2030		
Institucija odgovorna za koordinaciju sprovođenja mjere	Odjeljenje za stambeno-komunalne poslove Grada Doboj i Odjeljenje za poslove komunalne policije Grada Doboj.		
Nosioci sprovođenja mjere	Komunalno preduzeće Progres AD, Doboj		
Ciljne grupe	Stanovništvo gradske zone Doboja, pravni subjekti i zainteresovana javnost.		

Veza sa strateškim ciljem	3. IZGRAĐEN SISTEM ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE, ČIJA JE OKOSNICA REGIONALNI KAPACITET ZA PRERADU OTPADA
Prioritet	3.1. Unapređenje sistema upravljanja i prerade čvrstog otpada
Naziv mjere	3.1.3. Proširenje sistema organizovanog odvoza otpada na cijelu teritoriju grada Doboja razdvajanje otpada na mjestu nastanka i organizovano prikupljanje, korišćenje ili prerada otpada
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	<p>Sistem prikupljanja i transporta neopasnog komunalnog otpada povjeren je preduzeću KP „Progres“ a.d. Doboj. „Progres“ vrši prikupljanje i transport komunalnog otpada iz gradske zone. Pokrenuta je inicijativa da se izmijeni Odluka o komunalnom redu, a tiče se prikupljanja i odvoženja komunalnog otpada iz ruralnih područja. Izmjenom bi grad Doboj bio u obavezi organizovati prikupljanje i odvoz komunalnog otpada i iz ruralnih područja“.</p> <p>KP „Progres“ a.d. Doboj, pored gradske zone, koja je uslugom odvoza otpada pokrivena sa 100%, prikuplja i odvozi otpad i iz 31 mjesne zajednicu u ruralnom području. Ove mjesne zajednice su samoinicijativno zatražile navedenu uslugu. Da bi u gradu Doboju funkcionisao sistem sveobuhvatnog upravljanja otpadom, potrebno je da uslugom odvoza otpada bude pokrivena cijela teritorija grada, odnosno svih 67 mjesnih zajednica.</p> <p>Realizacija ove mjere podrazumijeva smanjenje količine otpada za deponovanje, te očuvanje životne sredine i biodiverziteta lokalnog područja. Osnovne grupe</p>

	<p>otpada za razdvajanje su: PET ambalaža i druga plastika, metali, papir i karton, staklo i biorazgradivi otpad. Razdvajanje otpada na mestu nastanka zahtijeva dva toka komunalnog otpada:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razdvajanje na mestu nastanka i - reciklažu. <p>Fokus ove mjere je razdvajanje na mjestu nastanka. Prije uvođenja sistema biće neophodno pokrenuti edukativne programe u cilju promjene ponašanja i navika građana prema odlaganju i primarnom razdvajanju otpada. Preduslov za praktičnu realizaciju je dostupnost usluge za kvalitetno rješavanje razvrstavanja otpada na mjestu nastanka, te povećanje vrste i broja transportnih jedinica. Izgled i namjenu posuda za otpad treba prilagoditi razdvajanju (separaciji) otpada.</p> <p>Dalje, potrebno je podsticati privredne subjekte da unapređuju preradu otpada i njegovo ponovno korištenje u okviru poslovnog ciklusa - održivi oblik potrošnje i proizvodnje.</p> <p>Hrana kao otpad zahtijeva posebno postupanje ali vremenom se treba raditi na podizanju svijesti građana o potrebi smanjenja količina hrane koja se odlažu kao otpad.</p> <p>U okviru ove mjere neophodno je razvijati programe i „pogone“ za kompostiranje otpada sa zelenih površina, a u realizaciju obavezno uključiti i mjesne zajednice u ruralnim područjima.</p> <p>Grad Doboje je suočen se gorućim problemom ogromnog broja divljih deponija, što je upravo rezultat nedovoljne pokrivenosti teritorije grada Doboja sa sistemskom odvozom otpada. Projektom „Mapiranje nelegalnih divljih deponija na teritoriji grada Doboja“ utvrđeno je da je ukupan broj divljih deponija 179. U narednom periodu treba aktivno raditi na rješavanju ovog problema, kao i na pronalasku sredstava za uklanjanje i sanaciju divljih deponija.</p> <p>Mjera podrazumijeva sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izmjenu Odluke o prikupljanju i odvoženju komunalnog otpada u gradu Doboju, kojom će biti obuhvaćena sva ruralna područja; - Uslugom prikupljanja i transporta otpada obuhvaćene sve mjesne zajednice na teritoriji grada Doboja; - Izradu Operativnog plana. Operativnim planom bi se utvrdila realna i ekonomska opravdana cijena, obračunska jedinica, zone pokrivenosti, mjerenje količina itd; - Nabavka posuda za odlaganje otpada za sve korisnike (kante zapremine 120 litara), sredstvima iz Budžeta, donatorskim sredstvima i grantovima, - Nabavku i instalaciju reciklomata za PET ambalažu; - Sprovoditi promotivne i edukativne aktivnosti kojima će se stanovništvo upozoriti da je otpad potencijalna prijetnja ukoliko se ne zbrine na adekvatan način. Isto tako, promovisanje i eventualno subvencionisanje prikupljanja biljnih ostataka i kompostiranje u seoskim domaćinstvima (za lične potrebe domaćinstva). - Uklanjanje divljih deponija. 		
Ključni strateški projekti			
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne vrijednosti	Ciljne vrijednosti

	<ul style="list-style-type: none"> - Broj novih mjesnih zajednica koje su obuhvaćene uslugom odvoza otpada; - Broj dodijeljenih posuda za odlaganje otpada - Količina sakupljenih sekundarnih sirovina iz ukupnog otpada koji nema upotrebnu vrijednost, a koja će se ustupiti reciklažnim centrima, na dalji tretman, a iz čijeg će se prihoda nabaviti nove kante za prikupljanje otpada ili za kompostiranje; - Broj divljih deponija 	31	50
		2.500	15.000
		0	5.000 t
		179	140
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Povećana pokrivenost uslugom organizovanog odvoza neopasnog komunalnog otpada iz grada Doboja bitno doprinosi zdravlju stanovništva, čistoj i zdravoj životnoj sredini i eliminiše većinu preduslova za nastajanje divljih deponija.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Iznos: 2.500.000 KM Izvori: <ul style="list-style-type: none"> • Grad Doboj – 225.000 KM • Komunalno preduzeće – 700.000 KM • Donatorska sredstva – 750.000 KM • Fondovi za zaštitu životne sredine – 150.000 KM • Korinsici – 675.000 KM 		
Period sprovođenja mjere	2023 – 2027		
Institucija odgovorna za koordinaciju sprovođenja mjere	Grad Doboj putem Odjeljenja za stambeno-komunalne poslove Grada Doboja i Odjeljenja za poslove komunalne policije Grada Doboja.		
Nosioci sprovođenja mjere	JP „Regionalna deponija“ d.o.o. Doboj, Komunalno preduzeće „Progres“ a.d. Doboj i Grad Doboj		
Ciljne grupe	Mjesne zajednice i građani u ruralnom području		

Veza sa strateškim ciljem	3. IZGRAĐEN SISTEM ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE, ČIJA JE OKOSNICA REGIONALNI KAPACITET ZA PRERADU OTPADA
Prioritet	3.1. Unapređenje sistema upravljanja i prerade čvrstog otpada
Naziv mjere	3.1.4. Unapređenje mjera nadzora nad odlaganjem otpada
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	<p>Grad Doboj ima veliki proplem sa nelegalnim odlaganjem otpada na divlje deponije, kao i sa nepropisnim odlaganjem otpada pored zelenih ostrva. Da bi shvatili sa kolikim se problemom suočavamo, 2019. godine sačinjen je Izvještaj o stanju divljih deponija na teritoriji grada Doboja, u kojem je predstavljeno da se na cijeloj teritoriji Grada Doboja nalazi 179 divljih deponija.</p> <p>Veliki problem predstavlja i činjenica da je sistemski odvoz otpada uveden u samo 27 mjesnih zajednica, od ukupno 67, koliko ih ima na teritoriji grada Doboja. Čak, sistemski odvoz otpada, u nekim mjesnim zajednicama, nije uspostavljen u cijelosti već u samo jednom dijelu, pored magistralnog, regionalnog puta ili asfaltiranog lokalnog puta.</p> <p>Drugi problem predstavlja odlaganje otpada pored zelenih površina u samom gradu Doboj. Razlog tome leži u činjenici da veliku količinu otpada na zelene površine odlažu upravo stanovnici sa ruralnih područja u kojima nije uspostavljen sistem odvoza otpada, a koji imaju svijest o zaštiti životne sredine i ne žele da njihov otpad završi u rijekama, šumama ili na zelenim površinama. Obzirom da kapaciteti kontejnera na zelenim ostrvima nisu dovoljni da podmire i dodatne</p>

	<p>količine otpada, osim onih od stanara, iz tog razloga otpad se odlaže i pored kontejnera.</p> <p>Treći problem predstavlja slaba opremljenost komunalne policije, koja ne može adekvatno odgovoriti na sve ove gore navedene probleme. Nemaju dovoljno vozila, kako bi nadgledali i kontrolisali cijelu teritoriju grada Doboja, a nemaju ni dronove koji bi im olakšali nadgledanje zavučenijih dijelova teritorije grada Doboja</p> <p>Grad Doboj je već uradio jedan projekat pod nazivom „Kamerama pored nelegalnog odaganja otpada“, na osnovu kojeg je nabavljeno 29 kamera i 30 tabli upozorenja.</p> <p>Da bi sačuvali životnu sredinu i kvalitetno odgovorili ovom izazovu, neophodno je da se postave dodatne table upozorenja, kamere za nadzor i nabave vozila i dronovi za komunalnu policiju:</p> <p>Table upozorenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Table pored divljih deponija (179 x 2 kom) - 358 kom; 2. Table pored autobuskih stajališta – 216 kom; 3. Pored škola (srednjih, osnovnih i područnih) – 39 kom; 4. Pored seoskih puteva 300 kom. <p style="text-align: center;">Ukupan broj tabli: 913 kom</p> <p>Kamere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kamere pored divljih deponija – 100 kom 2. Kamere pored zelenih ostrva – 20 kom 3. Kamere na dijelu lokalnih puteva koji se spajaju sa drugim opštinama – 50 kom. <p style="text-align: center;">Ukupan broj kamera: 170 kom</p> <p>Vozila za komunalnu policiju:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vozilo Dacia Duster – 2 kom; <p>Dronovi za komunalnu policiju:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Dron DJI Mavic 3 – 2 kom; 												
Ključni strateški projekti													
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne vrijednosti	Ciljne vrijednosti										
	- broj postavljenih novih nadzornih kamera	29	199										
	- broj postavljenih novih tabli upozorenja	30	943										
	- broj novih vozila	1	3										
	- broj novih dronova sa dodatnom opremom	0	2										
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	<p>Realizacijom ove mjere značajno će se smanjiti broj novonastalih divljih deponija i povećati svijest građana o zaštiti životne sredine. Isto tako, smanjiće se i nelegalno odlaganje otpada od strane osoba koje ne žive na teritoriji grada Doboja.</p>												
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	<p>Iznos:</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 60%;">1. Nabavka tabli upozorenja:</td> <td style="text-align: right;">913 x 250,00 = 228.250,00 KM</td> </tr> <tr> <td>2. Nabavka kamera:</td> <td style="text-align: right;">170 x 2.500,00 = 425.000,00 KM</td> </tr> <tr> <td>3. Nabavka novih vozila:</td> <td style="text-align: right;">2 x 40.000,00 = 80.000,00 KM</td> </tr> <tr> <td>4. Nabavka novih dronova i dodatne opreme</td> <td style="text-align: right;">2 x 16.000,00 = 32.000,00 KM</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">Ukupan iznos: 765.250,00 KM</td> </tr> </table> <p>- Grad Doboj – 150.000 KM - donatori – 615.250 KM</p>			1. Nabavka tabli upozorenja:	913 x 250,00 = 228.250,00 KM	2. Nabavka kamera:	170 x 2.500,00 = 425.000,00 KM	3. Nabavka novih vozila:	2 x 40.000,00 = 80.000,00 KM	4. Nabavka novih dronova i dodatne opreme	2 x 16.000,00 = 32.000,00 KM		Ukupan iznos: 765.250,00 KM
1. Nabavka tabli upozorenja:	913 x 250,00 = 228.250,00 KM												
2. Nabavka kamera:	170 x 2.500,00 = 425.000,00 KM												
3. Nabavka novih vozila:	2 x 40.000,00 = 80.000,00 KM												
4. Nabavka novih dronova i dodatne opreme	2 x 16.000,00 = 32.000,00 KM												
	Ukupan iznos: 765.250,00 KM												
Period sprovođenja mjere	2023 - 2029												
Institucija odgovorna za koordinaciju sprovođenja mjere	Grad Doboj												

Nosioci sprovođenja mjere	Odjeljenje za stambeno-komunalne poslove; Odjeljenje za poslove komunalne policije; Odjeljenje za strateško planiranje, evopske integracije i lokalno-ekonomski razvoj
Ciljne grupe	Stanovnici grada Doboja

Veza sa strateškim ciljem	3. IZGRAĐEN SISTEM ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE ČIJA JE OKOSNICA REGIONALNI KAPACITET ZA PRERADU OTPADA		
Prioritet	3.1. Unapređenje sistema upravljanja i prerade čvrstog otpada		
Naziv mjere	3.1.5. Ispunjenje uslova za održivo i bezbjedno odlaganje otpada na prostoru Regionalne deponije Doboj		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	<p>Doboj je sjedište regionalne deponije za ukupno deset lokalnih zajednica iz okruženja. Pored Doboja, na Regionalnoj deponiji otpad odlažu: Doboj Istok, Srebrenik, Gradačac, Doboj Jug, Usora, Odžak, Stanari i Petrovo, a periodično i Modriča.</p> <p>Deponija trenutno ne ispunjava standarde sanitarne deponije. Stoga će prevođenje njenog statusa u sanitarnu deponiju u narednom periodu biti projekat od kapitalnog značaja. Projekat bi se realizovao po fazama, s tim što bi se u prvoj fazi uredio prostor koji će biti dovoljan da podmiri potrebe odlaganja otpada za period od petnaestak godina, na površini koja je u vlasništvu Regionalne deponije. U neposrednoj okolini deponije nalazi aktivni kamenolom na kojem se ubrzano vrši eksploatacija krečnjaka, čime će u dogledno vrijeme biti stvorene nove slobodne površine pogodne za proširenje deponije.</p> <p>Osnivač Regionalne deponije je Grad Doboj koji je ujedno i stopostotni vlasnik. Ovakav status uveliko olakšava rad, odnosno upravljanje Deponijom. Stoga je ona od početka poslovanja finansijski solventna, čime su stvorene bazne pretpostavke da ulazak u ovaj kapitalni projekat. Za njegovu realizaciju neophodna su milionska sredstva. Predračunska vrijednost zatvaranja nesanitarne deponije je 1.554.000 KM. Izgradnja prve faze sanitarne deponije koštaće 5.500.000 KM. Svjetska banka je zainteresovana za kreditiranje ovakvih projekata uz minimalnu kamatu od 1% posto i grejs period od 10 godina. Korisnik kredita biće Regionalna deponija uz garanciju grada Doboja.</p> <p>Pretvaranje nesanitarne deponije u sanitarnu deponiju povezano je sa drugim projektima koji se odnose na upravljanje otpadom u gradu Doboju, kao što su razdvajanje otpada na mjestu nastanka, uvođenje sistema organizovanog odvoza otpada na cijeloj teritoriji grada doboja, uklanjanje divljih deponija i izgradnja reciklažnog dvorišta.</p>		
Ključni strateški projekti	3.1.5.1. Pretvaranje Regionalne deponije Doboj u sanitarnu deponiju		
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne vrijednosti	Ciljne vrijednosti
	- Izgrađena kasete prve faze sanitarne deponije - Zatvorena i konzervirana nesanitarna deponija	0 0	1 1
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Izgradnjom sanitarne deponije biće stvorene konačne pretpostavke za sistemsko i bezbjedno upravljanje otpadom u gradu Doboju koje podrazumijeva: razdvajanje otpada na mjestu nastanka, uvođenje sistema organizovanog odvoza otpada na cijeloj teritoriji grada doboja, uklanjanje divljih deponija i izgradnja reciklažnog dvorišta. Sve ove mjere treba da prati podizanje svijesti stanovništva, posebno mladih, o važnosti zaštite životne sredine.		
Indikativna finansijska konsturkcija sa izvorima finansiranja	Iznos: 7.000.000 KM (trenutna predračunska vrijednost) • JP „Regionalna deponija“ DOO Doboj, putem kredita Svjetske banke –		

	7.000.000 KM
Period sprovođenja mjere	2025 – 2028 Procesuiranje kredita Svjetske banke traje najmanje dvije godine od ulaska u aranžman. Izgradnja prve faze sanitarne deponije trajeće godinu dana.
Institucija odgovorna za koordinaciju sprovođenja mjere	Grad Doboj i JP „Regionalna deponija“ DOO Doboj
Nosioci sprovođenja mjere	JP „Regionalna deponija“ DOO Doboj
Ciljne grupe	Stanovništvo i privreda na prostoru grada Doboja

Veza sa strateškim ciljem	3. IZGRAĐEN SISTEM ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE, ČIJA JE OKOSNICA REGIONALNI KAPACITET ZA PRERADU OTPADA		
Prioritet	3.2. Podizanje stepena zaštite voda, vazduha i tla i zaštita od elementarnih nepogoda		
Naziv mjere	3.2.1. Smanjenje rizika od prirodnih nepogoda i antropogenih opasnosti		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	<p>Teritorija Grada Doboj je izložena elementarnim nepogodama, poplavama, bujičnim poplavama, požarima, klizištima, olujnom vjetru, suši i gradu.</p> <p>U prošlosti su se na području Doboja dešavale poplave većih razmjera, što je ugrožavalo domaćinstva, stambene objekte, privredne subjekte, poljoprivrednu proizvodnju, saobraćajnu i komunalnu infrastrukturu i dr. Prevencija poplava je od strateškog značaja za svaku jedinicu lokalne samouprave, a štete koje nastaju usljed poplava daju posebnu dimenziju ozbiljnosti pristupa u sprovođenju preventivnih mjera u zaštiti od poplava. Uređenje vodotokova podrazumijeva izvođenje radova na uređenju i održavanju korita i obala, izgradnju pješačkih i biciklističkih staza kao i zelenih ostrva – površina, u skladu sa projektnom dokumentacijom. Realizacijom projekata Grad Doboj će biti dodatno zaštićen od poplava, a rizik od katastrofalnih polava biće sveden na minimum.</p> <p>U okviru ove mjere potrebno je instalirati i staviti u funkciju sistema ranog upozoravanja za sve vrste elementarnih nepogoda i drugih opasnosti. Sistem ranog upozoravanja je važan element zaštite i spasavanja, a njegovo postojanje bi u velikoj mjeri smanjilo posljedice na imovinu, zdravlje i živote građana. Uz to, potrebno je postaviti radio predajnik kako bi na cijeloj teritoriji Grada Doboj bila omogućena radio veza vatrogasaca-spasilaca kao i pripadnika civilne zaštite.</p> <p>Jačanje ljudskih i tehničkih kapaciteta jedinica civilne zaštite Grada Doboj (specijalistička obuka), tehničko opremanje specijalizovane jedinice civilne zaštite Grada Doboj - Jedinica za spasavanje na vodi i pod vodom, opremanje Štaba za vanredne situacije Grada Doboj i opremanje jedinica zaštite i spasavanja opšte namjene Grada Doboj, kako bi se smanjilo prosječno vrijeme odgovora civilne zaštite na zahtjeve za intervencijama</p> <p>Veliki dio teritorije Grada zauzimaju šume. Gašenje šumskih požara je otežano jer se radi o nepristupačnim terenima, čime smanjena mogućnost blagovremenog zaustavljanja širenja požara. Kao jedan od važnijih projekata u okviru ove mjere planirano je da se nabavi jedno navalno vatrogasno vozilo za gašenje požara.</p>		
Ključni strateški projekti	3.2.1.1. Projekat regulacija toka rijeke Bosne na sektoru grada Doboja od novog „japanskog“ mosta, te uzvodno do ušća rijeke Usore u dužini od oko 5,5 km		
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne vrijednosti	Ciljne vrijednosti
	<ul style="list-style-type: none"> - Izrađena, ažurirana i revidirana projektna dokumentacije za uređenje korita rijeke Bosne i drugih vodotokova; - Izvršeni radovi u skladu sa projektnom dokumentacijom 	<p>1</p> <p>0</p>	<p>3</p> <p>2</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Uspostavljen sistem ranog upozoravanja - Nabavljen i postavljen predajnik i nabavljeno navalno vatrogasno vozilo - Nabavljeno jedno terensko vozilo za prevoz ljudi i opreme, - Nabavljena oprema za jedinice zaštite i spasavanja (civilna zaštita, vatrogasci, specijalizovane jedinice) - Izvršena obuka jedinica zaštite i spasavanja (civilna zaštita, vatrogasci, specijalizovane jedinice) 	0	1
		0	1
		0	1
		0	3
		0	5
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Realizacijom aktivnosti u okviru ove mjere znatno bi se povećao stepen otpornosti na elementarne nepogode i druge hazarde, smanjilo prosječno vrijeme odgovora jedinice civilne zaštite, vatrogasaca i specijalizovanih jedinica na zahtjeve za intervencijama tokom katastrofa. Stvorili bi se uslovi za bolju zaštitu imovine i kroz sistem ranog upozoravanja bi se smanjile posledice od požara i drugih nepogoda. Indirektno bi se doprinijelo stvaranju novih sadržaja za odmor, rekreaciju i razvoj turizma.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	IZNOS: 31.330.000,00 KM Uređenje korita rijeke i obala: 30.000.000 KM <ul style="list-style-type: none"> • Grad Doboj – 5.000.000. KM • Vlada RS – 25.000.000 KM (nadležnost JU „Vode Srpske“) Sistem ranog upozorenja, vozila i specijalna oprema: 1.200.000 KM <ul style="list-style-type: none"> • Grad Doboj – 400.000 KM • RUCZ- 500.000 KM • Ostali izvori 300.000 KM Specijalizovane stručne obuke i priručna oprema: 130.000 KM <ul style="list-style-type: none"> • Grad Doboj – 30.000 KM • RUCZ – 40.000 KM • Eksterni izvori – 60.000 KM 		
Period sprovođenja mjere	2023-2029		
Institucija odgovorna za koordinaciju sprovođenja mjere	Grad Doboj, RUCZ, JU "Vode Srpske" Bijeljina		
Nosioci sprovođenja mjere	Grad Doboj, Vlada RS, RUCZ, JU "Vode Srpske", TVSJ Doboj, Odjeljenje za civilnu zaštitu		
Ciljne grupe	Građani, domaćinstva, mjesne zajednice, privredni subjekti, rekreativci, sportisti, turisti.		

Veza sa strateškim ciljem	3. IZGRAĐEN SISTEM ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE, ČIJA JE OKOSNICA REGIONALNI KAPACITET ZA PRERADU OTPADA
Prioritet	3.2. Podizanje stepena zaštite voda, vazduha i tla i zaštita od elementarnih nepogoda
Naziv mjere	3.2.2. Podizanje svijesti o značaju zaštite životne sredine i jačanje kontrolnih

	mehanizama		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	<p>Zdrava životna sredina je preduslov obezbjeđenja kvaliteta života stanovništva. Kvalitet životne sredine mjeri se kontrolom ispravnosti voda, vazduha, tla, stepenom zaštite šuma. Ovaj resurs je izrazito osjetljiv na negativne efekte promjena koje nastaju razvojem. Zagađenja svih prirodnih resursa postaje sve veći problem, stoga je svaka aktivnost koja ima za cilj podizanje svijesti o neophodnosti njene zaštite i racionalnog korištenja prirodnih resursa poželjna i potrebna. Jedna od bitnih mjera promjene treba biti smanjenje broja divljih deponija i količine deponovanog smeća. Uklanjanje divljih deponija biće najveća finansijska stavka u okviru ove mjere.</p> <p>Bez aktivnog učešća stanovništva i njihovog shvatanja važnosti vođenja zdravog stila života, sva unapređenja koja je Grad sproveo i koja će nastaviti da realizuje neće imati značaja. I zato je neophodno da Grad Doboj usmjeri svoja dalja ulaganja u edukaciju i unapređenje odnosa stanovništva prema životnoj sredini.</p> <p>Prvenstveno ove mjere podrazumijevaju:</p> <ul style="list-style-type: none"> • promociju zaštite životne sredine, • donošenje akcionog plana formalne i neformalne edukacije i • podršku udruženjima koja daju značajan doprinos ekološkim standardima i očuvanju životne sredine. <p>Ova mjera podrazumijeva i detaljno informisanje o svim pitanjima koji su bitno za kvalitetan život stanovnika posebno kontinuiranim obavještavanjem o zagađenosti životne sredine ili eventualnim opasnostima po građane (poplave, zagađenja i sl.) Na ovaj način će se i stanovništvo podsticati da vodi računa o zdravoj životnoj sredini.</p> <p>Za sprovođenje ove mjere koristiće se postojeći, građanima dostupni komunikacioni kanali i infrastruktura (veb-stranice, džambo plakati, leci, računi za usluge od opšteg ekonomskog interesa - komunalne), a razvijaeće se i novi vidovi promotivnih aktivnosti.</p> <p>Ova mjera podrazumijeva i primjenu EU direktiva o zaštiti životne sredine jer su direktivama date i preporuke za jačanje kontrolnih mehanizama.</p> <p>Gradska uprava će preduzimati aktivnosti i sprovoditi projekte koje će obezbediti blagovremeni pristup potpunim i tačnim podacima, dokumentima i informacijama koje se odnose na oblast životne sredine, Zakon, ali i upravne procedure prediviđaju javni uvid u svaki planski dokument u kome se detaljno obrazlaže uticaj na životnu sredinu , kao i mogućnost uticaja na njegovo usvajanje. Mjera je zasnovana na transparentnim procedurama, otvorenim stavovima prema građanima, dostupnosti dokumnetaciji i rješenjima održivog razvoja.</p>		
	Ključni strateški projekti		
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne vrijednosti	Ciljne vrijednosti
	<ul style="list-style-type: none"> - Broj građana obuhvaćenih edukativnim programima - Broj vidova podrške JLS udruženjima građana koji doprinose zdravoj životnoj sredini - Broj MZ koje su imale promotivne akcije zaštite životne sredine - Broj medijskih i promotivnih izvještaja i promotivnih akcija (leci, radio i TV emisija, objave na društvenim mrežama) 	<p>0</p> <p>0</p> <p>0</p> <p>0</p>	<p>2.000</p> <p>6</p> <p>12</p> <p>80</p>

Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Zahvanjujući ovoj mjeri povećava se učešće i doprinos građana očuvanju životne sredine, poboljšava se legislativa na lokalnom nivou i broj odgovornih građana, Javnih i privrednih subjekata koji imaju odgovoran odnos prema životnoj sredini.
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Iznos: 350.000 KM - Budžet grada Doboj – 120.000 KM - Fond za zaštitu životne sredine – 100.000 KM - Donatorska sredstva – 130.000 KM
Period sprovođenja mjere	Kontinuirano: 2023 - 2029
Institucija odgovorna za koordinaciju sprovođenja mjere	Grad Doboj
Nosioci sprovođenja mjere	Gradonačelnik, resorna odjeljenja, organizacije civilnog društva
Ciljne grupe	Građani

Veza sa strateškim ciljem	3. IZGRAĐEN SISTEM ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE, ČIJA JE OKOSNICA REGIONALNI KAPACITET ZA PRERADU OTPADA		
Prioritet	3.2. Podizanje stepena zaštite voda, vazduha i tla i zaštita od elementarnih nepogoda		
Naziv mjere	3.2.3. Povećanje pokrivenosti stanovništva vodovodnom i kanalizacionom mrežom		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	<p>Sveobuhvatno rješavanje pitanja vodosnabdijevanja građana Doboja je u višegodišnjem fokusu Gradske uprave već duži niz godina. Neposredni uticaji koji doprinose važnosti ove mjere su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ekstremno visoke temperature, suša i nestašica vode opasnosti su koje su prepoznate za područje grada Doboja. Njihov intenzitet i učestalost su ocijenjeni umjerenim, kako sada tako i u budućnosti, te se očekuje povećanje ekstremno visokih temperatura u srednjem periodu; - Voda je jedan od resursa koji su najosjetljiviji na efekte klimatskih promjena, i to što se tiče njene dostupnosti i kvaliteta. Dostupnost vode postaje sve veći problem, stoga je svaka aktivnost koja ima za cilj očuvanje vode kao resursa izrazito poželjna i potrebna. - Proširenje površina za stanogradnju, stambeno poslovne objekte i privredu vrši pritisak na postojeća izvorišta i ugrožava njihov kvalitet. Istovremeno, lokacija postojećeg izvorišta vodosnabdijevanja predstavlja barijeru slobodnom širenju grada i njegovom daljem razvoju. <p>U smislu osiguranja dovoljne količine zdravstveno ispravne vode za ljudsku potrošnju, i povećanja stope priključenosti stanovništva na javne sisteme vodosnabdijevanja, Grad Doboj je uradio neophodne studije i potrebnu projektnu dokumentaciju kako bi započeo realizovati tehničke zahvate na izgradnji vodovodne mreže. Svaka konkretna aktivnost podrazumijeva izradu projektne dokumentacije na nivou glavnog i izvedbenih projekata.</p> <p>Kada je u pitanju snabdijevanje vodom ruralnog stanovništva, Grad Doboj je u kontaktima sa Svjetskom bankom započeo je pregovore o finansiranju projekata za izgradnju objekata vodosnabdijevanja.</p> <p>Na komparativan način radi se i na realizaciji projekta odvodnje otpadnih voda. Generalnim projektom postavljene su osnove za rekonstrukciju postojeće i izgradnju nove kanalizacione mreže. Fokus je stavljen na tzv „Drugo slivno područje“, odnosno područje najintenzivnije gradnje. Sljedeće prioriteto područje je prigradsko naselje Bare.</p>		
Ključni strateški projekti	3.2.3.1. Sanacija i proširenje vodovodnog i kanalizacionog sistema grada Doboja		
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne	Ciljne

		vrijednosti	vrijednosti
	- Broj kilometara izgrađene vodovodne mreže		30
	- Broj novih objekata sistema vodosnabdijevanja		9
	- Broj kilometara rekonstruisane kanalizacione mreže		5
	- Broj kilometara novoizgrađene kanalizacione mreže		10
	- Broj novoizgrađenih objekata objekata sistema odvodnje		4
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Mjera prvenstveno odražava sistemski pristup unapređenju kvaliteta života građana u bitnim pitanjima snabdijevanja pitkom vodom i rješavanju odvoda otpadnih voda. Drugi poseban važan aspekt ove mjere jeste angažovan pristup pitanju negativnog uticaja klimatskih promjena.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Iznos: 24.700.000 KM <ul style="list-style-type: none"> • Budžet grada Doboja – 14.050.000 KM • Evropska investiciona banka – 10.650.000 KM 		
Period sprovođenja mjere	Do 2035.		
Institucija odgovorna za koordinaciju sprovođenja mjere	Grad Doboje		
Nosioci sprovođenja mjere	Grad Doboje, JP „Vodovod“ AD		
Ciljne grupe	Građani, privreda, institucije		

Veza sa strateškim ciljem	3. IZGRAĐEN SISTEM ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE, ČIJA JE OKOSNICA REGIONALNI KAPACITET ZA PRERADU OTPADA
Prioritet	3.2. Podizanje stepena zaštite voda, vazduha i tla i zaštita od elementarnih nepogoda
Naziv mjere	3.2.4. Modernizacija i unapređenje sistema protivgradne zaštite na teritoriji grada Doboje
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	<p>Mjerom se želi postići adekvatna pokrivenost sistema protivgradne zaštite na teritoriji grada Doboje, putem modernizacije sistema postojeće mreže, a kroz izgradnju i instalaciju novih automatskih protivgradnih stanica na 8 lokacija.</p> <p>Cilj modernizacije sistema protivgradne zaštite Republike Srpske je implementacija novih tehničkih rješenja, koja će omogućiti adekvatan odgovor na zahtjeve globalnih klimatskih promjena.</p> <p>Poslovi protivgradne zaštite realizovani su na osnovu Zakona o protivgradnoj zaštiti, a iste na području Republike Srpske obavlja J.P. „Protivgradna preventiva Republike Srpske“ a.d. Gradiška.</p> <p>Na teritoriji grada Doboje trenutno je instalirano 8 manuelnih protivgradnih stanica, sa kojih se vrši dejstvovanje u toku protivgradne sezone, međutim modernizacijom protivgradnog sistema usluga će biti podignuta na viši i moderniji nivo.</p> <p>Implementacija projekta modernizacije sistema protivgradne zaštite podrazumijeva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Određivanje adekvatnih lokacija; • Izgradnja protivgradnih stanica; • Instalacija opreme <p>Mjera proizilazi iz Strategije razvoja protivgradne zaštite Republike Srpske.</p>
Ključni strateški projekti	

	Indikatori	Polazne vrijednosti	Ciljne vrijednosti
Indikatori za praćenje rezultata mjere	- Broj automatizovanih protivgradnih stanica	0	8
	- Udio smanjenja šteta na usjevima		30%
	- Udio povećanja poljoprivredne proizvodnje		20%
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Modernizacija sistema protivgradne zaštite posebno je važna za postizanje veće efikasnosti djelovanja, u cilju zaštite poljoprivredne proizvodnje i drugih materijalnih dobara.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Iznos: 800.000 KM Izvor: • Vlada Republike Srpske – 800.000 KM		
Period sprovođenja mjere	2023-2025		
Institucija odgovorna za koordinaciju sprovođenja mjere	J.P. „Protivgradna preventiva Republike Srpske“ a.d. Gradiška		
Nosioci sprovođenja mjere	J.P. „Protivgradna preventiva Republike Srpske“ a.d. Gradiška		
Ciljne grupe	Poljoprivredni proizvođači grada Doboja, privredna društva, pravna i fizička lica		

Veza sa strateškim ciljem	3. IZGRAĐEN SISTEM ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE, ČIJA JE OKOSNICA REGIONALNI KAPACITET ZA PRERADU OTPADA
Prioritet	3.2. Podizanje stepena zaštite voda, vazduha i tla i zaštita od elementarnih nepogoda
Naziv mjere	3.2.5. Osnove zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	<p>Mjera se odnosi na implementaciju planskog dokumenta Osnova zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta, što će doprinijeti racionalnom korišćenju poljoprivrednog zemljišta za konvencionalnu proizvodnju, unapređenju životne sredine, kao i rejonizaciji poljoprivredne proizvodnje.</p> <p>Osnovama se uređuje namjena korišćenja poljoprivrednih površina na bazi prirodnih i drugih uslova, površine koje treba urediti radi racionalne proizvodnje, stepen erozije poljoprivrednog zemljišta, površine koje se navodnjavaju ili se mogu navodnjavati itd.</p> <p>U narednom periodu slijedi obimni poslovi na uređenju zemljišta, izvođenju melioracija, odnosno izgradnje sistema za odvodnjavanje i navodnjavanje, pripreme čitavog kompleksa agromeliorativnih mjera, kao što su kalcizacija, fosfatizacija, humizacija i druge, zatim zaštititi zemljišta od erozije i poplava, kao i raznih drugih vidova oštećenja, počev od kontaminacije, degradacije, uz preduzimanje aktivnosti na očuvanju, te eliminisanju ili smanjenju opasnosti od ugrožavanja životne sredine.</p> <p>U okviru mjere potrebno je provesti sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uvođenje zemljišnog informacionog sistema, formiranje digitalne baze poljoprivrednih resursa u svrhu iznalaženja najracionalnijih rješenja u procesu planiranja korišćenja zemljišta, - Uspostavljanje monitoringa zemljišta; - Hemijska analiza zemljišta; - Primjena mjera za povećanje plodnosti zemljišta na osnovu rezultata kontrole plodnosti zemljišta; - Rekultivacija degradiranog zemljišta; - Sprovođenje protiverozivnih mjera;

	<p>- Popravka i poboljšanje plodnosti zemljišta. Sprovođenje Osnova definisaće se za svaku kalendarsku godinu Programom radova zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta na području grada Doboja.</p>		
Ključni strateški projekti			
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne vrijednosti	Ciljne vrijednosti
	<ul style="list-style-type: none"> - Površine sa smanjenim negativnim uticajima – melioracija, - Površine degradiranog zemljišta vraćenog poljoprivrednoj namjeni – rekultivacija; - Površine poljoprivrednog zemljišta na kojima je popravljen kvalitet 	- - -	100 Ha 10 Ha 100 Ha
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Provođenje programa na godišnjem nivou doprinosi racionalnom planiranju korišćenja poljoprivrednog zemljišta, te sprečavanje kontinuiranog, trajnog gubljenja najkvalitetnijih i najproduktivnijih zemljišta za proizvodnju dovoljnih količina hrane.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Iznos: 1.000.000 KM Izvori: <ul style="list-style-type: none"> • Budžet Grada Doboj – 400.000 KM • Vlada RS – 300.000 KM • Donatorska sredstva – 300.000 KM 		
Period sprovođenja mjere	2023 - 2029		
Institucija odgovorna za koordinaciju sprovođenja mjere	Gradska uprava Doboj		
Nosioci sprovođenja mjere	Gradska uprava, Odjeljenje za poljoprivredu		
Ciljne grupe	Poljoprivredni proizvođači, Udruženja poljoprivrednika, mjesne zajednice		

Veza sa strateškim ciljem	3. IZGRAĐEN SISTEM ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE, ČIJA JE OKOSNICA REGIONALNI KAPACITET ZA PRERADU OTPADA
Prioritet	3.3. Promocija korištenja obnovljivih izvora energije u okviru koncepta energetske efikasnosti i održivosti
Naziv mjere	3.3.1. Utopljavanje objekata zajedničkog stanovanja, kuća i javnih objekata
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	<p>Cilj mjere je smanjenje ukupne potrošnje energije i pripadajućih emisija CO₂ u javnim objektima, i objektima etažnog i individualnog stanovanja kroz poboljšanje njihovih toplotno-izolacionih karakteristika. Mjera obuhvata sprovođenje aktivnosti koje se odnose na sljedeće kategorije objekata:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Integralna energetska obnova javnih zgrada u vlasništvu Grada Doboja spojenih na sistem daljinskog grijanja ili u kojima se kao energent za grijanje koriste fosilna goriva i električna energija; • Učešće u integralnoj energetskej obnovi javnih zgrada koje nisu u vlasništvu Grada, spojenih na sistem daljinskog grijanja u kojima se kao energent za grijanje koriste fosilna goriva; • Učešće u integralnoj energetskej obnovi zgrada etažnog i individualnog stanovanja koje su spojene na sistem daljinskog grijanja ili se kao energent za grijanje koriste fosilna goriva ili električna energija. <p>Mjera može uključivati sljedeće aktivnosti (pojedinačno ili u odgovarajućim</p>

	kombinacijama): - Postavljanje toplotne izolacije vanjskih zidova; - Postavljanje toplotne izolacije krova, i/ili stropa, i/ili podova; - Zamjena postojeće vanjske stolarije (prozora i vrata) sa stolarijom visokih energetske karakteristika. Ova mjera na godišnjem nivou uključuje energetske postavljane ili obnovu energetske efikasne omotača 3 javna objekta, 3 objekata etažnog stanovanja i 12 objekata individualnog stanovanja, prosječne grijane površine oko 90 m ² , a u skladu sa modelom podrške projektima utopljanja objekata zajedničkog i individualnog stanovanja.		
Ključni strateški projekti			
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne vrijednosti	Ciljne vrijednosti
	- Broj objavljenih javnih poziva za podsticaje - Broj obnovljenih javnih objekata - Broj onovljenih objekata zajedničkog stanovanja - Broj obnovljenih objekata individualnog stanovanja (kuća)		5 3 3 12
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Utopljanje javnih i stambenih objekata doprinosi povećanju energetske efikasnosti, smanjenju potrošnje fosilnih goriva i efekata staklene bašte.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Iznos: 1.200.000 Izvori: - Budžet Grada Doboja – 300.000 KM - Fond za zaštitu životne sredine i energetske efikasnost Republike Srpske – 200.000 KM - Međunarodne razvojne organizacije – 200.000 KM - Međunarodne i domaće finansijske institucije – 500.000 KM		
Period sprovođenja mjere	2023 – 2029.		
Institucija odgovorna za koordinaciju sprovođenja mjere	Grad Doboje		
Nosioci sprovođenja mjere	Odjeljenje za finansije; Odjeljenje za strateško planiranje, evropske integracije i lokalni ekonomski razvoj		
Ciljne grupe	Zaposleni u javnim institucijama i vlasnici stambenih jedinica zajedničkog i individualnog stanovanja		

Veza sa strateškim ciljem	3. IZGRAĐEN SISTEM ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE, ČIJA JE OKOSNICA REGIONALNI KAPACITET ZA PRERADU OTPADA
Prioritet	3.3. Promocija korištenja obnovljivih izvora energije u okviru koncepta energetske efikasnosti i održivosti
Naziv mjere	3.3.2. Proširenje sistema daljinskog grijanja na stambene zgrade zajedničkog stanovanja, javne objekte i kuće
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	Cilj mjere je smanjenje ukupne potrošnje energije i pripadajućih emisija CO ₂ u javnim objektima, i objektima etažnog i individualnog stanovanja priključenjem na postojeći sistem daljinskog grijanja. Objekti zajedničkog (etažnog) stanovanja po pravilu bivaju priključeni na sistem daljinskog grijanja, dok se objekti individualnog stanovanja u najvećem broju griju putem sopstvenih ložišta, a kao gorivo koriste bio masu, fosilna goriva i električnu energiju, od kojih prva dva u značajnoj mjeri doprinose povećanju aero zagađenja u gradu. Zainteresovanost vlasnika individualnih stambenih objekata za priključenje na sistem daljinskog grijanja je srazmjerno mala zbog komparativno visoke cijene priključenja, a posebno zbog visoke cijene grijanja. Iz tog razloga neophodno razviti model

	<p>naplate grijanja kojim bi ona postala prihvatljivija u odnosu na druge načina, pri čemu ne treba zanemariti faktor doprinosa zagađenju vazduha. Ovu mjeru takođe treba razmatrati sinergiji sa mjerom utopljanja stambenih objekata. Mjera se odnosi na sljedeće kategorije objekata:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Novoizgrađeni stambeni i stambeno-poslovni objekti; • Postojeći stambeni i stambeno-poslovni objekti u kojima se kao energent za grijanje koriste fosilna goriva i električna energija; • Novoizgrađeni javni objekti; • Novoizgrađeni ili postojeći objekti individualnog stanovanja (kuće) u kojima se kao energent za grijanje koriste bio masa, fosilna goriva i električna energija <p>Aktivnosti u okviru ove mjere su sljedeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rekonstrukcija glavnog gradskog toplovoda; - Proširenje toplovodne mreže na području Grada; - Izgradnja novih i rekonstrukcija postojećih podstanica sistema daljinskog grijanja; - Razvoj i primjena modela obračuna cijene grijanja za objekte individualnog stanovanja. 		
Ključni strateški projekti			
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne vrijednosti	Ciljne vrijednosti
	- Dužina rekonstruisane primarne i sekundarne toplovodne mreže		5 km
	- Broj novih podstanica		6
	- Broj rekonstruisanih podstanica		12
	- Broj novopriključenih zgrada zajedničkog stanovanja na sistem daljinskog grijanja		12
	- Broj novopriključenih javnih objekata na sistem daljinskog grijanja		4
	- Broj novopriključenih objekata individualnog stanovanja na sistem daljinskog grijanja		15
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	<ul style="list-style-type: none"> • Povećanje energetske efikasnosti • Smanjenje nivoa aero zagađenja 		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	<p>Iznos: 1.200.000 KM Izvori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budžet Grada Doboja – 200.000 KM; • Sredstva JP Toplana AD – 300.000 KM; • Korisnici/investitori – 300.000 KM; • Međunarodne razvojne organizacije – 200.000 KM; • Međunarodne i domaće finansijske institucije – 200.000 KM. 		
Period sprovođenja mjere	2023 - 2029		
Institucija odgovorna za koordinaciju sprovođenja mjere	Gradska uprava		
Nosioci sprovođenja mjere	Gradska toplana		
Ciljne grupe	Javne institucije, vlasnici etažnih i individualnih stambenih jedinica, građani Doboja		

Veza sa strateškim ciljem	3. IZGRAĐEN SISTEM ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE, ČIJA JE OKOSNICA REGIONALNI KAPACITET ZA PRERADU OTPADA		
Prioritet	3.3. Promocija korištenja obnovljivih izvora energije u okviru koncepta energetske efikasnosti i održivosti		
Naziv mjere	3.3.3. Nabavka električnih vozila za javne institucije i javni prevoz		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	<p>Mjera podrazumijava tranziciju, odnosno prelazak sa postojećeg stanja u kojem se za potrebe funkcionisanja javne uprave, javnih ustanova i javnih komunalnih preduzeća koriste isključivo vozila sa motorom na unutrašnje sagorijevanje, na stanje u kome će sva prevozna sredstva za pogon koristiti ekološki prihvatljive pogonske energente. U tom smislu, u narednoj fazi će se najviše koristiti vozila na električni pogon, ili hibridna vozila, s obzirom da su ona trenutno tehnološki najviše napredovala. Ukoliko bi se u planskom periodu etablirale i druge ekološki prihvatljive tehnologije, one će biti razmotrene i eventualno primijenjene u okviru ove mjere.</p> <p>Prvi korak u sprovođenju ove mjere je donošenje odluke kojom će se regulisati nabavka novih električnih vozila, kako bi sva nova vozila koja će nabavljati Grad imala smanjenu emisiju CO₂. Planirane uštede energije i smanjenje emisija CO₂, te vrijednost ukupne investicije, baziraju se na pretpostavci da će se do 2030. godine 50% vozila koja su u direktnom vlasništvu Grada Doboja zamijeniti novim električnim vozilima sa smanjenom emisijom gasova staklene bašte. Cilj ove mjere je prije svega promocija električnih vozila i predstavljanje javnosti primjera dobre prakse.</p> <p>Nastavak aktivnosti treba da uključi sukcesivnu nabavku električnih putničkih vozila za potrebe Gradske uprave, javnih ustanova i javnih komunalnih preduzeća.</p>		
Ključni strateški projekti			
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne vrijednosti	Ciljne vrijednosti
	- Broj nabavljenih električnih vozila	0	7
	- Udio električnih vozila u odnosu na ukupan broj vozila	0	30%
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Zamjena vozila sa motorom sa unutrašnjim sagorijevanjem na električna vozila predstavlja svjetski, a posebno evropski trend za planski period		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Iznos: 500.000 KM Izvori: <ul style="list-style-type: none"> • Budžet grada Doboja – 200.000 KM; • Izvorna sredstva javnih ustanova i javnih komunalnih preduzeća – 100.000 KM • Donatorska sredstva – 200.000 KM 		
Period sprovođenja mjere	2023 – 2029		
Institucija odgovorna za koordinaciju sprovođenja mjere	Grad Doboj, Odjeljenje za finansije		
Nosioci sprovođenja mjere	Gradska uprava Javne ustanove Javna komunalna preduzeća		
Ciljne grupe	Zaposleni u organima Gradske uprave, javnim ustanovama i javnim komunalnim preduzećima		

Veza sa strateškim ciljem	3. IZGRAĐEN SISTEM ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE, ČIJA JE OKOSNICA REGIONALNI KAPACITET ZA PRERADU OTPADA
----------------------------------	--

Prioritet	3.3. Promocija korištenja obnovljivih izvora energije u okviru koncepta energetske efikasnosti i održivosti		
Naziv mjere	3.3.4. Istraživanje i korišćenje alternativnih i obnovljivih izvora energije		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	<p>Na području grada Doboja vršena su istraživanja u svrhu upotrebe energije iz geotermalnih izvora. Obavljene su istražne radnje na području Šavarlija i Boljanića a studija je pokazala da su oba izvorišta pogodna za eksploataciju. U Šavarlijama je uslijedila i realizacija projekta priključenja osnovne škole na geotermalni izvor. Projekat nije u potpunosti završen zbog problema vezanog za ispuštanje upotrijeljene vode iz sistema centralnog grijanja u vodotok. Izvorište u Boljaniću posjeduje ozbiljniji potencijal zbog više temperature vode.</p> <p>Postoji povećano interesovanje za proizvodnju električne energije ugradnjom solarnih panela na objektima individualnog i kolektivnog stanovanja, javnim ustanovama i privrednim objektima kao i za izgradnju solarnih elektana. Pravilna selekcija otpada upotreba bio mase su potencijalni novi energenti koji se ubuduće mogli naći u primjeni kroz mjere selekcije i tretmana otpada.</p> <p>Ovom mjerom želi se doprinijeti zaštiti životne sredine i borbi protiv klimatskih promjena. Mjera obuhvata širok spektar aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Edukativne i promotivne aktivnosti u cilju podsticanja proizvodnje i upotrebe energije iz alternativnih i obnovljivih izvora; - Istraživanja alternativnih i obnovljivih izvora energije; - Izrada studija mogućnosti primjene novih energenata; - Izrada projektno-tehničke dokumentacije; - Tehnička realizacija projekata primjene energije iz alternativnih i obnovljivih izvora; - Razvoj modela finansijske podrške za primjenu energije iz alternativnih i obnovljivih izvora; <p>Ovom mjerom ostavlja se mogućnost razmatranja i primjene drugih alternativnih i obnovljivih izvora energije koji zadovoljavaju ekološke standarde ili na drugi način doprinose smanjenju zagađenja životne sredine i borbi protiv klimatskih promjena. U nastavku aktivnosti, potrebno je razmotriti mogućnosti za:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Korišćenje geotermalne energije iz prethodno istraženih izvora. Priključenje javnih i/ili privrednih objekata na prethodno istražene i potvrđene bušotine – 200.000 KM; • Ugradnju solarnih panela na javne objekte (Dom zdravlja) – 200.000 KM. 		
Ključni strateški projekti			
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne vrijednosti	Ciljne vrijednosti
	- Broj novih alternativnih ili obnovljivih izvora energije - Instalirana snaga ili adekvatna jedinica mjerenja instalirane snage iz alternativnih ili obnovljivih izvora energije	0 0	3 3,0 MW
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Povećanje učešća energije proizvedene iz alternativnih i obnovljivih izvora na području grada Doboja doprinosi smanjenju zagađenja životne sredine i borbi protiv klimatskih promjena		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Iznos: 600.000 KM Izvori: <ul style="list-style-type: none"> - Budžet Grada Doboja – 150.000 KM - Fond za zaštitu životne sredine i energetske efikasnosti Republike Srpske – 100.000 KM - Elektroprivreda Republike Srpske – 100.000 KM - Međunarodne razvojne organizacije – 250.000 KM 		
Period sprovođenja mjere	2023 – 2029		

Institucija odgovorna za koordinaciju sprovođenja mjere	Grad Doboј, Fond za zaštitu životne sredine i energetska efikasnost Republike Srpske Elektroprivreda RS, nadležna ministarstva.
Nosioci sprovođenja mjere	Nadležne organizaciona jedinice Gradske uprave, elektroprivredna preduzeća, nadležna tijela za realizaciju projekata na republičkom nivou, privrednici, zajednice etažnih vlasnika i individualna lica.
Ciljne grupe	Privredni subjekti, domaćinstva, javne institucije